

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1312 Usque Ad Annum 1351

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1767

VD18 9011826X

Liber XCV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66305](#)

HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ LIBER XCV.

BENEDICTUS XII, TUM CLEMENS VI
SUMMI PONTIFICES.

LUDOVICUS BAVARUS, DEINDE CARO-
LUS IV OCCIDENTIS, ANDRONICUS III,
DEIN JOANNES PALÆOLOGUS, &
JOANNES CANTACUCENUS
ORIENT. IMPP.

§. I.

*Barlaamus Papæ proponit modos re-
ducendi Græcos ad Ecclesiam
Latinam.*

Andronicus Imperator Græcorum ad Sæcul. XIV.
Papam Benedictum XII misit Bar- A.C. 1339.
laamum Abbatem monasterii Sal-
vatoris, & Stephanum Dandolum Nobi-
lem

Sæcul. XIV. Iem Venetum ac Equitem: qui an. 1339
A.C. 1339. delati Avenionem, & ad Papam Cardi-
Rayn. 1339. nalesque admissi exhibebant Philippi
n. 19. Franciæ ac Roberti Neapolis Regum e-
Allat Conf. pistolas inter alia indicantes, hos Andro-
p. 788. nici Legatos venisse, ut agerent de Græ-
 cis cum Ecclesia Romana denuo conjun-
 gendis. Papa quærebat, an Imperator,
 Patriarcha, & alii Primores potestatem
 illis dedissent sufficientem, ut eis posset
 haberi fides; nec simulatum esset id ne-
 gotium, sicut fuisset Græcorum consensio
 tempore concilii Lugdunensis. Cum Le-
 gati habere se potestatem litteris tradi-
 tam negassent; Papa tamen & Cardina-
 les concordiaë studio incensi ea, quæ illi
 proponere vellent, sibi præberi scripto ju-
 bebant, visuri, an utilitas inde aliqua ca-
 pi posset.

Sup. lib. 86.
§. 4.

Rayn. n. 20. Sic proin obtulit Barlaamus suum
 consilium, cuius haec erat summa: Duo
 reconciliationis efficiendæ modi effungi
 animo queunt, violentia & persuasio.
 Prior plane omitti debet, ut vos ipsi fa-
 temini. Posterior via est itidem duplex:
 pro doctis altera, altera pro populo. Si
 triginta vel quadraginta ex doctis viris
 nostris Sanctitatem adirent tuam, certo
 scio facillime sensuros tecum; quia sine
 impetu ageres, & solam quæreres verita-
 tem. Sed postquam nostri ad Ortum re-
 diissent, nequirent adducere populum, ut
 crederet,

crederet, quæ concessisses; darenturque **Sæcul. XIV.**
 homines, qui ex invidia, vel per vanita- **A.C. 1339.**
 tem, aut forsitan ob falsam veri speciem
 ad eos dicerent: Fratres mei! cavete,
 ne fallamini! hos viros corrupere mune-
 ra vel blanditiæ: nolite consuetudines
 mutare vestras! Itaque viri docti, quibus
 convenisset tecum, nihil effectum darent,
 ac ipsi forent in discrimine.

En viam reducendi ad te populi una
 cum doctis! Audiit ille sex habita fuisse
 concilia generalia; & singula emendasse
 errores tunc implicantes Ecclesiam: ita
 sibi persuasum habet perstandum esse in
 eo, quod sit decisum per quoddam concilium
 generale. Siquid igitur modo celebretur de controversiis Latinorum cum
 Græcis, omnes ad Ortum populi liben-
 ter ea, quæ id statuerit, recipient. Est
 fortasse, qui dicat, hoc jam factum esse
 in concilio Lugdunensi. At ille sciat
 nunquam Græcis, ut id recipient, com-
 muniter persuasum iri sine novo concilio:
 quia, qui Lugdunensi adfuere, Græci nec
 a quatuor Patriarchis, qui Ecclesiam Ori-
 entis regunt, nec a populo missi erant,
 sed ab Imperatore solo, qui conjunctio-
 nem cum Latinis non voluntariam, sed
 violentam confidere conabatur. Quapropter si generale hac de re concilium
 vis habere; primum ad Ecclesiam Ori-
 entis Legatos in Deum pios, modestiaque

ac

Sæcul. XIV. ac patientia singulari præditos mitte cum
A.C. 1339. epistolis, quibus Patriarchas Constantino-
 politanum, Alexandrinum, Antiochenum,
 ac Hierosolymitanum, cæterosque Præ-
 fules invites, ut tecum convenient in lo-
 cum aliquem, ubi quæstiones tractentur
 suaviter, & quæ Spiritus Sanctus tibi
 suggererit, decernantur. Hic solus est
 modus flectendi populum, ac Ecclesiam
 redintegrandi.

n. 22. Tum ad alia emolumenta veniens
 Barlaamus ajebat: Turcæ quatuor ma-
 gnarum Anatoliæ urbium pridem Græ-
 cis ademptarum incolas ad religionem
 suam per vim adegerunt. Hi ad fidem
 sanam reversuri, Imperatori Domino meo
 curarunt dici, ut veniret cum exercitu:
 se has urbes ei tradituros esse. At ille
 suas solius copias Turcis impares ratus,
 nos ad Galliæ Regem misit hac de causa
 petituros auxilium. Jam vero si has ur-
 bes recepissimus, Turcæ maritimas vi-
 res suas omnes amitterent; cunctæ ci-
 vitates inter illas & nos interpositæ se
 nobis dederent; & apertam haberemus
 viam ad terram sacram. Supplicamus
 itaque, ut in eos tractus ante Legatos
 tuos, vel saltem simul mittantur suppe-
 tiæ: quia si has coram cernerent Græci,
 illos audirent prouios; & Imperator Pa-
 triarchæ cæterisque Præfulibus posset
 dicere: Videte, quam boni homines sint
 Latini!

Latini ! Amicitiam nostram non bellis Sæcul. XIV.
 tantum verbis, sed factis expetunt. Igi- A.C. 1339.
 tur & nobis curandum, ut cum illis re-
 deamus in gratiam. Deinde, quamdiu
 Imperator cum Turcis bellum geret, haud
 congregare quatuor Patriarchas cæteros-
 que Praefules, nec ipse interesse concilio
 poterit.

Aliqui Latinorum inquiunt : Græci
 concordiam nobiscum jungant ! &
 tunc in Turcas ibimus. Illis Latinis
 assentire non possum multis ex rationi-
 bus. Et primum quidem Turcæ non
 solos invadunt Græcos, sed & Armenos,
 Cyprios, Rhodios nobis subjectos, cun-
 ctosque insulares : ergo iis saltem esse
 præsidio deberetis , o Latini ! Deinde
 Turcæ Græcos impugnant, non ut Græ-
 cos, nec ut diffidentes a vobis , sed ut
 Christianos: igitur, dum movebitis in
 Turcas, non Græcos proprie, sed religio-
 nem tuebimini. Adhæc, quamdiu Græ-
 cum stabit Imperium , facillime Turcas
 profligabitis conjuncti Græcis Turicum
 bellandi modum callentibus. In omni-
 bus Turcarum & Saracenorum terris
 plurimi dantur Christiani, ac desertores
 fidei ad Græcorum dominationem per-
 bene affecti. Si autem, quod avertat
 Deus, Turcæ Imperium Græcorum ever-
 terent, tantas acquirerent vires, quantas
 ægerrime frangeretis. Rem proinde
 modo

Sæcul. XIV. modo gerite; nec differte in tempus, quo
A.C. 1339 vos bellum non illaturos Turcis, sed ab
his accepturos prævideo.

Præterea, si Turcæ vos orarent, ut secum iniretis fœdus ad obterendos Tartaros & Saracenos, benignis uterentur auribus: quia cum Turcis confociati has gentes melius, quam soli cunctas tres nationes aggrederemini. Sic etiam juncti cum Græcis Turcas facilius, quam soli hos & illos oppugnabitis.

Insuper, ut sciatis rem certissimam, Græcorum animos a vobis non tam discrimen dogmatum alienat, quam odium conceptum ex malis gravibus, quæ illis Latini variis temporibus attulere, ac etiamnum quotidie afferunt. Atqui, priusquam hoc odium per grande quoddam beneficium tollatis, ne audiemini quidem: tantum abest, ut fieri consensio queat. Scitote demum me non a populo, sed ab Imperatore solo & occulte ad vos missum esse; neque huic tantum animi fore, ut instaurandæ vobiscum concordiae desiderium declaret, antequam subsidium a vobis obtainuerit.

Papa & Cardinales lecto ac diligenter perpenso Barlaami confilio respondebant: Non expedit, ut videamur modo in dubium revocare illud, quod Concilia Ephesinum, Toletanum, Lugdunense, multaque alia solenniter pronunciarunt, Spiri-

ritum

ritum Sanctum procedere a Patre ac Filio tanquam unico principio: sicut Papæ Hormisdæ, Joannis Patriarchæ Constantinopolitani, ac Imperatoris Justini tempore professi diserte sunt Græci; & multo post alias Patriarcha Joannes, ac Imperator Michaël Palæologus per litteras synodicas ad Papam Joannem XXI missas.

Addenda venit explicatio. Concilium Ephesinum directo solum tractavit mysterium naturæ divinæ cuin humana conjunctæ contra hæresim Nestorii; nec nisi per accessionem loquebatur de professione Spiritus Sancti propter nonum anathema S. Cyrilli; & propter falsum symbolum a Sacerdote Charisio denunciatum. Sat clare tamen ibi cernimus, S. Cyrrillum, Conciliumque totum credidisse, Spiritum Sanctum procedere a Filio. Concilium Toletanum, de quo hic mentio fit, est tertium anno 589 celebratum; ubi primum invenitur adjunctio: *Filioque*. Papæ Hormisdæ ad Imperatorem Justinum epistolam anno 521 scriptam habemus in manibus, in qua expressa ait: Spiritus Sancti proprium est procedere a Patre ac Filio: nihil tamen moverunt Græci contra hanc loquendi rationem. Lugdunense concilium est ilud, quod anno 1274 habebatur; ubi fa-

Sæcul. XIV.
A.C. 1339.
Sup. lib. 25.
§. 12. 56.
Damasc.
to. 5. Conc.
p. 1000.
Sup. lib. 34.
§. 56.
Sup. lib. 45.
§. 48.
to. 4. Conc.
p. 1553. B.
Sup. lib. 86.
§. 44.

cta

Sæcul. XIV. Æta est reconciliatio per Michaëlem Pa-
A.C. 1339. læologum.

Rayn.n.20.

Imperatoris Andronici Legati auditio
Papæ responso dicebant: Si nequeat
persuaderi Græcis, ut symboli articulum
profiteantur sicut Latini: in sua quisque
fide persistat salva concordia. Respon-
sum est: Id tolerari haud potest. Ec-
clesia catholica unicam tenet fidem; at-
que si errori non obsisteret, probare illum
videretur. Veruntamen Papa consensio-
nem reddere faciliorem semper cupiens
ad Legatos ajebat: Vester Patriarcha, &
Imperator Græcus in concilium vocent
creditos Patriarchas Alexandrinum, An-
tiochenum, ac Hierosolymitanum cum
Episcopis, Clero, & primoribus laicis:
ac elegantur quidam docti, qui huc in Oc-
cidentem mittantur sufficiente cum po-
testate, ut cum Legatis Sacræ Sedis ca-
pita conferant non ad modum disputatio-
nis, sed ut Græci erudiantur. At con-
vocatio concilii generalis ob longum
tempus, impensas, & labores, quos posce-
ret, non videtur congruens, præsertim in
his turbis bellisque. Barlaamus & al-
lium offerebat libellum in hanc senten-
tiā scriptum: Veritati, quæ manifesta
habetur, officere examen adeo nequit, ut
eam reddat evidentiorem: sicut odora-
menta manibus attractata suavius re-
dolent. Patres Nicæni clare videbant
natu-

n.28.

naturam Patris & Filii eandem esse. Sed ^{Sæcul.XIV.}
cum Ariani hac de re dubitarent, illi eam ^{A.C.1339.}
discutere voluerunt horum salutis gratia.

In gloriam vobis cedet idem cum Græcis agere, nec his præbere ansam dicendi, vos examen metuere; quia causæ diffidatis vestræ. Ut ex Oriente mittantur Legati cum plena potestate Imperatoris & Patriarcharum, fieri sine miraculo haud posse videtur. Imperator animum redeundi vobiscum in gratiam non audet exponere: quia ex Optimatibus, quin etiam ex populo multi timerent, ne ipsos tractare vellet ut Michaël Palæologus; illumque necandi occasionem quærerent. Præterea Constantinopolitana Ecclesia Nuncios hoc ad negotium non mitteret sine consensu reliquorum trium Patriarcharum: qui propter bella difficulter congregarentur. Incertum est, an venire vellent, & an consentirent in Nuncios suos mittendos: atque si hoc inter illos conveniret, plenam eis potestatem non facerent præterquam iis conditionibus, quæ vobis displicerent. Barlaamus addidit viva voce, se insuper habitis his cunctis difficultatibus concordiam fideliter curaturum. Sic Papam valere jussit redditurus in Græciam.

Is illi duo tradidit responsa ad litteras Regum Galliæ ac Neapolis, quas at-^{ap. Allat.} de Conf.
tulerat. Epistola ad Robertum 30 Au-^{p. 788.}

Histor. Eccles. Tom. XXIII. Kk gusti

■.31.

Sæcul. XIV. gusti an. 1339 exarata consistit in pro-
A. C. 1339. missio ad eum dandi fusiorem. Altera

Rayn. n. 32. ad Philippum 4 Sept. scripta continet ea
37. omnia, quæ hoc in negotio facta erant:
 exemplar ejus postea Regi Roberto misit.
 His in litteris, cunctisque in actis hanc
 rem contingentibus Andronicum nun-
 quam nominat Imperatorem, sed tan-
 tummodo Moderatorem Græcorum, ut
 ne obesset juribus Catharinæ Curtinia-
 censis, quæ se dicebat Imperatricem
 Constantinopolitanam: paremque ob cau-
 sam de quatuor ad Ortum Patriarchis
 loquens ait: Illi, qui se nuncupant Epis-
 copos Constantinopolis, Alexandriæ, An-
 tiochiæ, ac Hierosolymæ. Ducebat
 scilicet rationem Latinorum, quibus hos
 dederat titulos.

§. II.

*Albertus & Mastinus Scaligeri Verona
 Domini.*

Quidam tyrannorum Lombardiae, ut
 dominationi suæ speciem juris da-
 rent, se Papæ submiserunt certis condi-
 tionibus, tributi anni inter alias: & ac-
 ceperunt ab eo dignitatem Vicariorum
 Imperii, cuius administrandi jus tempo-
 re interregni Papa sibi arrogabat, tunc
 Imperium vacare perhibens. Sic in prin-
 cipatu

J. Vill. l. II.
c. 100.

cipatu Veronensi confirmavit fratres Albertum & Mastinum (seu Canem) Scaligeros. Diploma in horum gratiam datum i Sept. 1339 inter alias conditiones statuit, ut Ecclesiæ Romanæ quotannis tributi nomine pendant quinquies mille florenos aureos.

Sedes Veronensis vacabat a morte Episcopi Bartholomæi Scaligeri, quem post duos pontificatus annos Mastinus patruelis suus peremit die Jovis 27 Aug. 1338. Mastinus Episcopum cum Venetis ac Florentinis capitalibus inimicis suis agere de adimenda sibi Verona, quin etiam de se ipso per proditionem trucidando compererat: & habebat hujus conspirationis indicia tum ex epistolis inventis, tum ex authoribus idoneis, tum ex sermonibus Præfulis, ea de re gloriantis, studentisque Veronenses ac exteros eo adducere. Quapropter iræ impotens nihil opinantem ante fores domus episcopalnis invasit cum Albuino Scaligero agnato suo, & multis vulneribus confectum de medio sustulit.

Papa rem edoctus Patriarchæ Aquilejensi Veronæ Metropolitæ scripsit, ut inquireret in authores cædis; ac declararet eos in poenas per canones statutas incidisse. Paucis post diebus Veronensis cathedraliæ collationem sibi reservavit, prohibens, nequem Canonici Præfulem

K k 2 elige-

Secul XIV.

A.C. 1339.

Sæcul. XIV. eligerent. Litterarum alteras 24 Sept.
A.C. 1339. alteras 28 ejusdem anno 1338 dabat.

— Sed Collegium Calendis Septembribus
 Episcopum cooptaverat: cumque is con-
 firmationem obtainere haud posset; sedes
 Veronensis annos quinque circiter va-
 cavit.

Rayn. 1339. Interim Albertus & Mastinus Scali-
 n. 67. geri pactionem cum Papa suam confla-
Ughel. p. 861 verant: & Mastinus tam suo, quam Al-
 buini nomine, ut a crimine suo absolve-
 rentur, procuratorem peculiari potestate
 præditum misit Avenionem: quo fontes
 ipsi se conferre haud poterant sine vi-
 tæ periculo. Audito Procuratore Papa
 pœnitentiæ, quam duo nocentes signifi-
 cabant, rationem habens Mantuanum E-
 piscopum jussit eos absolvere, sed ea le-
 ge, ut poenas darent sequentes. Octavo
 post absolutionem die sola induiti subucu-
 la & aperto capite pedibus procedunto
 a porta Veronæ, usque ad templum ca-
 therale, tenentes manu suam quisque
 accensam facem ceream sex librarum,
 centumque similes sibi præferri curanto.
 Ad templum delati die dominica sacri
 solemnis hora offerunto tædas, & a Ca-
 nonicis veniam sceleris sui petunto. In-
 tra sex menses proximos eidem templo
 donanto argenteam SS. Virginis effigiem
 triginta felibrarum, decem lucernas ar-
 genteas, quarum singulæ tres felibras
 pen-

pendant, redditusque necessarios ad oleum **Sæcul. XIV.**
suggerendum perpetuo. Intra spatum **A.C. 1339.**
anni eodem in templo constituunto sex
beneficia, & unumquodque viginti flo-
norum aureorum proventu annuo in-
struunto. Anniversario Præsulis occisi
die uterque pœnitentium viginti quatuor
pauperibus victum ac vestem præbeto;
omnemque per vitam suam singulis die-
bus Veneris jejunium colito. In gene-
rali transitu ad terram sacram viginti e-
quites armatos mittunto, ac per annum
fuis alunto sumptibus, si tunc vivent;
sin minus, ante mortem suam hæredes
suos adstringunto ad implendam hanc
partem pœnarum. Litteras dabant 22
Sept. 1339. Ego ibi propemodum nihil
video, quod homines opulenti non pos-
sint exequi sine animi correctione.

Eodem anno prima Octobris Papa **Ughel. p. 364**
Veronæ instituit Universitatem, sed so-
lum pro Jure, peritia medendi, & Arti-
bus. Excepto Jure Canonico cur ad
hæc studiorum genera Papæ authoritas
opus fuerit, haud intelligo.

§. III.

*Gallicæ Rex decimas in profanos con-
vertit usus.*

Francia & Anglia magis, magisque fla-
grabant bello: & Papa per epistolas
K k 3 &

Sæcul. XIV. & Nuncios suos frustra conabatur Reges
A.C. 1340. Philippum ac Eduardum reducere in

*Rayn. 1337.
n. 7 &c.* gratiam; Flandrosque ab hujus partibus,
1338. n. 54. & ipsum a fœdere cum Ludovico Ba-
1339. n. 6. varo avertere. Tandem Eduardus eo
Id. 1340. n. 7. usque processit, ut Gallorum Regis no-
men & insignia sibi assumeret, nullam
ducens rationem Papæ rem dissuaden-
tis per litteras 7 Martii 1340 datas.

Hujus ad belli sumptus Rex Philip-
pus obtinuit a Papa decimas in biennium.

n. 18. Sed eas haud sufficere videns decrevit
eo impendere simul decimas ad bellum

n. 19. sacrum destinatas : de quibus ad Papam
scripsit in hæc verba : Præfules, cæteri-
que, e quibus nostrum constat consilium,

nobis omnes dixere, nos salvis legibus
posse has decimas insumere in regni no-
stri defensionem : quippe ad quam con-
tribuere aliquid subjecti nobis tam Ec-
clesiastici, quam homines profani de-
beant; cum de communi omnium emo-
lumento agatur. Idcirco, Pater Sanctis-
sime, tibi supplicamus, ut nos a decima-
rum usu ad petendam terram sacram, &
a jurejurando, quod nostro nomine hac
de re datum est, absolvias, cum hoc in
casu possis omnia. Si totam nobis sum-
mam condonare nolis, saltem restitutio-
nem differ in sexennium post bellorum fi-
nem. Dabat 20 Martii.

*Sup. l. 94.
f. 26.*

Papa

Papa sic respondit: Satis mirari haud Sæcul.XIV.
 possumus, fuisse Præfules, aliosque pru- A.C.1340.
 dentes viros, qui affirmare tibi auderent,
 te decimas tam pio fine collectas posse
 salvo officio alias in usus convertere. Me-
 minimus solennis juramenti, quod Legati
 tui Papæ Joanni XXII dixere coram Car-
 dinalibus, in quorum numero eramus, ac
 præsente magna Cleri & populi multitu-
 dine. Atque dolentes audimus queri-
 monias de te motas ob bellum sacrum,
 cuius Dux essemus tum declaratus. Que-
 rela redundaret in nos ipsos, si pecunia
 ad liberandam terram sacram collecta no-
 stro ex consensu insumeretur in Christia-
 norum sanguinem profundendum. An-
 glorum Rex nobis aliqua in epistola jam
 indicavit se fidentius educturum copias
 in te suas, quippe in quo transmarini iti-
 neris omisi culpa hæreat. Inde conji-
 ce, quid dicerent alii, si te voti compo-
 tem faceremus. Ad dilationem quod
 attinet; considera, quando & quomodo
 decimas restitueres: ac ex præteritis fu-
 tura metiens vide, quid in casu simili an-
 tecessores tui egerint; & quid eis in-
 de contigerit. Dabat 2 Apr. 1340.

Sæcul. XIV.

A. C 1340.

§. IV.

*Petrus IV Arragonum Rex admodum
netur officii sui.*

Rex Arragoniæ Petrus IV Officiosus postea cognominatus Alphonso patri suo succeſſerat anno 1336. Mense Novembri anno 1339 Avenionem delatus apud Benedictum Papam Sardiniæ cauſa professus est clientelam. Hoc in itinere *Indic. p. 184.* *Baluz vit.* Principem adhuc juvēm admodum co-
to. I. p. 204. *Kayn. 1340.* mitati erant Jacobus Majoricæ Rex, qua-
n. 56. si Moderator suus, & Joannes Chime-
nesius Archiepiscopus Tarragonensis. A-
venione commorantem Petrum prolixe Papa monebat de congruo agendi modo,
de tractando regni clavo, ac præcipue
de nimia libertate ibi ethnicis permitta.
In Arragoniam reversum ad memoriam
monitionum suarum excitabat hujusmo-
di litteris: Ut multis ex Christianis ter-
rarum tuarum incolis cognovimus; Ju-
dæi & Saraceni, quorum numerus ibi
magnus est, in urbibus aliisque locis ha-
buere domos separatas & muris cinctas,
ut effent remoti a nimio cum Christianis
commercio & familiaritate his periculosa.
Verum hodie dilatant illas, vel o-
mnino relinquunt: habitant promiscue
inter Christianos; & interdum in eisdem
ædibus:

ædibns : coquunt iisdem in furnis ; u- **Sæcul. XIV.**
 tuntur eisdem balneis : & jungunt socie- **A. C. 1340.**
 tatem offendiculis periculisque plenam.
 Præterea Judæi synagogas, Saraceni de-
 lubra condunt, & conservant media in-
 ter domicilia Christianorum. Illis in lo-
 cis Judæi evomunt atrocia in Christum
 verba ; & Saraceni publicis Mahometem
 laudibus efferunt : quas neutiquam tole-
 rari voluit Concilium Viennense. Inte-
 rea dum Christiani rei divinæ operam
 dant in templis suis , quibus vicinæ qui-
 busdam in locis sunt synagogæ , ac delu-
 bra ; vel dum augustissima Eucharistia
 defertur ad ægros, homines a fana fide
 alieni cachinnos tollunt, vel aliis bacchan-
 tur ludibriis. Oravimus vehementer,
 ut omnes has res tam indignas abroga-
 res : quod promisisti suaviter. Quapro-
 pter id iterum te rogamus : & quo cele-
 rius fiat, Tarragonensi & Cæsaraugusta-
 no Archiepiscopis, ac Suffraganeis eo-
 rum scribimus , ut te urgeant. Dabat 8
 Jan. 1340. In adducendis ad veram fi-
 dem Musulmannis Christianorum ditioni
 obnoxii nihil curæ positum video , inte-
 rea dum in Saracenos Asiæ & Africæ
 bellum sacrum adornabatur ; & Viri A-
 postolici tam longe mittebantur ad pro-
 mulgandum Tartaris & Indis Evangelium.

Sæcul. XIV.
A. C. 1340.

§. V.

Mauri exscendunt in Hispaniam.

*Mariana
lib. 16. c. 2.*

Duobus post mensibus Papa jussit in Hispania cani classicum contra Mauros Afros anno priore illam ingressos hac occasione. Mahometes Granatæ Rex e stirpe Alhamaria se prementibus Christianorum armis obſistendo impar in Africam transiit imploratum opem Albohacemi Marochii Regis ex genere Merinorum, niſi Benimerinos dicere malis. Hic Princeps in Hispaniam copias misit duce filio ſuo Abumelico; qui fretum Herculeum trajecit ſub finem anni 1332. Postquam per septem annos palmas de Christianis aliquas retulerat, in quadam fuorum clade cæſus est anno 1338. Albohacemus filii jactura incitator totam per Africam misit viros magni inter Muſulmannos nominis, ſectæque ſuæ ſtudiosiſſimos, qui ad tuendam & amplificandam majorum fuorum religionem populos animarent. Erat pæne idem quod apud Christianos bellicum ſacrum canere. Sic ille comparavit septuagies mille equites, & quadringenta peditum millia cum claſſe septuaginta triremium, ac mille ducentarum quinquaginta na- vium.

Tres

Tres Reges Hispaniæ scilicet Castel- Sæcul.XIV.
A.C. 1340.
 iæ, Arragoniæ, ac Lusitaniæ junge-
 bant vires, quas ethnicis opponerent: ac
 Rex Castiliæ Alphonsus, cuius terræ ma- Rayn. 1340.
n. 40.
 ximo discrimini erant expositæ, per duos
 Equites ad Papam missos flagitavit sub-
 sidium. Is de consilio Cardinalium per-
 misit, ut Castella, Arragonia, Navarra,
 & Majorica piis concionibus stimularen-
 tur sacrum ad bellum contra Reges Ma-
 rochii & Granatæ triennio gerendum;
 bonorumque ecclesiasticorum decimæ
 colligerentur istis conditionibus. In ter-
 ris, quas Arabibus ademeritis, ajebat Pa-
 pa, volumus tempa cathedralia condi,
 prout jufferimus perpensa locorum ratio-
 ne & commoditate, Clerumque ibi secu-
 larem institui. Collegiales, ut vocant,
 aliæque minores Ecclesiæ constitui po-
 terunt ex mandato Præfulum aliorum-
 que, qui hoc habebunt jus. In locis
 Maurorum ditioni ereptis, quæ una cum
 Christianis incolunt, illis non licebit suæ
 superstitionis causa adire Meccam, nec
 Mahometis nomen contenta voce pro-
 nunciare. Hic intelligo convocationem
 ad preces. Diploma continuatur: Im-
 peramus etiam, ut in Granatenſi regno,
 cæterisque terris, quæ Maurorum jugo
 liberatae fuerint, Clero decimas & pri-
 mitias, unde vivat, solvi curetis. Dabat
7 Martii anno 1340.

Ingens

Sæcul. XIV.
A.C. 1340.

Mar. 7.

Rayn. n. 43.

Mar.c.7.

Rayn. 1339.

n. 77.

Ingens Albohacemi exercitus mensium quinque spatio in Hispaniam delatus prope Algeziram freto proximam convenit. Id factum culpa Gilberti Praefecti Classis Arragoniæ, qui simul universæ Christianorum militiae navalí præerat. Impar ferendis vituperiis, quod ethnicos transire siverit, eos invasit temere, victaque classe cæsus ipse fuit. Papa de hac re litteras ad Regem Castiliæ scripsit; ubi cum solatus eum & ad ponendum in Deo fiduciam hortatus esset, adjungit: Oramus, ut consideres, quanto pere Principis bellum adeuntis intersit pacem habere domi, nempe in conscientia sua. Vide, an non pugnam in te ipso sentias ob concubinam tamdiu detentam non sine damno salutis & famæ tuæ; & an tuum non pungat animum ille Magister Ordinis Alcantarani, contemptis censuris ecclesiasticis a te peremptus?

Is, de quo Papa loquitur, erat Consalus Martinesius, qui anno 1338 magnam a Mauris victoriam tum reportaverat, cum Abumelicus necaretur. At

postea proditoris accusatus est apud Regem Castiliæ: qui neglecta Papæ dissua-

sione obtruncatum comburi jussit. Papa in epistola sua pergit admonere Regem, ut removeat concubinam, & criminâ sua expiet, prosperum belli successum a Deo

a Deo impetraturus. Dabat 20 Junii an. Sæcul. XIV.
 1340. Die lunæ 30 Octobris commis- A.C. 1340.
 sum est prælium prope Julianam Traductam
 seu Tariffam, quam Marochii & Grana-
 tæ Reges obsidebant. Copiis Christianis
 imperabant Castellæ ac Lusitaniæ Reges
 ipsi; qui primo diluculo sacra confessio-
 ne perpurgati, divinoque refecti epulo
 totum exercitum ad imitationem pieta-
 tis suæ traxerant. Ægidius Alburnius
 Archiepiscopus Toletanus aliis cum Præ-
 fulibus Regi Castellæ aderat, nec in
 pugna eum destituebat unquam. Qui-
 dam Eques Gallicus jussu Papæ vexil-
 lum sacræ militiæ ferebat. Eo die Mau- J. Vill. l. II.
 ri Christianis victoribus cessere omnes: c. 119.
 supra vicies mille partim ceciderunt in
 acie, partim capti sunt una cum impedi-
 mentis: immensa vis opum prædæ fuit:
 & Albohacemus mox se recepit in A- Marc. c. 8.
 fricam.

§. VI.

Bononiæ sub Papæ ditionem redit.

Postquam Bononia Legatum Bertran- Sup. lib. 94.
 dum Pojetum anno 1334 pepulerat: §. 37.
 Papa Joannes XXII hanc in violentiam
 inquire curavit: sed rem persequi haud
 potuit eodem anno mortuus. Successor
 ejus Benedictus XII mitiora cogitans Rayn. 1337.
n. 29.
 Bertran-

Sæcul. XIV. Bertrandum Deucium Ebredunensem
A.C. 1340. Archiepiscopum Bononiam misit ut in-

J. VIII. l. 10. internuncium, qui cives hortaretur, ut ad
c. 69. officium redirent suum. At hoc Præsu-

le ludente operam, Papa, cum eos rite
 citasset, edidit litteras, per quas infirmans
 omnia Universitatis Bononiensis privi-
 legia, Professores cum Academicis in-
 de discedere sub anathematis poena, si
 non parerent, voluit: & cum Magistrati-
 bus præcipuos cives, inter alios Thad-
 dæum Pepolum, tres intra mensis co-
 ram se adesse jussit. Dabat 2 Januar.

1337.

Rayn. 1338. Sequente anno Avenionem missi Bo-
 noniæ Oratores in senatu publico implora-

n. 30. rata Papæ clementia urbem ac terram
 suam etiam in rebus profanis Romanæ
 Ecclesiæ fatebantur prorsus obnoxiam;
 nec Ludovicum Bavarum, nec ullum Im-
 peratorem sine permisso Sacrae Sedis un-
 quam eo receptum iri spondentes in-
 ter alia. Tabulæ datae sunt Avenione
 12 Oct. 1338: ac eodem die Papa Gui-
 gonem Germanofanensem suum inter-
 nuncium jussit ire Bononiam, nomine Sa-
 cræ Sedis possessionem ejus capere, in-
 terdictum tollere, Universitatem, & pa-
 cem ecclesiasticam restituere. At obor-
 tæ difficultates novæ impedierunt pæci
 executionem.

Tandem

Tandem duodeviginti post mensibus ^{Sæcul. XIV.}
nempe 4 Apr. 1340 Bononia duos ad ^{A. C. 1340.}
Papam Oratores misit plena cum potesta-
te declarandi submissionem integrum: o-
rabat, ut Administrator iurium Sacræ
Sedis designaretur Thaddæus Pepolus
jam authoritatem in urbe præcipuam
habens: & promittebat fore, ut Papæ
quotannis octies mille florenos aureos no-
mine census solveret. Acceptis condi-
tionibus Papa Beltrarminus Comensem
Episcopum Bononiam misit ut Nun-
cium, qui Thaddæum Pepolum constitue-
ret urbis Rectorem in triennium. Man-
datum dedit 16 Maji.

*Id. 1340.
n. 59.*

n. 60.

Beltrarminus Paravicinus in dioecesi ^{Ughell. to. 5.}
Mediolanensi natus erat, doctissimus pro ^{p. 308.}
illo seculo, & Azoni Pro-Comiti cha-
rissimus: qui per authoritatem suam ef-
fecit, ut ille a cathedra Thietana ad
Comensem transiret 24 Novembris anno
1339. Cum huic Ecclesiæ anno unico
præfuisse: Papa Benedictus eum ad Bo-
nonensem transtulit 5 Sept. 1340: sed
ille possessionem ejus non adiit, nisi ^I
Aug. 1344. Sic Papa compensavit viri ^{Id. to. 2. p. 29.}
merita in reducenda urbe ad præstandam ^{Rayn. 1340.}
Sacræ Sedi obedientiam.

n. 62.

Is erat quartus Episcopus, quem Bo-
nonia intra duodecim annos habebat.
Legatus Bertrandus Pojetus eo adveniens
hac in sede invenit Arnoldum Sabate-
rium

Ugh. p. 128.

Sæcul. XIV. rium Bononiensem, antea Meldensem
A.C. 1340. Canonicum, qui in ejus urbis Antistitem

electus fuerat anno 1322. Sed empti
 muneris convictum Legatus exauthora-
 vit an. 1329. Nihilominus eodem anno
 Papa illum Rejos in Provinciam transtu-
 lit: ac Ecclesiæ Bononiensi præfecit Ste-
 phanum Agonetum Gallum ex provincia
 Narbonensi, Parmensem Archidiaconum,
 facelli Pontificii Præfectum, ac Legati
 Cancellarium. Cum deformis, gibbus,
 & acerbis esset moribus, odium populi
 subibat: sed diem obiit post annos duos,

Sigon. de Legatus in ejus locum suffici curavit Lam-
Epiſc. p. 171. bertum Pojetum nepotem suum Ca-

Baluz. vit. durci natum: qui mense Octobri an. 1333
to. I. p. 728. inauguratus, anno proximo in sedi-
 tione populi castro inclusus est una cum suo
 patruo; cuius imperiosus agendi modus
 æque ac peregrinorum Præfulum intro-
 ductio multum contulerat ad urbis re-
 bellionem. Lambertus liber patruum in
 Franciam secutus abdicavit dignitatem
 suam an. 1336: quam 5 Jun. 1337 Papa
 tribuit Alberto Acciajoto Florentino, e-
 lecto Episcopo Aptæ Juliæ in Provincia.
 Hic illam tenuit usque ad annum 1340,
 quo ei successit Beltraminus.

Rayn. n. 69. Multæ Lombardiæ urbes, quæ Ludo-
 vici Bayari & antipapæ partes suscep-
 runt, sub ditionem Papæ Benedicti re-
 versæ miserunt Oratorem præditum ge-
 rendæ

rendæ rei potestate perscripta die lunæ **Sæcul. XIV.**
tricesimo Octobris anno 1340. Subji- **A.C. 1340.**
ciebant se illius imperio, quod attine-
ret ad offensam, quam apud eum & Ro-
manam Ecclesiam subiissent. Declara-
bant se non credere, Papam ab Impera-
tore posse de fastigio detrahi, & substitui
alium; sed hanc propositionem habere se
pro hæretica. Spondebant se neutiquam
adhæsuras Ludovico Bavarо, vel schis-
matico cuiquam: ac petebant veniam,
quod illi & Matthæo Pro-Comiti gessis-
sent morem, & antipapæ nuncios rece-
pissent. Novariæ, Vercellarum, & Comi-
cives se pariter submittebant per eun-
dem Oratorem: censurisque omnes ex-
solvebantur.

§. VII.

Altera Philippi Majoricani peri- clitatio.

Vidimus Philippum Majoricanum a Pa- **Sup.lib.93.**
pa Joanne XXII postulasse copiam **§. 55.**
observandi regulam S. Francisci ad litte-
ram, ac repulsam tulisse. Duodecim post
annis eandem permissionem a Papa Be-
nicto petiit: & quo facilius eam obti-
neret, adhibuit commendationem Nea-
politani Regis Roberti: cui Papa sic re-
spondit: Quod noster antecessor post ple- **Rayn. 1340.**
nam in senatu deliberationem denegavit, **n. 65.**

Histor. Eccles. Tom. XXIII. L 1 haud

Sæcul. XIV. haud facile recognosci debet. Antecep-
A.C. 1340. sores nostri rogatu Fratrum Ordinis plu-
 res ediderunt declarationes hujus regu-
 læ; quarum aliquæ sunt positæ inter
 sanctiones authenticas. Si vero huic pe-
 titioni daretur locus: labaret earum au-
 thoritas ac prorsus periret concordia in-
 ter Fratres Minores jam nimio plus dissi-
 dentes. Præterea Summa Sedes qua-
 tuor solum ratos habuit Ordines Mendi-
 cantium: & iste foret quintus, quem
 temporibus istis approbandum non duci-
 mus. Philippus in supplice libello suo
 adjungit se videre res innumeræ littera-
 riæ observationi regulæ obstantes. Sed
 si eas removeremus, videremur forsan
 magis favere huic Ordini novo, quam
 veteri pridem confirmato. Aliud insu-
 per incommodum hinc eveniret, nam Or-
 dinis hujus, aliorumque Fratres multi,
 quos emendare vellent sui Præsides, si-
 mularent se transire ad hunc Ordinem
 novum, & circumvagandi occasionem
 inde caperent.

Denique Philippus ipse odium sibi
 creat. Manifesto promovet ac defendit
 sectam Beguinorum: contra Papam
 Joannem, sedemque sacram multos ma-
 li exempli sermones palam habuit, qui
 eum in vehementem hæresis suspicio-
 nem vocant: nec audimus eundem pœ-
 nitentia signum aliquod edidisse. His
 cunctis

cunctis ex rationibus nequimus salvo of- **Sæcul. XIV.**
ficio annuere votis ejus: & tu gloriam **A.C. 1341**
maculares tuam, si talem hominem tuo
in regno tolerares. Dabat 7 Aug. 1340.

§. VIII.

*Mediolanum & Pro-Comites se Papæ
submittunt.*

Sequente anno duo fratres Joannes ac Luchinus Pro-Comites, Matthæi filii cum Papa redierunt in gratiam. Luchinus a morte Galeatii sui fratri natu maximi possidebat Mediolanum: & Joannes episcopatum Novarinum tenebat ab anno 1329, quo eum a Papa Joanne obtinuit: postquam schisma, & acceptum **Ughell. to. 4.
p. 978.** ab antipapa Cardinalis titulum deposuerat. Hi duo fratres igitur ad Papam miserunt Guidolum Galicum civem Mediolanensem, qui Bononiæ aliisque Lombardiæ urbibus illum reconciliaverat. Habebat perscriptam gerendi negotii po- **Riyn. 1341.**
testatem: & nomine Joannis ac Luchini **n. 20.** **Ughel. p. 300** Pro Comitum eadem Papæ promissa faciebat: eandem submissionem declarabat; agnoscens eum non posse gradu moveri ab Imperatore; ac spondens nunquam adhæsuros Ludovico Bavarо, vel Imperatori alii per summum Præfulem non confirmato; Papæque & Cardinali-
L 1 2 bus

Sæcul. XIV. bus quinquagies mille florenos aureos
A.C. 1341. solutum iri ad compensandas omnes injurias per ipsos & familiam eorum impositas Papæ Nunciis ac Legatis. Denique fatebantur Imperium vacans, ut tum temporis, Papæ administrandum esse; atque ideo se cupere Mediolani & appendicum ejus regimen a Papa & Romana Ecclesia habere. Reapte Pro-Comitum, aliorumque parvorum Lombardiæ Principum parum intererat, Papæne an Imperatori verbotenus se subjicerent: dummodo possessis a se urbibus revera imperarent.

Ughel. p. 305
Kayn. n. 33.

Post has declarationes ac promissa in senatu facta Benedictus Mediolani & appendicum ejus regimen omni cum jurisdictione ac plena cum potestate profana duobus fratribus, quamdiu viverent, concessit tanquam Ecclesiæ Romanæ Vicariis vacante Imperio: & ad redimendas culpas præteritas hanc Mediolanensis poenam injunxit: Ad honorem S. Benedicti duo facella, in templo primo alterum, alterum in æde S. Ambrosii constructis. In utroque diebus singulis Sacerdos peraget rem divinam: & quotannis triginta florenos aureos accipiet. Die S. Benedicti bis mille pauores aletis, duodecim unciarum panem singulis largiendo. His conditionibus interdictum, cæteræque censuræ omnes sublatæ

n. 26.

sublatæ sunt. Litteras dabat 15 Maji Sæcul. XIV.
anno 1341.

A.C. 1341.

§. IX.

Quietistæ Montis Athonis.

Abbas Barlaam Avenione rediens ve-
nit Theffalonicam, ubi jam aliquot
annos egerat. Acres ibi disputationes
habebat cum Montis Athonis Monachis;
qui perhibebant se precationis perfectio-
nem eatenus promovisse, ut oculis cor-
poreis viderent lumen, quod esset ipse
Deus; & ad sublimem animi quietem
pervenisse. Barlaam dicebat eos reno-
vare haeresim Massalianorum Antiochiæ
sub finem quarti seculi damnatorum: & §. 25. 26.
illós vocabat Omphalopsychos, sive
habentes animam in umbilico. Hujus
objectionis fundamentum erat corporis
partium situs, in quo se Quietistæ preca-
turi ponebant, & quem Simeon Xero-
cerchini intra Constantinopolim cœnobii
Abbas sub medium seculum XI in qua-
dam commentarye spirituali descripsit
his verbis: Quando es solus tua in cel-
lula, januam clade, ac sede in angulo!
Extolle mentem supra cunctas res vanas
& instabiles: tum barbam pectori appli-
ca: converte oculos & omnem cogita-
tionem tuam in medium ventrem tuum,
scilicet in umbilicum! Retine insuper
Cave. p.425.
Allar. de Conf. p.829.

L. 3 tuam

Sæcul. XIV. tuam respirationem etiam per nares: quæ-
A.C. 1341. re in thorace tuo locum cordis, ubi
plerumque habitant omnes facultates a-
nimæ. Primum tenebræ ibi crassæ ac
dissipatu difficiles erunt. At si perseve-
res, & hoc exercitium diu noctuque con-
tinues: experieris rem mirissimam, læti-
tiam non interruptam. Etenim, utpri-
mum animus invenit locum cordis: vi-
det, quod nunquam noverat: videt aë-
rem, qui est in corde: se ipsum videt lu-
cidum & judicii plenum. Talem pre-
candi methodum habebant hi Quietistæ,
seu Hesychastæ: nam & sic nuncupa-
bantur.

Nic. Greg.
lib. 19. hist.

c. I.

Boiv. vita
Ni. G.

Cantic. 1. 2.
c. 39. p. 332.

Caput illorum, quos Barlaam impu-
gnabat, erat Gregorius Palamas. Hic
& Drimyrus ejus socius dixerant a se suis
oculis divinam conspicere naturam. Ita
coram multis loquentes audierat Nice-
phorus Gregoras, priusquam Barlaam in
Græciam venit; videlicet ante annum
1328. Jam tum eos acriter reprehende-
rat, monueratque de hac re Magnum
Logothetam, & quosdam Praesules do-
ctos: qui, quod eam haberent pro hære-
si Massalianorum, illum jussere hominum
eorum societatem fugere. Palamas ita-
que Thessalonicæ commorans, Barlaamo
illuc reverso afferuit hoc lumen divinum,
de quo ageretur, apparuisse Sanctis plu-
rimis, veluti Martyribus tempore insecta-
tionum,

tionum, & S. Antonio Magno. Adde- **Sæcul. XIV.**
 bat: Ut rem altius & usque a primo ex- **A.C. 1341.**
 emplo repetamus: hoc lumen est idem,
 quod Apostoli transfigurato in Thabore
 Domino videbant, & cuius splendorem
 ferre non poterant. Igitur si adhuc im-
 perfecti conspexere id lumen divinum
 & increatum: num mirum sit Sanctos
 divinitus illustratos id etiam hodie spe-
 stare?

Ad ea Barlaam, Quanta insulsitas!
 exclamabat: in Thabore lumen increa-
 tum! Id ergo Deus est secundum te:
 nam nihil est increatum præterquam
 Deus. Itaque si hoc lumen nec res crea-
 ta est, nec natura divina (nam *Deum ne-*
mo vidit unquam) quid supereft nisi ut
 duos adores Deos, verum omnium crea-
 torem & invisibilem alterum; alterum a-
 spectabilem, ut ais, nempe id lumen
 increatum? Ego vero nunquam patiar
 increatum dici quidpiam, quod non sit
 Deus.

Post hæc Barlaam Constantinopolim
 profectus, quæ contra monachos Quieti-
 stas scripferat, Patriarchæ Joanni Aprio
 tradidit, & ut is concilium congregaret,
 instituit, errorum contra fidem eos ibi
 convicturus. Patriarcha accivit mona-
 chos Theffalonicæ agentes: & Impera-
 tor a bello rediens eodem tempore Con-
 stantinopolim advenit. Initio duas par-

p. 333.

I. Jo. 4.12.

L 14 tes

Sæcul. XIV. tes ad silentium adstringere, ac reconciliare voluit. Sed rem non procedere videns, 11 Junii anno 1341 sinebat in S. Sophiæ templo haberi concilium: cui præsidebat cum Patriarcha Joanne, Episcopis, Senatoribus, multisque Viris in dignitate positis. Barlaam ut actor loqui prior jussus; nec nisi lumen in Thaborum ac precatio tractata; & ille in utraque materia damnatus est: quod moleste ferens se submovit, atque in Italiam rediit.

§. X.

Mors Andronici. Joannes Palæologus Imperator.

Andronicus jam male habens huic conilio ægre interfuit: & ibi tanta cum vehementia dixit, ut aucto hinc morbo quatriduo post extinqueretur, nimirum die Veneris 15 Junii anno secundum Græcos 6849, secundum nos 1341: vixerat annos quadraginta quinque; regnaverat duodecim. Is fuit exitus Andronici Palæologi Junioris. Duos filiolos, Joannem annos novem natum, & Michaëlem quadrimum, Imperatrici Annæ ipsorum matri educandos reliquit.

Tum Patriarcha Joannes Aprius ad rerum administrationem aspirabat ob scriptum

*N. Greg.
l.12. c.2.*

n. 5.

scriptum Imperatoris Andronici quondam Sæcul. XIV.
bellum adituri manu confectum & impe- A. C. 1341.
rans, ut cum præsentibus sibi Episcopis
curam Imperatricis conjugis ac libero-
rum ejus gereret. Æquum enim, aje-
bat Aprius, & opus est Ecclesiam Impe-
rio, velut animam corpori conjunctam
esse.

Cantac. l.3.

Nic. c. 3.

At Magnus Domesticus Joannes Can-
tacuzenus contendebat, ætatis tenellæ
Principum tutelam curamque Imperii ad
se pertinere. Nemo ignorat, inquietabat,
Imperatorem mihi permagnam negotio-
rum partem commississe, tantamque in me
posuisse fiduciam, ut mihi ornamenta de-
disset imperatoria, si voluissem accipere,
ac secum regnare me jussisset. Impera-
trix Anna testabitur eum sæpius postu-
lasse, ut post suam mortem res familiæ
suæ ac Imperii curarem. Scriptum, quod
Patriarcha nunc exhibet, erat cautio ad
tempus adhibita, ut aliquis authoritate
prædictus Constantinopoli supereffet in-
tereia, dum militiam cum Imperatore se-
querer. Patriarcha tum quidem vince-
bat, manebatque apud Imperatricem, ut
consiliis eam juvaret suis. Cantacuze-
nus tamen neutquam cedens jure suo
potentes habebat partes: seque retroa-
ctum cernens pro sua securitate assumen-
da sibi ornamenta censuit imperatoria:
ut fecit die S. Demetrii 26 Octobris. Sed

c. 4.

*c. 12.
Cantac. l.3.
c. 27.*

L 1 5 volebat

Sæcul. XIV. volebat tantum esse Collega & defensor
A.C. 1341. parvuli Imperatoris Joannis.

Patriarcha re comperta efferbuit in
Nic. c. 12. Cantacuzenum, aperte dicens hanc per
n. 4. actionem patere diu velatum ejus animum occupandi clavum Imperii: atque ut suæ pusilli Principis tutelæ authoritatem adjungeret, eum coronare statuit. Nec festum pro more diem expectabat: sed præpropera festinatione illi coronam imposuit 19 Nov. 1341.

c. 13.
Cant. l. 3.
c. 36.

§. XI.

Errores Armenorum.

Rex Armeniæ Leo ethnicorum ex vicinia suum in regnum identidem incursantium violentia fatigatus, duos ad Papam Benedictum Legatos misit:
Rayn. 1341. quorum prior erat Daniel ex Ordine Minorum, Ministri Generalis per Armeniam Vicarius, & ibi natus. Opem poscentibus Papa respondit: Cum dolore audivimus, in majore minoreque Armenia permultos esse, qui erroribus contra fidem teneantur, eosque doceant. Si relatio effet vera: decenter haud possemus Armenis succurrere. Rei enodandæ gratia, & ut nostro muneri fieret satis, instituendam curavimus inquisitionem judiciariam; audit testes plurimi: monstrati
n. 49.
Vading.
eod. n. I.

strati nobis libri Armenis familiarissimi: Sæcul. XIV.
ac hi errores manifesto comperti sunt. A.C. 1341.
Sic Papa scripsit Regi Leoni, misitque
commentarium errorum, de quibus erat
quæstio.

Simul ad Catholicum seu Patriarcham Armenorum similem dabat epistolam, ubi addebat: Convoca, sic oramus, concilium! ibi hos errores damnari cura, & præcipi, ut puritatem fidei talem doceantur Armeni, qualem Romana tradat Ecclesia. Et his erroribus penitus extirpandis utilissimum fore creditur, si concilium vestrum imperaret, ut vestri Præfules & Clerus libros decretorum, decretalium, canonumque Ecclesiæ Romanæ habeant, ut melius noscerent fidem ac disciplinam ejus. Hic videmus clarissime, quanto tunc in pretio fuerint decretum Gratiani ac decales. Papa pergit: Persuasum nobis habemus, si errores hi abeissent, inimicos fidei vobis haud superiores fore. Expediret denique, si Concilium ad nos mitteret viros doctos, ac religionis studio flagrantes, quibuscum possemus colloqui de his materiis: atque si videretur nobis, tales etiam homines ad vos legaremus. Epistolam utramque dabat eodem die i Aug.

1341.

Libellus errores Armenorum conti- Rayn. n. 48.
nens hunc fere in modum sonat: San-
ctus

n.46.47.

Sæcul. XIV. ctus Pater noster Papa Benedictus XII,
A. C. 1341. cum, sicut pridem antea Joannes XXII,
varios in Armenia errores contra fidem
tradi comperisset, accitos ad se complures
Armenos, & quosdam, qui in Armenia
fuerant, Latinos partim sibi, par-
tim Bernardo Cardinali de S. Cyriaco
jurare voluit de veritate testimonii, quod
dicturi essent. Per interpretem quære-
batur ex iis, qui Armeniacam solum
sciebant linguam: quidam libri, quibus
passim utuntur Armeni, ostensi Papæ se-
dulo discutiebantur: & hac ex disquisi-
tione per Notarium Apostolicum scripto
tradita conficitur, Armenos credere ac
docere has propositiones. Sequuntur
centum septendecim. Illas, quæ mihi
majoris esse ponderis videntur, habe!

art. 3. 4. 20.
21. 25. 28.

29.

34. 35. 36.

38. 39.

Armeni accedunt hæresi Eutychetis,
& ajunt in conceptione Christi naturam
humanam conversam esse in divinam:
sed Deum pro voluntate sua fuisse visum
habere corpus humanum, et si non ha-
buerit. Cunctas hujus doctrinæ conse-
cutiones admittunt, in Christo divinam
tantum naturam dari, ac esse mortuam.
Aspernantur Chalcedonense concilium,
quasi primorum fidem seculorum corru-
perit; ideoque ut sanctum honorant
Dioscorum ibi damnatum: Papam vero
S. Leonem, ac Ecclesias Romanam, Græ-
camque condemnant: suam duntaxat
esse

esse veram, in sua sola noxarum veniam Sæcul.XIV.
impetrari perhibent. Idcirco ex aliis A.C.1341.
Ecclesiis advenientes exteris baptismo
iterum aspergunt.

Pervertunt administrationem Sacra-
mentorum. Plerique aquam, non tamen
nulli vinum vel lac ad baptismum adhi-
bent: nec infantem lustrali bene tintillum
lavacro putant, ni simul unctionem Chris-
matis ac Eucharistiam accipiat. Viden-
tur ignorasse tunc Latini, per multa se-
cu'a etiam infantibus continenter collata
esse tria Sacraenta Baptismatis, Con-
firmationis, ac Eucharistiae: atque hinc
fortassis provenit error, per quem etiam-
num negant Armenos ministrare unctio-
nem Chrismatis. Etenim generatim
Scholaftici nostri in antiquitate, aliarum-
que Ecclesiarum consuetudinibus rudes
ac hospites de Sacramentis non differe-
bant nisi ex præsenti more suarum Eccle-
siarum. Forsan etiam Armeni & horum
interpretes non clare loquebantur nostra-
rum Scholarum stylo inassueti. Quapropter doctis Theologis relinquoperqui-
rendum, an pleræque istarum objectio-
num fundamentis solidis nitantur.

Duo tamen puncta, de SS. Euchari-
stia sunt memorabilia. Et primum qui-
dem merito vituperantur Armeni, quod
contra morem omnibus Ecclesiis jam in-
de a principio Christianæ fidei commu-
nem

63.

37. 71.

Sæcul. XIV. nem non mittant aquam in calicem. Rationem reddunt istam, quod aqua e late
A. C. 1341. re Christi profluens soli Baptismo vim tribuerit : & hinc inferunt eos, qui vi-
 num aqua misceant in sacrificio , virtu-
 tem baptismatis amisisse. Deinde in
 hac inquisitione Armeni accusantur, quod non credant conversionem panis & vini,
 dicantque Sacramentum altaris non esse verum Christi corpus, sed hujus figuram tantum. Hic error sine dubio singularis quorundam erat , vel consecutio erroris Eutychetis , qui Christum habuisse verum corpus negans id agnoscere in Eucharistia non poterat. Nam aliunde certum est ante seculum decimum quartum, & inde usque ad hanc diem Armenos cum aliis Christianis semper credidisse veram Christi præsentiam.

art. 7.8.9.10. Multa, quæ Papæ libellus continet,
11.12.14.15. puncta non tam sunt errores contra fi-
17.18.19.22. dem, quam ineptæ fabulæ de animarum
23.24.104. reditu in corpora, de judicio extremo, de
105.106.111. inferis, de paradiſo terreno aut cœlesti,
 de statu animarum post obitum, de dæmonibus, aliisque quibusdam materiis.

a. 99.

Ad historiam illius temporis pertinent querimonia sequens : Venerunt in Italiā Episcopi Armeni, qui se per Saracenorū violentiam depulsoſ de suis Ecclesiis Archiepiscopos esse, tametsi Armenia nullum habeat, mentiuntur, ut Religiosis

giosis Mendicantibus episcopatus ven- Sæcul. XIV.
dant. Sic multi magnas exegerunt pe- A.C. 1342.
cunias; & multis diaconatum ac facer-
dotium pro pecunia contulere in curia
Romana. Exagitant tamen Armenos
Romanum in Baptismate ritum, Roma-
nam tenentes fidem.

§. XII.

*Mors Benedicti XII. Clemens VI
Papa.*

Sequente anno 1342 Papam Benedictum
XII vetus in cruribus malum, unde
manantem plus solito humorem sistere
volebant Medici, & quædam symptoma- *Baluz vita*
ta consumpsere die S. Marci 25 Aprilis: *to. I. p. 220.*
postquam federat septem annis, quatuor *336. 797.*
mensibus, sex diebus. Humatus est in *Papeb. co-*
cathedrali templo Avenionensi; ubi se- *nat. p. 53.*
pulchrum ejus etiamnum visitur. Pluri- *Rayn. 1342.*
ma reliquit scripta; quorum pars maxi- *n. 4.*
ma non est subjecta prælo.

Sacra Sedes undecim solum dies va- *Cave. app.*
cabat. Nam 7 Maji electus est Petrus *p. 21.*
Rogerius Cardinalis de S. Nereo, ac sese
dixit Clementem VI. Sub annum 1292 *Bal. p. 243*
nobili ex familia natus in arce Malomon- *280. 289. 835*
tana dioœceseos Lemovicensis patrem ha-
buit Petrum Rogerium Roseriæ Domi-
num. Decem annorum puer erat, cum
venit

Sæcul. XIV.
A.C. 1342.

venit in Arvernianam abbatiam nomine Casam Dei. Amplexus ibi regulam S. Benedicti, & postea Parisios ad studia litterarum missus evasit Doctor Theologiæ annum agens tricesimum. Per Cardinalem Petrum Mortemarum, cui loco filii erat, ad Romanam curiam, nempe Avenionem accersitus a Papa Joanne XXII Nemosensem prioratum ad S. Baudelii, tum rogatu ejusdem Petri plurimumque Cardinalium abbatiam Fiscaninam, deinde Attrebatensem episcopatum obtinuit. Quo munere fungentem Rex Philippus Valesius suum in consilium senatumque supremum admisit, & signorum regiorum Custodem fecit. Postquam Guilielmus Melodunensis 27 Oct. 1329 obierat, cooptatus in Archiepiscopum Senonensem, jura Cleri defendit contra Petrum Cuniarium. Decimo quarto Decembris anno 1330 Rothomagum translatus fuit, cum esset Parisiis Sorboniæ domus Provisor: ut appareat ex litteris publicis anno sequente scriptis.

Gall. Chr.
to. I.
Sup. lib. 94.
§. 3.
Bal. p. 836.
Duboulat
p. 230.
Sup. lib. 94.
§. 61.

Denique a Papa Benedicto XII sacram accepit purpuram mense Decembri 1338.

Benedicto rebus humanis erepto Cardinales numero septendecim in Avenionensi palatio die dominica 5 Maji anno 1342 conclave ingressi, die Martis septima mensis in vigilia Ascensus Domini elegerunt Petrum Rogerium, Die Pentecostes

costes 19 ejusdem mensis in templo Do- Sæcul. XIV.
A.C. 1342.
minicanorum coronatus est magna cere-
monia : cui aderant Joannes Dux Nor-
manniæ, Gallorum Regis filius natu ma-
jor, Jacobus Borboniæ, Philippus Bur-
gundiæ Duces, Humbertus Delphinus
Viennensis, plurimique Franciæ ac Vas-
coniæ Optimates. Papa Clemens tunc
annum agebat quinquagesimum. Mox
scriptam 21 Maji epistolam, suæ dignita- p. 853.
Rayn. 1342.
n. 7.
tis & impositæ sibi coronæ indicem, ad
Regem Philippum Valesium aliosque Prin-
cipes Christianos, & similem ad Præfules
pro more circummisit.

Hoc anno Nuncios, qui consilia pa- n. 12. 16.
cis Franciam inter & Angliam agitarent,
& Flandros ad Regem Philippum redu-
cerent, atque Legatum Lombardiam pa-
caturum misit: sed præter aliquas indu-
cias nihil uspiam effecit. In exordio sui Bal. p. 284.
311.
pontificatus edidit litteras, quibus gra-
tias spondebat cunctis Clericis pauperi-
bus, qui se duos intra menses sisterent:
& Avenionem venerunt tanto numero, ut
centies mille recenserentur. Eodem
tempore multas præfecturas sacras &
abbacias reservavit, collegiorum, cœno-
biorumque electiones pro nullis habens:
& cum essent, qui dicerent, non sic egis-
se antecessores ejus, respondisse dicitur:
Nostri antecessores nesciebant agere
Papas. §. XIII.

Hist. Ecclesiast. Tom. XXIII. M m'

Sacul. XIV.
A.C. 1342.

§. XIII.

Papa creat Cardinales.

p. 244. 285. **D**ie Veneris 20 Sept. 1342 Papa Clemens VI declaravit decem Cardinales. **Vad. 1342.** Primus erat Elias Nabilanius diocesis Petrocoricensis ex Ordine Minorum. **n. 4.** **Reg. p. 265.** **Labbe script. to. 2.** tunc Nicosiae in Cypro Archiepiscopus, Cardinalis de S. Vitale. Paulo ante Papa eum dixerat Hierosolymæ Patriarcham honorarium, postquam Petrus Delapalus deceperat ultimo Januarii hoc anno 1342. Diploma collati hujus munieris Papa 12 Julii dedit; ac simul Fratri Eliæ conservavit Ecclesiæ Nicosianæ administrationem, ut is haberet, unde vive-ret. Sub idem tempus Rex Neapolis

Vad. ib. n. 17 Robertus a Sultano Ægyptio impetravit, ut duodecim Fratres Minores Hierosolymæ ad templum facri sepulchri semper habitare possent, divinum ibi officium peragendi gratia: ut docent duo Papæ Clementis diplomata scripta 30 Nov. 1342: illumque locum Minorum Ordo etiamnum tenet.

Bat. p. 245.
286. 837.

Secundus Cardinalis erat Guido Bononiensis Lugduni Archiepiscopus, nobilissimo genere ortus, Roberti Bononiæ & Arverniæ Comitis, Mariæque Flandriæ filius. Cum in juventute sua egisset Ambia-

Ambianensem Canonicum, sedem Lugdu- **Sæcul.XIV.**
nensem obtinuit anno 1340; modo ut **A.C.1342.**
Cardinalis templum S. Cæciliæ. Ter-
tius, Emericus Chastelius ex diœcesi Le-
movicana. Primum ibi Canonicus ca-
thedralis templi, postea Ultra Viennensis
in Ecclesia Turonensi Archidiaconus,
celeber Doctor Juris, & diu Auditor pa-
latii Apostolici fuit. Anno 1322 Papa **Ughel.to.2.**
Joannes eum fecit Ravennæ Archiepis- **p.383.**
copum, & Romandiolæ Gubernatorem,
ac decem post annis eundem evexit ad
sedem Carnutensem: quam is tenebat,
dum per Clementem VI designatus est
Cardinalis Presbyter de S. Martino **in**
Montibus.

Quartus, Andreas Ghinus Malpilius **Bal. p.844.**
Nobilis Florentinus passim vocatus Car- **J. Vill. I. 12.**
dinalis de Florentia. Primum Regi Ca- **c. 7.**
rolo Pulchro ab epistolis, & Canonicus
Tornacensis fuerat. Deinde anno 1330
evasit Episcopus Attrebensis; eodem **Duboulai.**
que anno Parisiis instituit & dotavit Col- **to.4. p.225.**
legium Lombardorum: sic enim diceban-
tur Itali. Anno 1334 translatus est Tor- **Gall. Chr.**
nacum, cuius Episcopus erat, cum Papa
Clemens eum decrevit Cardinalem Pres-
byterum de S. Susanna. Decrevit autem
rogatu Talerandi Cardinalis Petrocori-
ensis, Regisque Philippi Valesii. Quin-
tus, Stephanus Albertus Lemovix, an-
tea Episcopus Claromontanus, modo

M m 2 Cardi-

Sæcul. XIV. Cardinalis Presbyter de SS. Joanne ac
A. C. 1342. Paulo postmodum Papa Innocentius VI.

Sextus, Hugo Rogerius frater Papæ
Bal. p. 245. Clementis VI. Puerulus jam missus e-
286. 845. rat pro more illius seculi Tutelanum in
cœnobium, antequam id fieret sedes e-
piscopalis. Abbas postea Angeriacensis;
& 18 Julii anno 1342 Tutelanus Episco-
pus renunciatus est. At cum consecra-
tus non fuerit: res tantum eo serviebat,
ut appellaretur Cardinalis Tutelensis. Ti-
tulum ei præbuit ædes S. Laurentii in
Damasco.

p. 849.

p. 852.

p. 853.

Septimus, Ademarus Robertus ex ve-
terrima Lemovicensis familiæ nobilitate
clarus, Doctor Juris, & tum Sacræ Se-
dis Notarius, Cardinalis Presbyter de
S. Anastasia. Octavus, Geraldus Gar-
dius itidem Lemovix, & Papæ propin-
quus. Ordini Dominicanu nomen dede-
rat in monasterio Brivensi: cui præfuit
anno 1323. Theologiam & ibi, & Pari-
siis docuit: agebatque Magistrum Ordi-
nis Generalem, quando nuncupatus est
Cardinalis Presbyter de S. Sabina.

Nonus, Bernardus Turrius ex Arver-
nia, tunc Papæ Hypodiaconus. Cum il-
lius nepos hoc ipso anno duxisset neptem
Papæ, in gratiam conjugum is illum
creavit Cardinalem Diaconum de S. Eu-
p. 854. 857. stachio. Decimus, Guilielmus Jugius in
dice-

diœcesi Lemovicana natus; Juris civilis ^{Sæcul. XIV.} Doctor; & filius sororis Papæ: qui eum ^{A.C. 1342.} nominavit Cardinalem Diaconum de S. Maria *in Cosmedin.* Ecce novem Cardinales Gallos, & unum Italum, sed Franciæ municipem.

§. XIV.

Concilia Londinenſia.

Joannes Stretfordius Archiepiscopus Cantuariensis hoc anno 10 Oct. Londini Concilium provinciale habuit, in quo duodecim edebat canones. Primus est ^{to. II. v. 1876} hujusmodi: Sacrificia non fiant in facelis domesticis sine Episcopi permissione; neque hic eam faciat præterquam Nobilibus, quorum fedes nimium distat a templo paroeciæ. Canones complures tendunt ad constringendas Archidiaconorum, ac pendentium ab eis Judicum exactiones pro testimoniosis scriptis, pro confessis litteris, pro data possessione, pro insinuationibus ac executione testamentorum, pro bonorum indicibus & orationibus initis, pro inspectionibus paroeciarum, pro epulis in natura vel pecunia. Hæc omnia immensam indicant avaritiam. Judices plane studebant sessiones suas habere in locis, ubi vix dabantur res ad vitam necessariæ. Ducebant secum agmen apparitorum peditum equitum-

M m s que

2.3.6.7.

8. 9.

Sæcul. XIV.
A.C. 1343.

a 10.

p. 1886.

c. 4. §. 6.

10.

que duntaxat spolia quærerentium. Postquam jussere solvi multam pro peccato manifesto, exigebant alteram pro lapsu iterato. Sic exercebatur jurisdictio ecclesiastica, cuius adeo tenax erat Clerus.

Idem Archiepiscopus sequente anno die Mercurii post festum S. Eduardi Martyris, nempe vigesimo Martii an. 1343 ante Pascha, in tertium decimum Aprilis incidens rursum Londini celebravit concilium. Aderant undecim cum Metropolita Episcopi, & absentium Procuratores. Septendecim canones ibi promulgabantur contra multas res indignas, in quarum numero sequentes noto. Adhibebantur fraudes variæ, ut ne decimæ solverentur. Bona in templis aut cœmertiis ante aras, cruces, imagines, vel reliquias posita subtrahebant laici, & in usus placitos convertebant: quin multa erant loca, ubi hoc in consuetudinem abierat. Vetus obtinuerat pietas, ut, cum vitam posuisset aliquis, cognati, amici, & alii Christiani vigilarent circa cadaver, & noctem precando traducerent. Sed hæc nocturna conventicula erant versæ in oblectationem ac petulantiam, in occasionem libidinum & furtorum. Quapropter concilium illa omnibus interdicit, praeterquam cognatis & amicis, qui psalmos dicere pro mortuis velint. A longo

longo tempore, quoties proscripti mane- **Sæcul. XIV.**
bant contumaces, Episcopi solebant pe- **A.C. 1243.**
tere, ut illi in carcerem mitterentur. At
interdum hi captivi, cum se satisfacturos
Ecclesiæ præde dato promitterent, a Re-
ge impetrabant mandatum, ut liberta-
tem reciperent: quod tanquam erratum
grave conqueritur concilium.

§. XV.

*Indulgentia prius in centesimum quem-
que annum constituta decernitur
in quinquagesimum.*

Cunctis a Regibus gentibusque vene-
runt legationes ad novum Papam
Clementem, sed solemnissima Romano **a Bal. p. 286.**
populo, qui misit duodeviginti cives suos, **913**
sex de quovis statu, de summo, medio,
& infimo. Tria potissimum postulabant:
& primum quidem, ut acciperet mune-
ra Senatoris, Ducisque, & alias dignita-
tes urbanas, quas ei offerebant per vitæ
spatium tenendas, nec tanquam Papæ
Clementi VI, sed ut Domino Petro Ro-
gerio. Deinde, ut & Romam, & tem-
plum Lateranense omnium præstantissi-
mum, & suam sedem adiret post tam lon-
gam Paparum absentiam. Postremo, ut
noxarum veniam per Bonifacium VIII
anno centesimo junctam annexeret quin-

M m 4 quage-

Sæcul. XIV. quagesimo, cum paucissimi homines annos centum viverent.
A.C. 1343.

Ad petitionem primam Papa reposuit se Romanas dignitates accipere ea conditione, ut ne sibi officerent. Et vero vix cohærebant summa cum potestate: ut jam observavimus. Ad alteram respondit, se ire Romam, ut maxime cuperet, tum quidem haud posse. Sed tertiam ratam habuit, ediditque diploma, cuius initium *Unigenitus*, & summa hæc erat: Dei Filius immensum nobis meritorum thesaurum comparavit (cui accedunt Beatissimæ Virginis & omnium Sanctorum merita) & hujus thesauri dispensationem S. Petro ac successoribus ejus commisit. Hoc fundamento nixus

Sup. lib. 89. Papa Bonifacius VIII decretivit, ut plenam omnium noxarum veniam obtinerent ii, qui anno 1300, ac deinceps centesimo quoque anno Romana SS. Petri & Pauli templa frequentarent. In lege autem Mosaica, quam spirituali modo adimpletum venit Christus, annus quinquagesimus erat facer, eoque remissa sunt debita.

Brevis etiam est vita hominum: & pauculi ætatem annorum centum attingunt. Itaque, quo plures hanc affuantur indulgentiam, concedimus eam singulis, qui anno 1350, & posthac in perpetuum quinquagesimo quovis anno vere poenitentes ac confessi templa SS. Petri

Extrav.
com. de pœn.
c. 2.

Levit. 25.
v. 10.

tri & Pauli, ac Lateranense S. Joannis aecul. XIV.
per dies minimum triginta continuos, si A.C. 1343.
sint Romani, si vero exteri sint, per dies
quindecim obibunt. Dabat 27 Jan.

1343. Hic templis Principum Aposto-
lorum additur Lateranense: atque inibi
primum hæc indulgentia comparatur
cum debitorum condonatione anno sacro
legis antiquæ facta.

§. XVI.

Robertus Neapolis Rex moritur.

Eodem tempore, scilicet 19 Jan. Rober-
tus Neapolis Rex e corpore excessit
annos natus sexaginta quatuor circiter:
postquam triginta tres & amplius regna-
verat. Ita Joannes Villanus, qui adjun- J. Vill. l. 12.
git: Hunc ego dixerim Regum, quos c. 9.
Christianus orbis per secula quinque ha- Bal. to. I.
buerit, sapientissimum tam a judicio na- p. 245. 288.
turali, quam a doctrina: erat enim Theo-
logus magnus, ac excellens philosophus,
simulque benignus, amabilis, & cunctis
virtutibus ornatus; nisi quod ab ineunte
senio avaritiæ labem contraxerit per spe-
ciem belli ob recuperandam Siciliam.
Et vero thesaurum magnum reliquit Re-
ginæ Joannæ nepti suæ, quæ, cum dees-
set proles mascula, illi successit. Patrem
ea habuit Carolum Calabriæ Ducem Re-
gis Roberti filium an. 1328 mortuum:

M m 5 atque

Sæcul. XIV. atque per Regem suum avum juncta ma-
 A.C. 1343. trimonio est Andreæ filio Charoberti Re-
 gis Hungariæ. Sed quod ambo essent
 in ætatis flore, Rex Robertus per testa-
 mentum suum ad regnum, donec Joanna
 viginti quinque annos ^{ad} haberet, admini-
 strandum designavit Sanctiam Arrago-

Rayn. n. 75. niam Neapolis Reginam ejus aviam, Phi-
Bal. p. 1019. lippum Cabassolum Episcopum Cavellio-
 nensem regni Cancellarium, duos Comi-
 tes, aliumque Optimatem : qui post Re-
 gis Roberti obitum exercere potestatem
 cœperunt suam.
1020.

Sed Papa Clemens VI contendebat,
 hujus regni administrationem ad se tan-
 quam supremum, proximumque ejus Do-
 minum pertinere, quamdiu Regina mi-
 nor annis esset. Igitur de consilio Car-
 dinalium per litteras declaravit nec de-
 buisse Regem Robertum, nec potuisse Re-
 ginæ Joannæ tutores dare ; & quidquid
 hujus Principis nomine fecissent, esse ir-
 ritum, vetuitque sub anathematis poena,
 ne in posterum administrationi se immi-
 scerent. Hanc commisit Cardinali E-
 merico Chastelio, quem anno priore in
Bal. p. 246. Rayn. 1342.
n. 22. Italiam miserat ut suum Legatum. Da-
 bat 28 Nov. 1343.

§. XVII.

§. XVII.

Sæcul.XIV.
A.C. 1343.

*Charobertus obit. Ludovicus Rex
Hungariæ.*

Carolus seu Charobertus Hungariæ
Rex die Martis ante festum S. Mar-
garitæ, scilicet sexto decimo Julii an. 1342
vitam cum morte commutans tres reli-
querat filios, Ludovicum, Andream, &
Stephanum. Ludovicus septendecim na- *S. Vill.l.12.*
tus annos successit Patri, & coronatus *c. 6.*
est die dominica ante festum S. Jacobi *Bonfin. p.*
vicefimo primo Julii in templo Albæ Re- *325.*
galis per Chanadium Archiepiscopum *Dlug. to.1.*
p. 1063.
Strigonensem, qui socios habebat sex E-
piscopos, nimurum Quinque Ecclesiarum,
Agriæ, Vesprinii, Jaurini, Sirmii, & Bos-
niæ. Andreas secundus Charoberti fi-
lius evasit Rex Neapolis: ac Stephanus
factus est Dux Sclavoniæ. Rex Andreas
diu instabat Papæ, ut ipsum coronari si-
neret; quod tandem obtinuit 2 Febr.

1344. Id negotium mandatum est Car- *Rayn. 1344.*
dinali Emerico Chastelio, qui etiam a Re- *" 16. 17.*
gina Joanna clientelæ professionem rece-
pit pridie Calendas Septembres ejusdem
 anni.

Interim Sicilia divinis interdicta erat *Sup. lib.94.*
a die sententiæ contra Petrum Arrago- *s. 62.*
nium per Nuncios Papæ Benedicti XII
pre-

Sæcul. XIV.
A.C. 1343

pronunciatæ anno 1339. Quæ res Papæ Clementi præbuit ansam reservandi arbitrio suo cuncta præcipua hujus insulæ beneficia suffragiis subjecta tunc vacantia, & vacatura, scilicet episcopatus, Ecclesiæ Canonicorum collegio insignes, Abbatias, & prioratus cœnobiticos, ac electioni obnoxios. Hæc reservatio fiebat in biennium a Calendis Junii anni 1343, quo tempore defluebat illa, quam decreverat Joannes XXII; neque monasteria Virginum comprehendebat. Litteræ Clementis VI scriptæ sunt 5 Maji eodem anno.

§. XVIII.

*Papa, quid Imperatorem facere velit,
edicit.*

Clemens VI vivente Ludovico Bavaro eligi alium Imperatorem cupiens infistebat vestigiis Joannis XXII: ac die Cœnæ Domini 10 Aprilis fusas edebat litteras: ubi, quidquid a morte Henrici Luxemburgii factum, quidquid Ludovico Bavaro objectum erat, repetit: ac postea sic concludit: Igitur continuata simul & multiplicata ejus crimina diutius impunita finendo impares admonemus ipsum, ut intra tres menses administracionem Imperii & titulum Imperatoris, aut Regis,

Rayn. n. 42.

n. 57.

Regis, & cuiusque dignitatis deponat, & ~~secul.~~ XIV.
 nostris se mandatis coram submittat, tot ~~A.C. 1343.~~
 crimina, totque injurias Ecclesiæ factas
 compensaturus. Declaramus etiam, il-
 lum, si non pareat, pro immanitate suo-
 rum facinorum a nobis plexum iri. Has
 Papa litteras cunctos ad Archiepiscopos
 misit cum epistola 12 Aprilis data, per
 quam eos jussit illarum exemplaria Suf-
 fraganeis ipsorum tradere omnibus in
 templis solemniter promulganda : eam-
 que monitionem Avenionensis templi
 foribus affigendam curavit.

n. 58.

Trimestre inter spatium præstitutum *Alb. Argent.*
Ludovicus Bavarus Procuratores *sæpius* *p. 133.*
 ad Papam & Franciæ Regem misit, a
 quo semper illum pendere, & cuius de-
 precationem apud eundem haud since-
 ram esse credebat. Incassum cecidit co-
 natus omnis. Elapsis tribus mensibus
 Papa senatum habens jussit quendam
 contenta voce rogare Latine ac Germa-
 nice, an adeslet aliquis pro Ludovico Ba-
 varo? Nemine comparente Papa illum
 declaravit contumacem. At Ludovicus
 Gallorum Regi scripserat: Si me Papa
 exagitet, poenas a te repetam. Quapro-
 pter Rex monuerat Papam, ne longius
 procederet.

§. XIX.

Sæcul. XIV.
A.C. 1343.

§. XIX.

*Papa beneficia Anglica confert
exteris.*

Sup. §. 12. Inter Cardinales priore anno creatos erant Ademarus Robertus de S. Anastasia, & Geraldus Gardius de S. Sabina, ambo Lemovices, quibus Papa beneficia contulit Anglica. Miserunt Procuratores suos in Angliam, harum ut gratiarum effectum caperent. Sed a Prætoribus regiis, ne mandata conficerent, impediti, in carcerem contrusi, & cum ignominia ejecti e regno sunt. Papa rem edoctus ad Regem Eduardum III ita scripsit: Pridem judicavimus creatis Cardinalibus novis debere dari, unde congruerter statui suo viverent, cum Ecclesiæ negotiorum molem nobiscum ferant: & postquam bene perpenderamus omnia, non invenimus modos minus onerosos Ecclesiis, quam si Cardinalibus istis assignaremus beneficia variis in regionibus jam vacantia, vel vacatura usque ad certam summam. Ita duobus Cardinalibus Emerico & Geraldo in Aquitania tua natis beneficia in tuo sita regno decrevimus.

Tum refert, quomodo habitu sint horum procuratores: & addit: Certum est nos

nos in cunctis fere regionibus catholicis ^{Sæcul. XIV.}
 similes gratias reliquis Cardinalibus no- ^{A.C. 1343.}
 vis largitos esse, nec audiisse quidquam
 dici de rebellione aliqua: & credimus ad
 tuum ipsius honorem atque commodum
 interesse, ut Cardinales ad obsequendum
 tibi nativo affectu promptissimi beneficia
 tuis in terris possideant. Utinam non
 ii, qui dignitates suas Romanæ debent
 Ecclesiæ, authores hujus violentiæ fue-
 rint; ut fuisse probabiliter creduntur. Fi-
 nit orando Regem, ut facta contra pro-
 curatores Cardinalium compenset, suum-
 que illis præsidium ferat ad negotia eis-
 dem injuncta. Dabat 28 Aug. 1343.

Post spatium mensis Rex sic respon- *Walsing.*
 dit: Constat jam inde a principio Eccle- *p. 191.*
 siæ Reges antecessores nostros & Angliæ *Rayn. n. 90.*
 Optimates condidisse templa, tribuisse
 his bona & privilegia, instituisse ibi di-
 gnos Ministros, qui populos erudirent, ac
 propagarent fidem. Sed, quod acerbum
 dictu est, hæc bona obtinent homines in-
 digni, potissimum exteri, qui nunquam
 resident in locis beneficiorum, haud no-
 scunt greges suos, non intelligunt eorum
 linguam, & unice quærunt privata com-
 moda sua. Ita minuitur divinum servi-
 tium: negligitur animarum cura: cessat
 hospitalitas: Ecclesiarum jura dilabuntur,
 ædificia corruunt. Interim indigenæ
 docti probique, qui regere animas, & in-
 fenati-

Sæcul. XIV. senatibus nostris idonea promere consilia scirent, relinquunt studia litterarum ex desperatione impetrandi beneficia. Præterea jus nominationis seu patronatus nobis ac regni civibus proprium circumciditur: eluditur nostra jurisdictio: & nostræ jura coronæ turpiter intereunt: simul opes regni transferuntur ad extra-neos, ne dicamus, ad inimicos ejus; for-sitan ex secreto proposito enervandi Angliam deprimendo Clerum ejus, ac divitiis illam exhaustiendo. Cuncta hæc in-commoda nuperrime nobis exposuit su-premus senatus noster: & quod intolera-bilia censeret, magnopere nos & concor-diter orabat, ut remedium iis afferremus. Precamur itaque, ut electiones liberas Ecclesiis cathedralibus, cæterisque per-mittas; eo magis, quod majores nostri primum has Ecclesiæ jure regio contu-lerint; deinde rogatu Sacræ Sedis suf-fragia Collegiis ac cœtibus concederent sub certis conditionibus; & hæc conces-sio Romæ confirmata fuerit. Scribebat
26 Sept.

Hæc epistola continet duo magni mo-menti facta veritati contraria, nimirum ex ignorantia illius seculi. Prius est, quod Anglorum Reges instituerint & do-tarint cunctas regnorum suorum Eccle-sias: cum certo liqueat in Magnam Bri-tanniam jam sub imperio Romano intro-ductam

ductam religionem veram, ac episcopales ^{Sæcul.XIV.}
ibi sedes constitutas esse, plerasque ante ^{A.C. 1344.}
adventum Anglo-Saxonum, aliorumque
barbarorum: ut legimus in decursu hi-^{Sup.lib.46.}
storiæ hujus. Alterum est, quod Reges ^{§.47.}
initio habuerint jus conferendi episcopa-
tus; & quod electiones illorum permissu
inductæ fuerint. Vidimus sub Imperio
Romano Episcopos electos & consecra-
tos esse per Concilium provinciæ; neque
Imperatorem aut Prætores ejus se inter-
posuisse. Postquam populi barbari sedes
illic suas collocaverant, illorum Reges in-
terdum dominabantur in electionibus.
Collegiorum autem suffragia sensim irre-
pserunt: seculo duodecimo stabilita in-
venio: nec eorum initium notare potui.

§. XX.

Novi Cardinales.

Sabbato primæ hebdomadis jejuniū ver-
ni vigesimo septimo Februarii anno
1344 Papa Clemens duos decrevit Car-
dinales. Prior erat Petrus Bertrandus ^{Bal.vit.249}
junior, nepos illius, qui ex disputatione ^{870.}
cum Petro Cuniario sibi famam conci-^{Sup.lib. 94.}
liaverat, & adhuc vivebat. Ejus soror
Margarita Bertranda nupsit Bartholomæo
Columbario in diœcesi Viennensi, ac ex
eorum conjugio natus est Petrus iste:
quem Benedictus XII Canonicum Augu-
Hist. Eccles. Tom. XXIII. N n stodu-

Sæcul. XIV. stodunensem fecit; tum Nivernum, dein
A. C. 1344. Attrebatum accepit Episcopum anno
 1339; Papa Clemens Cardinalem Pres-
 byterum de S. Susanna renunciavit ro-
 gante Regina Franciæ Joanna Burgun-
 dica. Id fatebatur ipse in sermone, quem
 ad Cardinales ideo congregatos habuit.

Bal. p. 869. Deum, ajebat, laudo testem, me die Jo-
 vis nihil cogitasse minus. Sed adulto
 vespere ad me venit epistola Reginæ Gal-
 lorum, quæ in principio mei pontificatus
 mihi scripserat, ut, quem ipsa vellet, pur-
 pura ornarem: & postea mihi sæpius
 hunc Antistitem summopere commenda-
 vit per litteras ac Legatos suos. Si præ-
 vidissem me facros ordines collaturum,
 promovissem unum vel plures Italos. Pa-
 pa hunc Præfulem vocari Cardinalem
 Attrebatensem voluit.

p. 874.

Alter fuit Nicolaus Bessius Papæ ne-
 pos, sororem ejus Delfinam Rogeriam,
 & Jacobum Bessium parentes habens.
 Avunculus eum suus educandum probe,
 ac Lutetiæ imbuendum litteris curavit:
 quas dein Aureliæ prosecutus, ibi Pro-
 fessorem agebat, quando ad Papæ aulam
 vocabatur. Anno priore 1343 per eundem
 evaserat Episcopus Lemovicensis;
 sed nunquam consecratus est: ac per
 communes omnium Cardinalium preces
 factum, ut avunculus eum diceret Car-
 dinalem

dinalem Diaconum de S. Maria in via ^{Sæcul. XIV.}
lata. A.C. 1344.

§. XXI.

*Agitur de absolvendo Ludovico
Bavaro.*

Cum Rex Philippus Valesius impetrasset, ut Papa Ludovicum Bavaram insectari omittaret: hic Princeps ad utrumque misit, qui quærerent, quid obstatet reconciliationi, cum omnia, quæ Papa vellet, facere paratus esset. Rex *Alb. Argent.* Philippus illi reposuit: Papa dicit, te non *P. 133.* flagitare gratiam eo modo, quo deberes. Ludovici Legatis dandæ sibi ab eo potestatis exemplar poscentibus Papa tam probrosum, & tam durum præbuit, ut Ludovico haud subsignandum duceret, vel si captivus foret. Jubeatur enim per suum avunculum Humbertum Delphinum Viennensem, per Præpositos Ecclesiarum Augustanæ ac Bambergensis, & per Doctorem Udalricum Augustanum fateri hærefes ac errores cunctos sibi adscriptos; Imperii clavum ponere; nec nisi per Papæ gratiam resumere, sequre cum liberis, bonis, ac terris suis ejus arbitrio subjicere.

Ludovicus Bavarus non tantum ob- *Rayn. 1344.*
signavit perscriptam rei sic gerendæ po- *n. 60.*
N n 2 testa-

Sæcul. XIV. testatem ; verum etiam coram Notario
A.C. 1344. per Papam misso juravit fore, ut eam
 observaret, nec retexeret. Stupentes Pa-
 pa & Cardinales illum intimis angi sensi-
 bus videbant. Quatuor Legati 16 Jan.
 1344 se Papæ sistebant in senatu publico,
 & secundum factam sibi potestatem jus-
 jurandum dabant: deinde Papam urge-
 bant, ut scriptas ipsis traderet poenas,
 quas Ludovico injungeret. At ille tra-
 didit eis scriptum ad statum Imperii to-
 tius, non ad Principem seorsum pertinens.
 Ludovicus, postquam illud acceperat, e-
 jus exemplum seu apographum misit ad
 cunctos Germaniæ Principes, præsertim
 ad Electores, urbesque magnas: & co-
 mitia hac de re Francofordiæ habenda
 edixit. Convenerunt illuc ordinum pro-
 curatores mensis Septembri an. 1344: &
 Doctor Vigerius Archiepiscopi Treviren-
 sis Archigammateus jussu Ludovici sic
 loquebatur: Domine! Electores, cæte-
 rique Imperii clientes fiduciarii antehac
 Coloniæ præsentes, cum ea, quæ Papa
 ob Ecclesiam tibi reconciliandam popo-
 scerat, examinassent, communi sententia
 statuerunt illa tendere ad perniciem Im-
 perii; & post fidem hujc juratam nec te,
 nec se illa posse accipere. Decreverunt
 ad Papam mittere, qui orarent, ut desi-
 steret. Si nolit, destinarunt diem, quo
 Rensiæ ad Rhenum deliberationem te-
 cum

p. 134.

cum ineant, quomodo his molitionibus **Sæcul.XIV.**
fit obſtendum.

A.C. 1344.

Archiepiscopus Moguntinus præſens,
ac reliquorum Principum Oratores Ar-
chigrammatei verba confirmabant: cum-
que nuntii urbium inter ſe consultaffent,
Moguntiæ procurator omnium nomine
ad Ludovicum, Domine! ajebat, urbes
fine Imperio ſtare nequeunt: atque, ſi
Papa in proposito perſiftat ſuo, ſemper
promptiſſime geremus morem, ac Impe-
rii jura, honorem, & in columitatem per
omnes modos a Principibus inventos
conſervabimus. Agens gratias Impera-
tor, Intra octo dies, inquiebat, ego & Ca-
rolus Moraviæ Marchio cum Principibus
Rensiam veniemus, noſtrumque decre-
tum vobis indicandum curabimus. Reap-
ſe illuc delati, quid Papæ ſcriberent, de-
liberabant. At Ludovico non convenit **Rebdorf.**
cum Joanne Bohemorum Rege ac filio **an. 1344.**
ejus Carolo propter controverſias, quas
inter ſe habebant: nam hos ille atrociter
offenderat: ita diſceſſerunt inimici.
Interim Legati Principum Imperii ad Pa-
pam detulerunt ea, quæ contra poſtula-
tiones ejus objecta fuerant. Sed cum
gerendi negotii potestate nulla inſtructi
effent, Papa ſe ludibrio haberi ratus, tan-
to magis efferbuit in Ludovicum Bava-
rum. Ut eum gradu moveret, cum Prin-
cipibus domus Luxemburgiæ, Balduino

N n 3 Archi-

Sæcul. XIV. Archiepiscopo Trevirensi, Joanne Rege Bohemiæ, ac filio ejus Carolo Moraviæ Marchione consilia contulit: quorum effectus patuit duobus post annis.
A.C. 1344.

§. XXII.

Praga fit sedes Metropolitæ.

Bal.vit.
p.252.

Sup.lib.94.
§. 46.

Rayn. 1340.
n. 16. 17.

Sed eodem anno 1344 pridie Calendas Majas Papa vehementer orantibus Rege Joanne ac Marchione Carolo Pragam, ubi hactenus residebat Episcopus Moguntino subjectus Præfuli, in posterum voluit esse Sedem Archiepiscopi: cui ut Suffraganeos daret, Litomerinum Praemonstratensis Ordinis & Pragensis dicaceos Abbatem cum successoribus ejus ad pontificiam dignitatem evexit; & a Magdeburgensi provincia sejunxit Olomutium Moraviæ, ac Misniam Saxoniam urbes. Ad desiderium Regis Bohemiæ accessit singularis ratio minuendi autoritatem Moguntini Archiepiscopi, quod Henricus Busmannus sedem tunc illam tenens a Ludovico Bavarо staret. Idcirco illius jurisdictione Pragensem Episcopum tres abhinc annos exemerat Benedictus XII per diploma 23 Jul. 1341 editum: & postea, cum Rex Joannes filio suo Carolo, quo certiorem ei successionem in regno Bohemico redderet, imponi coronam vellet, Papa id facere Pragensem

gensem Episcopum jufferat, per litteras **Sæcul.XIV.**
 15 Oct. eodem anno datas, et si hæc fun- **A. C. 1344.**
 ctio ex veteri more ad Moguntinum Ar-
 chiepiscopum pertineret: sed interdictus
 erat administratione sui muneric: & Cle- **Rayn. 1343.**
 mens VI rem continuans 17 Oct. 1343 ei **n. 62.**
 præceperat, ut intra quatuor menses se
 ipsi sisteret.

Primus Pragæ Archiepiscopus evasit **Dluge.**
 Ernestus Parduvitianus, qui Episcopus **e-p. 1073.**
 jus fuerat; & cui Papa 25 Aug. pallium **Rayn. 1344.**
 misit. Eodem in senatu pridie Calen- **n. 64.**
 das Majas habito Papa civitatis, & pon-
 tificiæ sedis honore insignivit Algeziram **Id. n. 51.**
 Andalusiæ urbem, quam Rex Alphonsus **Bal. not. 871.**
 nuper Mauris Granatensibus ademerat.

§. XXIII.

Papæ reservationes negligit Anglia.

Eduardus III Anglorum Rex **Andream**
 Oxoniensem facelli sui Clericum ad
 Papam Clementem misit cum epistola,
 cujus hæc erat summa: In magnas me
 adduxisti angustias, dum reservatum ar-
 bitrio tuo episcopatum Norvicensem **Gu-**
lielmo Barcmano contulisti, contra sena-
tusconsultum in mea olim curia pro con-
servandis meæ coronæ juribus factum:
 ut tibi meæ, Nobilium, populique Angli-

N n 4 ci

Secul XIV. ci litteræ indicarunt. Ex altera parte
A.C. 1244. voleham tibi obsequi, & huic favere Episcopo: ex altera videbam instans periculum, cum omnes ferme Præfules Proceresque, ne eum reciperem, me monebant. Tandem tum per tui reverentiam, tum ob dotes suas huic Viro concessi bona episcopatus sui profana, sed ita, ut hoc postea in exemplum venire nequeat. Supplico autem tibi, ut ne reserves, & conferas episcopatus regni mei, sed Collegiis relinquas libertatem electionum, quas ipsis permisere Majores nostri, & Sacra Sedes ratas habuit.

Papa respondit hunc in modum: Videris dicere, tuo senatui licere aliquid in reservationes collationesque Ecclesiarum; a sacra Sede factas pendere ex voluntate tua; & illius potestatem a te pro arbitrio tuo adstringi posse. Verum est: non uti ea nisi ad emolumendum Ecclesiarum volumus ut pastor universalis. At non credimus te nescire facta priorum Pontificum, & constantem hac in re obedientiam Angliæ. Nec oblitus es te reservationes interdum petuisse a nobis: & tui Consiliarii haud ignorant poenas canonicas irrogatas authoribus sanctiōnum libertati ecclesiasticæ noxiarum.

Nos & Fratres nostri Cardinales audivimus in varias regni tui partes missa esse edicta & litteras derogantes huic libertati,

bertati, primatui Romanæ Ecclesiæ, & Sæcul. XIV.
 authoritati Sedis Apostolicæ: ut omitta- A.C. 1344.
 mus addictos carceri multos Clericos,
 gratiarumque nostrarum executioni ob-
 stantium hominum audaciam tantam, ut
 vix audeat quisquam in Anglia nostras
 exhibere litteras. Et postea: Considera
 non Apostolos, sed Dominum ipsum Ec-
 clesiæ Romanæ tribuisse primatum supra
 omnes totius orbis Ecclesias. Illa est,
 quæ instituat singulas Ecclesias patriar-
 chales, metropolitanas, & cathedrales,
 dignitatesque cunctas inibi existentes.
 Papa est, ad quem pertinet statuere de
 universis Ecclesiis, honoribusque, mune-
 ribus, beneficiis, ac Viris ecclesiasticis.
 Dabat 11 Julii an. 1344. Facile fuit tam
 amplum jus perhibere: sed id demonstra-
 re oportuit: quod nemo unquam faciet.
 Decimo quarto Septembris Papa Cle-
 mens Nicolaum Archiepiscopum Raven-
 natem, ac Petrum Asturicanum Episco-
 pum in Angliam ut internuncios misit
 cum potestate convocandi concilium Præ-
 sulum regni, ut delerentur ea, quæ Papa
 contra suam autoritatem novata esse di-
 cebat. Archiepiscopus Cantuariensis
 Joannes Stretfordius ferebatur antea fuis-
 se author ita resistendi Papæ.

#. 59.

Nn 5 §. XXIV.

**Sacul. XIV.
A.C. 1344.**

§. XXIV.

Concilium Remense.

**Marlot. to. 2.
p. 620. 624.** Joannes Viennensis per decem annos
Remensem tenebat sedem, ad quam
a Tervanensi translatus fuerat. Hoc an-
no concilium provinciale Novioduni ha-
bere cupiens Suectionensi Episcopo tan-
quam in provincia primo negotium dedit,
ut ad Collegas suos litteras convocatio-
nis mitteret. Itaque, cum Petrus Sues-
tionum, Hugo Lauduni, Joannes Ambia-
ni, Joannes Tornaci, Raymundus Tervæ,
ac Robertus Silvanecti Episcopi sex No-
viodunum delati, die lunæ 26 Julii anno
1344 convenissent, conditi sunt septende-
cim canones: quorum primus continet
tam crebras illo tempore querimonias de
moratoribus jurisdictionis ecclesiasticæ;
nempe de iis, qui studebant limites po-
nere nimiæ amplitudini, quam Clerus ei
dabat, & quæ in dies crescebat. Con-
cilium Noviodunense hac in materia se
refert ad sanctionem concilii Silvanectini
anno 1318 habitæ sub Archiepiscopo Ro-
berto Curtiniacensi. Prohibet, ne Cleri-
ci pro more illius temporis provocatio-
nes ad pugnam ex formula faciant; &
contra, ne laici Clericos provocent. I-
tem, ne nugatores & ludii populum ad-
ducant,

**to. II. conc.
p. 1899.**

**Sup. l. 92.
§. 97.**

c. 3.

c. 7.

ducant, ut instructo agmine procedat **Secul. XIV.**
 cum cereis ficte sacris: atque ne Sacer- **A.C. 1344.**
 dotes putata miracula solemniter in tem-
 plis suis celebrarent sine permisso proprii
 Episcopi. Præcipit, ut Religiosi Mendi-
 cantes, cæterique Oratores sacri popu-
 lum ad solvendas fideliter decimas hor-
 tentur, alioquin amissuri potestatem ab-
 solvendi a casibus Episcopo reservatis.
 Conatur reprimere vexationes adjuto-
 rum, de quibus querelæ jactabantur ma-
 gnæ, sicut de avaritia procuratorum, par-
 tes per impensas in lites injustas aut de
 nihilo motas pecuniis exhaustientium. Hi
 autem procuratores erant Clerici.

c. 12.**c. 9.****c. 16.****c. 17.****§. XXV.**

*Papa insulas Canarias concedit Lu-
 dovico Cerdano.*

In aula Gallica tum versabatur Ludovi-
 cus Cerdanus, dictus communiter Lu-
 довicus Hispanicus, qui genus ducebat
 a Ferdinando seniore filio Alphonsi Sa-
 pientis Regis Castiliæ, & a Blanca filia
 S. Ludovici. Ille Avenionem profectus **Rayn. 1344.**
 ut Legatus Regis Franciæ poscet a **s. 19.**
 Papa Clemente dominium insularum, **Bal. vit. to. r.**
 quas tum temporis vocabant Fortunatas, **p. 290. 925.**
 hodie Canarias nuncupant ex nomine **Th. Valsing.**
 præcipuae inter eas: exponebatque illas **p. 165.**

ab

Sæcul. XIV. ab ethnicis incoli, neque Christiano cuiquam Principi esse obnoxias: se, ut veram illuc religionem introduceret, sua bona & vitam periculis objecturum. Papa probans tam pium propositum in publico senatu illum creat Principem insularum Fortunatarum; per authoritatem Apostolicam illi tribuit earum dominium omni cum jurisdictione profana; & in signum inaugurationis suis eidem manibus coronam auream imponit, ea lege, ut Ecclesiæ Romanæ in censum annum quadringentos florenos aureos penderet, aliisque conditionibus: quas continet diploma 15 Nov. 1344 datum.

Ughell to. 3. Cum Ludovicus Cerdanus Canarias
p. 423. haud obtinuerit, hæc donatio caruit effe-
Sup. l. 64. S. 8ctu: indicat tamen Papas arrogasse sibi
jus in omnes insulas, explicatum in di-
plomate, quo Urbanus II anno 1092
Corsicam Episcopo Pisano contulit. Ac
to. XI. Conc. eodem fundamento nitens Adrianus IV
p. 1144. Hiberniam Henrico II Anglorum Regi
Sup. Lib. 70. permisit: ut docet illius diploma anno
S. 16. 1156 scriptum. Qua in re minus me-
morabilis mihi videtur assertio Paparum,
quam credulitas Principum.

§. XXVI.

Sæcul. XIV.
A.C. 1344.

Paratur bellum sacrum in Turcas.

Ab anno 1343 Papa Clemens indixerat bellum sacrum adversus Turcas: & hoc fine Regem Cypri Hugonem, Magnum Rhodiorum Equitum Magistrum, ac Venetiarum Ducem conjunxerat. Ponebat suum ipsius nomen in fronte foederis; certumque triremium numerum Apostolici ærarii sumptibus subministrabat. In triennium decreta erat expeditio. Hujus causa concessit ille decimas: ac totum rei agendæ rationem exposuit in litteris ad Archiepiscopum Mediolanensem ac ejus Suffraganeos datis 3 Sept. 1343. Similes misit ad Archiepiscopos reliquæ Italæ, Dalmatiæ, Hungariæ, Franciæ, Hispaniæ, ac universi orbis Christiani: diem qua triremes convenient, Calendas Novembres ejusdem anni, locum vero Chalcidem edixit.

Ragn. 1343.
n. 2.

§. XXVII.

Monita Magistro Equitum Rhodiorum data.

Ex occasione hujus moliminis Papa Heleno Villanovano Magno Rhodiorum Equitum Magistro scripsit in hanc sententiam:

Sæcul. XIV.
A.C. 1344.

n. 5.

tentiam: Ut ex Viris spectatis comperimus, tu & Fratres tui vix ullo modo bene impenditis redditus bonorum, quæ innumera trans mare ac citra possidetis. Qui ea administrant, equos speciosos, & sublimes inscendent; vestitu magnifico, vietu lauto ac eleganti, vasis argenteis & aureis utuntur; canes, avesque venaticas alunt; magnas congerunt opes; sed parum stipis erogant. Denique non videntur curare propagationem fidei, & Christianorum defensionem præsertim ultra mare, ob quam hæc bona grandia obtinuerunt. Quocirca fuit deliberatum, an Sacræ Sedi esset instituendus novus Ordo militaris, qui dotaretur parte bonorum tui Ordinis, ut inter duos Ordines istos æmulatio quædam existeret; ut quondam inter vos ac Templarios. Tum Papa propositum expeditionis bellicæ contra Turcas exponens, Rhodios, ut eo concurrant, stimulat, & addit: Multi conqueruntur esse inter vos graves inimicitias, & vos vestris Sacerdotibus fratribusque famulis pensiones haud solvere. Dabat 8 Aug. 1343.

§. XXVIII.

§. XXVIII.

Sæcul. XIV.
A.C. 1344.

*Sacræ Crucis copiæ Smyrnam
capiunt.*

Papa Clemens ad totam expeditionis bellicæ rationem administrandam suum Legatum fecit Henricum IV Constantinopolitanum Patriarcham Latinum: ac peculiare imperium in quatuor trimes suas Martino Zachariæ Nobili Genuensi Viro rei militaris experto tradidit. At hic Dux olim ab Imperatore Andronico male habitus Græcis eripere Chium insulam, & sibi subjecere cogitabat. Quod edoctus Papa, ut ne ista res Græcos a reditu ad Ecclesiam Romanam averteret, Legatum Henricum jussit omittere hoc molimen, ac recta in Turcas ducere. Scribebat 18 Sept. 1344.

Rayn. 1344.

n. 2.

Rayn. 1337.

n. 34.

Itaque Christiana classis relicta Chalide Smyrnam Anatoliæ urbem, quam Turcæ tenebant, petiit, & oppugnatam vi cepit die S. Simonis 28 Octobris. In gens ibi strages edita: neutri sexui, nulli ætati parsum. Deinde Papa purgari de lubra, & rei divinæ ibi operam dari, urbemque muniri voluit brevi obsidendum ratus. Et vero Turca Morbaxanus, qui regioni præerat, hoc fine tricies mille e- quites, ac peditatum adduxit innumerabilem.

Id. 1344.n.3.

3. Vill. l. 12.

c. 38.

Rayn. n. 5.

Id 1345.n.1.

Hist. Certus.

Sæcul. XIV. A.C. 1345. bilem. Sed post trimestrem fere oppugnationem suorum multos occubere, ac nihil promoveri videns cum maxima copiarum parte vicinos in montes se recepit relicto ad obsidionem continuandam parvo numero. Igitur obsessi magna eruptione facta Turcas multos enecant, reliquos in fugam agunt, eorum castra capiunt, diripiuntque. Legatus in actionem gratiarum ibi sacrificium peregit veluti die festo inter summa omnia lætitiam.

Tum certa per signa monitus Morbanus descendit de montibus, & Christianos palantes ac incompositos facile confecit. Ceciderunt Patriarcha Legatus, Martinus Zacharias, Petrus Zenus Venetus, Regis Cyprii castrorum Praefectus, multi Equites Rhodii, & amplius quingenti fortes Christiani. Id accidit die S. Antonii 17 Jan. 1345. Cæteri Smyrnam ingressi se strenue ibi defendebant.

Papa rei certior factus Legato cæso suffecit Raymundum Saquetum Episcopum Tervanensem, & copias suas submisit Bertrando Baucio Domino Cortedoniæ in dioecesi Avenionensi. Jamque profecturi erant: cum Rex Philippus Valerius Papæ scripsit non placere sibi, hunc Præfulem, ac Equitem istum tam longum iter ingredi. Permisi illico Papa, ut

*Rayn. n. 2.3.
&c.*

ut se ad voluntatem Regis conformarent: Sæcul. XIV.
ac ei exposuit se indulgentiam militiæ A.C. 1345.
huic sacræ concessam non extendisse in
Franciam; nec velle, ut hoc fine quis-
quam inde abeat instantे bello cum An-
glis. Epistolam dabat 12 Maji an. 1345.
Memorat ibi aliquos carpere hanc in
ethnicos expeditionem bellicam quasi
tantum eos acrius contra Christianos
concitaturam. Raymundus Saquetus *Gall. Chr.*
erat Regi a consiliis, & arcanorum arbit-^{to. 1. p. 328.}
ter; Episcopus autem Tervanensis ab^{to. 2. fol. 431.}
anno 1334, ac viginti post annis Lugdu-
nensis Archiepiscopus.

Exercitum Christianum Papa Vien-
nensi Delphino Humberto cupienti subje-
cit Ayenione coram Cardinalibus. Is
spondebat fore, ut mox in viam se daret;
navem ut quam tardissime 2 Aug. con-
scenderet; Euboeam medio Octobri at-
tingeret; centum armatos partim Equi-
tes, partim Nobiles scutarios secum du-
ceret, suisque sumptibus aleret, quamdiu
duraret foedus inter Papam, Regem Cy-
pri, Rhodios, ac Venetos. Dein ei Papa *§. VIII. l. 12.*
publice crucem ac vexillum Romanæ E-^{c. 83.}
clesiæ sua manu tradidit 26 Maji. Del- *Vitæ. Pap.*
phinus reapse protectus mari se commisit
Venetiis una cum multis cruce signatis
Italis, aliisque: sed ejus iter haud bene
vertit.

§. XXIX.
Oo

Sæcul. XIV.
A C. 1345.

§. XXIX.

Rex Neapolis Andreas perimitur.

A dolescens Rex Neapolis Andreas pro-
pediem coronandus erat; jamque o-
mnia mandaverat huc pertinentia, cum
Aversæ ubi cum Regina Joanna conjugi
sua versabatur, per insidias occisus est 17

Ibid. p. 246. Sept. 1345. Somno se daturum quidam
270. 860. domestici e cubiculo ducebant in terre-
J. Vill. l. 12. num aggerem per prætextam causam i-
c. 50. psi dicendi novum aliquid: sed obtorta
gula jugulatum in subjectum hortum de-
jecerunt. Sic vitam amisit hic Princeps
undeviginti solum annos natus: ac Re-
gina conjux ejus de contagione sceleris
gravissime suspecta erat, jam infamis ve-
lut aliis addicta.

Rayn. 1346. Papa plene rem edoctus contra no-
centes edidit fusas litteras: ubi nemini
nominans omnes declarat infames,
faciendoque testamento, vel alii cuiquam
actui legitimo impares: præcipit, ut eo-
rum domus destruantur; ac nemo iis
solvat debitum; aut respondere in judi-
cio teneatur. Proscribimus, addit, omnia
eorum bona & jura, illisque, quibus
subjecti sunt, addicimus: cunctis benefi-
ciis, & dignitatibus ecclesiasticis sine spe
restitutionis, cunctis honoribus ac officiis
profanis eos exuimus: ad obtainenda si-
milia

milia inhabiles reddimus: eis obnoxios, Sæcul. XIV.
eorumque clientes fiduciarios juramento A. C. 1346.
fidelitatis exsolvimus. Loca omnia, in
quæ se reciperent, afficiuntur interdicto:
irrogantur poenæ illorum occultatoribus
fautoribusque: adduntur omnes reliquæ
clausulæ censurarum severissimarum. U-
niversi, qui fontes aut nefandæ noxæ
adjuncta noscerent, jubentur indicia de-
ferre ad duos Cardinales, qui ut Legati
mitterentur in Italiam. Denique Papa
infirmitat omnem potestatem absolvendi
ab his censuris. Dabat 1 Febr. 1346.

§. XXX.

Concilium Parisiense.

Sequentis verni jejunii tempore Guiliel-
mus Melodunensis Senonum Archie-
piscopus Parisiis in ædibus Episcopi ha-
buit concilium provinciale, cui intererant
Fulco Lutetiæ, Petrus Antissiodori, Phi-
lippus Meldarum, Joannes Niverni, & p. 1908.
Joannes Trecarum Antistites, cum Vica-
riis Præfulum Carnuti, & Aureliæ. Cœ-
perunt convenire tertia jejunii hebdoma-
de die Veneris; ac pergebant usque ad Par. c 2.
proximum diem Mercurii 14 Martii. p. 673.
Condidere tredecim canones, quorum
primus inchoatur sicut Bonifacii VIII de-
cretalis *Clericis laicos* per veterem ini-
micitiam laicorum in Clerum: atque
Dubois hist.
Spicil. to. 5.
p. 128.
Sup. lib. 89.
§. 42.
O o 2 con-

Sæcul. XIV.
A. C. 1346.

conqueritur, quod Judices profani Clericos quotidie mittant in carceres, ac tormentis subjiciant, quin etiam mactent. At non dicuntur infontes: tantum movetur querela, quod hæc fiant contra jurisdictionem ecclesiasticam.

c. 3.4.

Concilium pergit: Proscriptus, qui post anni spatium intra tres menses se non curat absolviri, tractetur ut suspectus de hæresi. Possunt autem proprii locorum Episcopi corruptos hæresi, aut de hac suspectos capere: & poscentibus illis tenentur eos comprehendere Judices profani, alioquin ipsi anathemate devinciendi. Reliqua præcipue contingunt profana Ecclesiæ bona: & postremo noxarum venia conceditur iis, qui salutationem angelicam dicerent hora receptus, seu vespere.

c. 13.
Sup. l. 93.
§. 32.

§. XXXI.

Ecclesia Germanica.

Bertholdus Argentinensis Episcopus sub finem anni prioris ad Papam miserat sui fori sacri Judicem; per quem se illi plane submittens agnoscebat errorem commissum, cum a Ludovico Bavarо Ecclesiæ suæ bona profana quanquam invitus acciperet, ac ob ista clientelam apud eum profiteretur. Spondebat etiam fore,

fore, ut obedientiam negaret Bavarо, Sæcul. XIV.
 nec ullum cum eo commercium haberet, A.C. 1346.
 donec ei reconciliaretur Romana Eccle-
 sia. Rei suo nomine gerendæ potesta-
 tem præscriperat 5 Nov. 1345. Papa
 submissionis rationem dicens Episco-
 pum censuris omnibus, quibus teneretur,
 exsolvit ea lege, ut in poenam duo facel-
 la conderet ac dotaret. Diploma dabat
 22 Martii anno 1346.

At Henricus Busmannus Mogunti-
 nus Archiepiscopus etsi per Papam Joan-
 nem XXII hanc ad sedem altam evectus, Rayn. 1343.
 semper adhærebat Ludovico Bavarо, ut ^{n. 64. 65. &c.} Id. 1346.
 Collegio suo promiserat: neque commo- Trith. Chr.
 tus est severitate Benedicti XII, & Cle- Hirs. 1346.
 mentis VI: qui anno 1343 fusis litteris
 citatum & post plures dilationes contu-
 maciæ damnatum ex formula, tandem
 dignitate omni exuit per sententiam 7
 Aprilis hoc anno 1346 latam. Suffecit
 illi Gerlacum Comitis Nassovii filium,
 qui anno 1330 a Collegio electus de hac
 fede cum Henrico disceptaverat. Age-
 bat Decanum Ecclesiæ metropolitanæ:
 Papæque videbatur per opes ac vires suas
 Henrici partes everfurus.

Is vero contemnens Papæ senten-
 tiam semper pro Archiepiscopo se gere-
 bat. Unde natum in Moguntina dioce-
 sei schisma durabat annis octo, quibus
 ille superstes erat. Quin etiam Adjuto-

O o 3 rem

Sacul. XIV.

A.C. 1346

rem fibi adscivit Cononem Falkenbur-
gium Canonicum Moguntinum, virum
doctum ac prudentem: cuius dexteritas
& agnati potentes illum strenue defende-
bant a Gerlaco. Uterque contendentium
omnem authoritatem sacram & profa-
nam exercebat in locis, quae tenebat:
alter alterum proscribebat: erat bellum
apertum: direptiones, ac incendia va-
stabant dioecesim totam: damna per o-
cto istos annos facta unius seculi spatio
refarcire haud potuit Moguntina Ec-
clesia.

§. XXXII.

*Sententia ultima contra Ludovicum
Bavarum.***Sup. §. 17.****Rayn. n. 8.**

Interim Papa Clemens actiones judicij
contra Ludovicum Bavaram tam pri-
dem inceptas finiit per litteras suas, die
Coenæ Domini 13 Aprilis 1346 editas.
Repetit rem a monitione huic Principi
tres abhinc annos data: arguit eum de
violata saepius promissi fide: confirmat
Joannis XXII sententias in eum latas:
prohibet, ne quis hominum ei obediat;
pactiones cum eo factas servet; eum re-
cipiat; ullius rei communionem cum eo
habeat: denique omni eum execratione
devincit. Postea Electores Imperii jubet
sine

sine mora eligere Regem Romanorum : Sæcyl. XIV.
alioquin id acturam Sacram Sædem , a A.C. 1346.
qua jus & potestas Electorum profecta
fuerit.

Præter has litteras Papa 28 Aprilis scri-
psit Electoribus epistolam : in qua eis ex-
ponit mala orta ex Imperii vacatione, cuius
initium dicit a morte Henrici Luxem-
burgii : & instat, ut per Gerlacum Mo-
guntinum Archiepiscopum convocati
mox convenient ad electionem Regis Ro-
manorum ; nec tamen eo advocent, vel
admittant iniquum possessorem marchio-
natus Brandenburgici. Is erat Ludovi-
cus Ludovici Bavari filius natu major,
quem jus suffragii terendi nullum habere
Papa prohibet.

n. 9.

§. XXXIII.

Carolus IV electus Imperator.

Inter hæc Rex Bohemiæ Joannes Lu-
xemburgius, & filius ejus senior Ca-
rolus Moraviæ Marchio Avenione cum
Papa conferebant consilia, ut Carolus
Imperii clavum obtineret. Quæ res *Alb. Arg.*
Cardinales in duas divisit factiones. Al-*p. 135.*
terius caput erat Cardinalis Petrocori-
censis, qui Carolum eligi volebat cum
Cardinalibus Gallis. Altera quæ Vas-*J. Vill. l. 12.*
conum erat, sequebatur Cardinalem Con-*c. 59.*
veniensem. Contentionis ardor eo us-

O o 4 que

Sæcul. XIV que abripuit duces, ut alter alterum Ecclesiæ proditorem vocarent, verbisque asperrimis acciperent coram Papa in senatu publico. Conveniens Petrocoricensem Regis Andreæ cædi affinem dicebat: Surgebant de suis sedibus ad vindictam: quam sumpsisserent etiam, nisi se interposuissent alii: nam illi erant instructi armis ad nocendum. Romanam curiam res totam conturbabat: Aulici & Cardinalium domestici capiebant arma: duo capita factionum septis variis muniebant domos suas, diuque acriter cavebant sibi.

Raym. 1346. Tandem reliqui Cardinales & Papa eos saltem in speciem reconciliarunt.

Vigesimo secundo Aprilis anno 1346 Avenione in Papæ conclave coram duodecim Cardinalibus Carolus Luxemburgius Clementi promissum fecit in hanc sententiam: Si favente Deo eligar Rex Romanorum, stabo cunctis promissis & concessionibus Imperatoris Henrici avi mei, atque antecessorum ejus. Declaro irrita, & retexam acta omnia Ludovici Ravari ut Imperatoris. Neutquam subjiciam mihi aut occupabo Romam, Ferrariam, vel alias terras & loca ad Ecclesiam Romanam pertinentia intra vel extra Italiam, veluti comitatum Vindafinum; neque Siciliam, Sardiniamve aut Corsicam. Atque ut devitem occasionem fallendi hoc promissum, Romam non ingre-

*. 20.

ingrediar ante diem, qua coronabor: ea- **Sæcul.XIV.**
que ipsa die abibo cum meis omnibus: **A. C. 1346.**
tum e terris Ecclesiæ Romanæ me pro-
tinus submovebo; nec revertar sine per-
missu Sacræ Sedis. **n. 21.**
Priusquam intrem
Italiam, & quidpiam decernam, flagitabo
a Sanctitate tua electionis approbatio-
nem: deinde hoc promissum confirmabo,
& iterum post impositam mihi coronam.
Rex Bohemiæ hanc filii sui sponsonem **n. 25.**
ratam habuit.

Postea Papa tribus Electoribus, Va-
lerano Juliacensi Coloniæ, ac Balduino
Trevirorum Archiepiscopis, & Rudolfo
Duci Saxoniæ scripsit sibi Carolum Lu-
xemburgium imperatorio sceptro dignum
videri. Itaque Gerlacus Moguntinus **Vita. Bald.**
Archiepiscopus comitia convocavit non **to. I.**
ex more Francofordiam quippe a Ludo- **Misc. p. 153.**
vico Bavarо stantem, sed Rensam prope **Trith. Chr.**
Confluentiam. Acciti sunt cuncti Ele- **Hirs. an.**
ctores: at comparebant quinque tantum,
Balduinus Trevirensis, Valeranus Colo-
niensis, Gerlacus Moguntinus, Joannes
Rex Bohemiæ, ac Rudolphus Saxoniæ
Dux: qui omnes 11 Julii an. 1346 in Ro-
manorum Regem cooptarunt Carolum
Luxemburgium Moraviæ Marchionem.
Dicebatur Carolus IV. Papa rem edo- **Rayn.n.31.**
ctus ei per litteras gratulabatur tertio
Calendas Augusti. Excepta dein sole-
nni Caroli legatione, rite confirmavit ele- **n.33.34.**
ctionem

Sæcul. XIV. ctionem ejus 6 Nov. per diploma; cuius
A.C. 1346. in principio ait Deum Papæ in S. Pe-
 tro dedisse potestatem imperii cœlestis ac
 terreni. Carolus 25 ejusdem mensis co-
 ronatus est Romæ, utpote ab Aquisgra-
 niis non receptus.

§. XXXIV.

Induciae cum Turcis initæ.

Interim sacrum bellum in Turcas parum
 procedebat duce Delphino Humberto.
 Christiani adhuc tenebant Smyrnam: u-
 bi 28 Martii hoc anno vitam posuit Ven-
 turinus Bergomas Dominicanus Vir vere
Rayn. 1344. Apostolicus; qui dños abhinc annos
 n. 71. 1. classicum cecinerat in Lombardia, & ab
 anno 1334 quam plurimis hominibus ad
 bonam frugem reductis famam ibi col-
 legerat. Papa igitur gnarus Turcas of-
 fere inducias, Delphino ita scripsit: Bel-
Rayn. 1345. lo fere totus orbis Christianus adeo fla-
 n. 66. grat, ut, qui transmarinum iter Dei causa
 secum constituerant, sint impares solven-
 do voti fidem; ac decimæ, aliaque sub-
 fidia hanc ob rem imperata pendi ne-
 queant. Quocirca non utiles solum, sed
 necessariæ videntur induciæ, quarum me-
 ministri tuis in litteris. Et postea: Cum
 hoc bellum Turcis, non Græcis movea-
 tur; post factas inducias non te immi-
 sceas rebus Cantacuzeni, aliorumve
 Græco-

Græcorum quos memoras. Nempe Sæcul. XIV.
 Joannes Cantacuzenus adolescentulum A. C. 1346.
 Imperatorem Joannem Palæologum im-
 pugnabat etiam Turcarum auxilio utens.
 Papa epistolam dabat 28. Novembris.

§. XXXV.

Legati ad Armenos.

Armenorum Catholicus seu Patriarcha *Sup. § 11.*
 nactus epistolam a Papa Benedicto
 XII sibi anno 1341 scriptam, convocavit,
 ut potuit, concilium, in quo damnaban-
 tur errores ab eo enumerati: & cum de- *Rayn. 1346.*
 creto hujus concilii ad Clementem VI *n. 68.*
 misit quatuor Nuncios, scilicet duos E-
 piscopos Joannem Mercharium, & An-
 tonium Trapezuntium, Fratrem Danie-
 lem Ordinis Minorum, & quendam Vi-
 rum nobilem Gregorium Zenguizum;
 eosdem, quos Rex Armeniæ miserat an-
 te biennium. Daniel sine dubio est au- *Vad. 1344.*
 thor libri Rege jubente compositi ad *n. I.*
 purgandos Armenos, qui etiamnum ser-
 vatur Romæ. In epistola his Legatis
 tradita Catholicus inquiebat: Si libri *Rayn. 1341.*
 nobis familiares continent alios errores
 contra fidem Ecclesiæ Romanæ, quam
 agnoscimus principem Ecclesiarum o-
 mnium: parati sumus eos rescindere, at-
 que uti decretis, ac decretalibus, quibus
 vos utimini, & quas nobis mitti suppli-
 citer

Sæcul. XIV. citer cupimus. Papa reposuit: Ut di-
A.C. 1346. scernere clarius, ac refellere facilius pos-
sitis errores cæteros, quos dæmon in-

Rayn. 1346. n. 69. ter vos ferere conaretur, vobis ut Lega-
tos mittimus Antonium Cajetæ Antistiti-
tem, ac Joannem electum Coronensem

Episcopum una cum decretis ac decre-
talibus, quas postulaſtis. Oramus, ut
eas audiatis dociles: atque, si vobis o-
pus sit, præſidium, quantum poffumus,
pollicemur. Dabat ultimo Augusti an-
no 1346. Verum duo Legati tam cito
profecti non ſunt: quia traditum eis man-
datum poſtremo tandem Novembris
scriptum eſt.

Vading. Anno priore Papa per diploma 7 Au-
gusti datum archiepiscopatum Seleu-
ciensem Patriarchæ Antiocheno obno-
1345. n. 8. Reg. p. 328.
Rayn. 1346. n. 70. xium Fratri Pontio ex Ordine Minorum
contulerat. Sed poſtea comperit hunc
Præſulem ſcripſiſſe atque Armeniace
reddidiffe explanationem Evangelii
S. Joannis; in ea tueri condemnatum er-
rorem de paupertate Christi; monſtraffe
illam multis in Oriente viris, ac ejusdem
exemplaria diſtribuere. Proinde Sulta-
niæ Archiepiscopo, & Suffraganeis ejus
ſcripſit in hæc verba: Sedulo in rem
inquirite! Si vera eſt, prohibete ſub pœ-
nis, quas credetis idoneas, ne Christiani
huic commentario fidem habeant, vel
ejus doctrinam ſacris, e pulpitis tradant:
contra

contra vero rejiciendam dicite, ac redar- Sæcul.XIV.
 guendam, utpote damnatam a Romana A.C.1346.
 Ecclesia ! Archiepiscopum Pontium ad-
 stringite; ut publice illam coram Clero ac
 populo convocatis ejuret, atque contra-
 riā affirmet in templis. Si obedire no-
 lit, aut post ejurationem suam recidat,
 monete hominem, ut intra menses qua-
 tuor se nobis sistat. Dabat postremo Ju-
 lii anno 1346. At difficilis effectu erat
 executio talis citationis : & ecce incom-
 modum missionum in terras tam longin-
 quas ! Audiit quoque Papa, Inquisitores
 ex eodem Ordine Minorum parum face-
 re adversus Fraticellos in ipsorum pro-
 vinciis hærentes : quod non mirandum;
 cum essent ejusdem instituti.

§. XXXVI.

Querelæ de Inquisitore Florentiæ.

Florentinus Inquisitor erat Petrus Aqui-
 lensis ex hoc ipso Ordine, homo su-
 perbus ac pecuniosus, qui lucri gratia
 Cardinalis Petri Gomesii Barrosii Hispani 3. Vill.I.12.
c. 57.
 procuratorem agebat ad recuperandos Vad. 1346.
 duodecies mille florenos aureos, quos i-
 sti debebat societas Acciajolorum fortu-
 nis eversa suis. Ille per Magistratum
 Reipublicæ in possessionem quorundam
 societatis bonorum missus, ac prædem
 nactus idoneum per tres apparitores
 exeun-

Sæcul. XIV. exeuntem e palatio Silvestrum Baroncel-
A.C. 1346. lum societatis membrum comprehendendi
curavit. Hinc oritur in foro tumultus:
captivus apparitoribus eripitur: his am-
putari manus, eosque ad decem annos
exulare primores urbis jubent. Iratus
Inquisitor, sibiique ipsi metuens Senas
abiit; & anathema contorsit in primo-
res Præfectumque Florentiæ; quam di-
vinis interdictam reliquit, si sex intra
dies ipsi non redderetur Silvester ca-
ptivus.

Florentini ab anathemate ac interdi-
cto appellantes ad Papam, miserunt A-
venionem sex Legatos cum Oratore Rei-
publicæ. Ferebat quinques mille flore-
nos numeratos Acciajolorum nomine
solvendos Cardinali: ac septies mille re-
liquos certis spatiis pensum iri Reipubli-
cæ nomine spondebat. Præterea exhi-
bebat scripta testimonia, quæ Inquisito-
rem faciebant repetundarum reum: pa-
tebatque, ut ajebant, eum intra biennium
plus septies mille florenos diversis a civi-
bus obtentu hæresis exegisse. Et ta-
men Joannes Villanus hoc loco testatur,
nunquam alias Florentiæ pauciores fuis-
se hæreticos. At pecuniæ conflandæ
causa, subjungit ille, Inquisitor eum, qui
vel minimam contra Deum vocem pro-
tulerat, aut usuram esse noxam letalem
negaverat, grandem ad summam, prout
dives

dives erat, condemnabat. Legati a Pa-^{Sæcul.XIV.}
pa & Cardinalibus comiter accepti, cum A.C.1346.
in senatu publico Inquisitorem malæ fi-
dei ac repetundarum convicissent, obti-
nuere, ut censuræ, quas pronunciaverat,
suspenderentur.

Tum Florentini, sicut Perusiae, ac in
Hispania, & alibi factum fuerat, sanxe-
runt, ut ne Inquisitor aliquis præter suum
officium alii se negotio immiscere, aut
privatum quenquam ad pœnam pecunia-
riam, sed ad ignem, si esset hæreticus,
damnare posset. Ademptus Inquisitori
carcer, quem Florentia ei concesserat:
statutumque, ut illos, quos in posterum
caperet, ad reos cæteros in carceres pu-
blicos mitteret. Decretum insuper of-
fensionem & querelarum ansas tollendi
gratia, ut nec Prætor, nec Administer ju-
stitiæ, nec ullus Magistratus Inquisitori
aut Episcopo petenti apparitorem daret
vel potestatem injiciendi manus in ci-
vem aliquem sine consensu primorum ur-
bis: ut Inquisitori habere sex tantum fa-
miliares instructos armis ad nocendum,
nec talia portandi copiam numero majo-
ri facere liceret: ut Episcopus Florenti-
nus duodecim, Fesulanus sex domesticis
contenti essent. Scilicet hanc etiam
diœcesim complectebatur Florentinum
territorium. At Inquisitor Petrus Aquilen-
sis plus ducentis quinquaginta civibus

arma.

Sæcul. XIV.
A. C. 1346.

arma gerendi facultatem concederat: quæ res ei quotannis ferebat mille florenos aureos vel amplius: ac Episcopis serviebat ad amicos sibi parandos.

Postquam Legati Avenione discesserant, res non habebat finem. Cardinalem Barrosum pactione, quam cum ipso fecerant, haud contentum etiam Inquisitor Avenionem profugus exacerbabat. Ergo ille a Papa obtinuit, ut Romanam ad curiam de integro citarentur Episcopus Florentinus, & cuncti Præfules, qui non observaverant interdictum, primoresque cum aliis Magistratibus urbis: quæ propterea contra Ecclesiam graviter commota Oratorem iterum ad curiam Romanam misit. Sed ideo præcipue accersebantur, quod Papa vellet Florentiam recantare quædam prioris anni edicta juribus Cleri contraria. Reapse

*J. Vill. l. 12.
c. 42.*

4 Apr. 1345 Florentiæ Magistratus per legem statuerant inter alia, ut Clericus, quicunque laicum in materia criminosa offenderet, sine respectu dignitatis in bonis suis, aut in corpore puniri posset a Magistratu profano; atque, ut quivis Clericus laicusve, qui sua in causa privilegium a Papa vel Legato aliquo impenetraret, non audiretur ab ullo Magistratu; sed ii, qui sanguine illum contingerent, per manus injectionem in bona vel corpora sua cogerentur eundem adducere, ut pri-

vile-

vilegium abdicaret suum. Tales erant **Sæcul. XIV.**
leges, quas Papa volebat tolli tanquam **A.C. 1347.**
libertati ecclesiasticæ noxias.

§. XXXVII.

Universitas Pragensis.

Novus Romanorum Rex Carolus IV
per decepsum Regis Joannis parentis
fui 26 Aug. 1346 in Cressiacensi prælio
necati factus Bohemiæ Rex, ut hoc re-
gnum illustraretur, Papam precibus per-
movit suis, ut Pragæ primaria ejus urbe
Universitatem institueret, ibique tradi fa-
cultates cunctas in posterum, ac Profes-
fores cum Academicis vellet frui privi-
legiis omnibus, quibus Universitates aliæ
gauderent. Adjungit Papa: Qui litte-
ras ibidem didicerint, docendique co-
piam & Doctoris titulum poposcerint,
ducentur ad Archiepiscopum Pragensem:
qui congregatis ejusdem facultatis Pro-
fessoribus per se aut per aliud periclitau-
bitur Candidati eruditionem; atque si
solidam viderit, ei potestatem dicendi,
nomenque Doctoris dabit. Diploma scri-
ptum est 26 Jan. 1347. Rex Carolus,
ut illo seculo, satis doctus in Germania
& Lutetiæ sedulam litteris operam na-
varat: ac egregie conditam dotatamque
novam Universitatem suam ita perfici cu-
Vita PP.
p. 253.
Trith. Chr.
Hirs. an.
1346. 1360.
Rayn. 1347.
n. II.
Histor. Eccles. Tom. XXIII. pp. ravit,

Sæcul. XIV. ravit, ut quinquaginta per annos admodum floreret.
A.C. 1347.

Bibl. PP.
Paris. to. 4.
p. 1147.
Duboulti.
to. 4. p. 298.

art. I.

3.
4.
5.
8.
ii.

Eodem anno Doctores Parisini damnarunt errores Joannis Mercorini ex Ordine Cisterciensi: & cunctis prima donatis laurea, qui librum sententiarum explicabant, interdixerunt, ne illos tradarent, alioquin privandi omni facultatis honore. Errores illi redacti sunt in triginta novem puncta, quorum alia falsa vocabantur, alia suspecta de hæresi. Ecce quædam, e quibus cætera conjicias. Christus per creatam voluntatem suam potuit velle aliquid, quod nunquam futurum erat. Quomodo cunque velit Deus, vult efficaciter, ut ita sit. Deus vult istum hominem peccare, ac esse fontem, & ita vult, ut ei sit complacitum. Nemo peccat, dum vult aliter, quam Deus vult eum velle. Deus facit, ut malum, & peccatum detur. Qui peccat, voluntatem suam conformat ad divinam, & vult, sicut Deus vult eum velle. En effectus futilium quæstionum, malarumque subtilitatum tunc in scholis regnantium!

§. XXXVIII.

S. Iwonis aliorumque Cœlitum apostheofis describitur.

Papa Clemens VI 16 Junii anno 1347
Sanctorum numero adscripsit Iwonem
Treco-

Trecorensem annos abhinc quadraginta ^{Sæcul. XIV.}
 quatuor mortuum, nempe 19 Maji anno ^{A.C. 1347.}
 1303: & hac ex occasione indicandum ^{Sup. lib. 90.}
 existimo integrum ad apotheosin proces-^{§. 31.}
 sum, qualem refert scriptor, qui tunc in
 aula pontificia rituum formulis præerat.
 Summam vide! Papa per viros graves
 edoctus quendam sanctitatis nomine ce- ^{Rayn. 1347.}
 lebrari, precibusque ardentibus ac repe-
 titis solicitatus, ut eum inter Cælites re-
 ferat, rem Cardinalibus proponit: quo-
 rum de consilio in regione illius, qui san-
 ctus dicitur, Episcopos, vel alios viros
 authoritate præditos jubet inquirere in
 ejus existimationem, & miracula, pietä-
 temque populi erga illum. Hæc inqui-
 sitio debet esse generalis tantum, & in
 communem famam, non in res singulas,
 & veritatem; sed solum, ut constet, an
 inde veniendum sit ad indagationem sin-
 gularem. Si ex illorum relatione Pa-
 pæ sic videtur, eisdem, aut aliis præcipit,
 ut fidem, virtutes, ac miracula Sancti
 crediti perquirant secundum puncta sibi
 ab illo missa.

Acceptæ investigationis examen Pa-
 pa committit Præfectis facelli sui, aliis-
 ve viris idoneis, qui præcipua causæ ca-
 pita inde forment. Tum Episcopo, Pres-
 bytero, & Diacono Cardinalibus rem to-
 tam tradit discutiendam, ac postea in se-
 natu publico fuse lateque pertractandam.

P p 2 In

■. 34.

■. 35.

Sæcul. XIV. In alia sessione leguntur testium verba
A.C. 1347. de virtutibus & miraculis. Antequam
 procedatur longius, Papa cum Cardinalibus statuit, an perfectio vitae satis ostenta fuerit. Postmodo recitantur testium dicta de miraculis: de singulis Papa decidit, an sint demonstrata satis: & Cardinalis scribit. Finito examine Papa quærerit ex Cardinalibus an facienda sit apotheosis? Si affirment, Papa eam secreto decernit: accersuntur cuncti Præfules in Romana præsentes curia: his facta omnia in senatu publico Papa indicat: hos pariter sententiam rogat.

Deinde destinat diem & locum conventus Cardinalium, ac reliquorum curiæ suæ Præfulum, Cleri, & populi: feligitque septem aut octo Præfules, ut, palam verba faciant eo die, qui debet esse posterior spatio mensis circiter, ut habeant tempus se præparandi. Interim ad componendum officium de Sancto Papa duos designat Cardinales, quorum alter legenda ex vita ejus, alter responsa, antiphonas, & precationem conficiant. Cum illuxit præfixa dies, mane hora senatus Papa in trabea rubra cum insula margaritis distincta, Cardinales ac Præfules in veste consueta consilii conclave adeunt. Quibus ex Ordine, ut in senatu, confidentibus, Curator negotii ex adverso Papæ surgit: præmissis quibusdam

busdam codicis facri verbis exponit ar-^{Sæcul. XIV.}
gumentum; & Papæ supplicat, ut Præ-^{A.C. 1347.}
sules id tractare paratos audiat, & illum,
de quo agatur, esse sanctum, Cælitum
albo inferendum, honorandumque a Chri-
stianis, ac ejus memoriam quotannis
certa die celebrandam declareret. Tum
delecti Præsules præscripto sibi per Pa-
pam ordine breves sermones habent:
quibus absolutis hic unius duorumve an-
norum, & quadraginta vel octoginta die-
rum indulgentiam largitus abit.

n. 38.

n. 39.

Posthæc Papa in senatu præfinit
diem ac templum peragendæ apotheosis
ceremoniæ. Dum adeat dies, in templo
probe ornato collustratoque sedens ad a-
ram Papa hortatur populum ad preces
pro se fundendas, ut ne Deus ipsum hac
in re falli finat. Cantatur deinde hy-
mnus: Veni Creator! submissis genibus
divinum præsidium imploratur: surgi-
tur: Papa illum, de quo agitur, palam e-
dicit esse sanctum colendumque ut talem;
& consecratum ei diem nominat. Tum
canitur hymnus Ambrosianus: Papa
pronunciat precationem de novo Sancto;
& concedit indulgentiam septem anno-
rum, ac septies quadraginta dierum: de-
nique in ejus honorem sacrificium solen-
ni ritu conficit.

Sæcul. XIV.
A.C. 1347.

§. XXXIX.

Nicolaus Laurentius Tribunus populi Romani.

Sup. §. 14. G. Vill. l. 12. c. 89. Inter Romanos Oratores, per quos Cle-
mens VI in principio pontificatus sui
Romam invitabatur, erat Nicolaus Lau-
rentius, Italice Nicolo di Rienzo, ac bre-
vius Cola-Rienzo, filius molitoris, ac Ro-
mæ Notarius, vir eloquens & audax: qui
magnum ad senatum die Pentecostes
20 Maji anno 1347 ibi habitum legatio-
nem Avenione per se obitam referens
tantum adhibuit artificium, ut per accla-
mationem in Tribunum populi coopta-
retur; ut subornati quidam de plebecu-
la cum eo constituerant. In posses-
sionem Capitolii plena cum potestate mis-
sus, mox Nobilibus Romæ ac vicinæ
Viris adempta penitus autoritate, illo-
rum præcipuos, qui prædones illic &
circumjectis in locis fovebant, captos
tam severe habuit, ut de die ac nocte
nemo non securus ultro citroque com-
meare posset.

Die festo S. Petri ad Vincula i Au-
gusti novus Tribunus per Oratorem popu-
li se armari Equitem in æde Lateranensi
curabat: & quia hujus ceremoniæ ini-
tium ducebatur a lavatione, honoris cau-
fa se lavabat in labro, in quo Constanti-
bus

nus per S. Silvestrum baptismate lustra- Sæcul. XIV.
 tus esse credebatur tum temporis. Ad A. C. 1347.
 solemnem hunc actum, quo armabatur
 Eques, numerosum duxerat comitatum:
 congregatoque populo sermonem habens
 ajebat se facturum, ut tota Italia Ro-
 mæ in veterem modum sit obnoxia, &
 urbes libertate ac juribus fruantur suis.
 Tum recitari jubebat patentes litteras Hocsem.
Leod. I. 2.
 eodem die i Augusti scriptas in hanc sen-
 tentiam. c. 35.

Ad gloriam Dei, Apostolorum Petri
 & Pauli, ac S. Joannis Baptiste, ad ho-
 norem Sanctæ Ecclesiæ Romanæ matris
 nostræ, ad felicitatem Papæ nostri Domi-
 ni, ad incrementum sanctæ urbis Ro-
 mæ, sacræ Italiæ, ac totius fidei Chri-
 stianæ Nos Nicolaus candidatus Spiritus
 Sancti Eques severus & clemens, libera-
 tor urbis, studiosissimus fautor Italiæ, a-
 mator orbis, & Tribunus Augustus, ut
 imitemur libertatem veterum Princi-
 pum Romanorum notum facimus uni-
 versis, populum Romanum de sententia
 sapientium omnium agnovisse eandem
 penes se authoritatem, potestatem, ac
 jurisdictionem in orbem totum, quam ha-
 buerit a principio, ac revocasse cuncta
 privilegia non sine damno authoritatis
 suæ concessa. Nos igitur, ne doni &
 gratiae Sancti Spiritus avari videamur &
 ingrati; populique Romani ac Italiæ ju-

Sæcul. XIV. ra labascere diutius patiamur: Romam
A. C. 1347. esse principem orbis universi urbem, ac
fundamentum totius religionis Christia-
næ, Italosque omnes liberos & cives Ro-
manos pronunciamus.

Declaramus etiam Imperium & Im-
peratoris electionem pertinere ad urbem
Romanam totamque Italiam: & cunctis
Regibus, Principibus, & aliis, qui jus ad
Imperium aut electionem Imperatoris si-
bi arrogant, denunciamus, ut se fistant
nobis, aliisque Prætoribus Papæ ac Ro-
mani populi in Lateranensi templo S.
Joannis futura Pentecostes die, quam il-
lis pro qualibet dilatione præstituimus:
alioquin agemus ex præscripto Juris, ac
secundum gratiam Spiritus Sancti. Præ-
terea nominatim Ludovicum Bavariæ
Ducem, & Carolum Bohemiæ Regem,
qui se dicunt electos Imperatores, cum
quinque cæteris Electoribus ad nos cita-
mus. Sed authoritati Ecclesiæ, Papæ,
sacriique Collegii nihil omnino derogare
volumus.

*J. Vill. sup.
Rayn. 1347.
a. 17.* Eodem die Tribunus promulganda
quoque curavit certa privilegia per Pa-
pam sibi concessa cum munere gubernan-
di Romam. Romani scilicet in Recto-
res urbis elegerant Raymundum Episco-
pum Urbevetanum, Papæ illic Vicarium
in rebus sacris, & Nicolaum Lauren-
tium: & Papa hoc eis officium confir-
mave-

maverat in tantum tempus, quantum si-
bi placeret. At Nicolaus suis duntaxat
privatis commodis intentus regimine ur-
bis exclusit Episcopum: qui ejus moli-
tionibus diutius ferendis impar discessit
Roma. Hæc Papa ipse memorat in
suis ad populum Romanum litteris: u-
bi semper de Nicolao Laurentio loquens
adjungit:

Non dubitat sacrilegas manus suas
extendere ad usurpandas perperam ter-
ras & jura Ecclesiæ; ac huic subjectos
premere tributis novis. Et postea: Per
contemptum Christianæ fidei priscas eth-
nicorum ceremonias resumpfit, ineptas
coronas varias accipiens. Revera Ni-
colaus per Viros insignes primariis di-
gnitatibus Ecclesiarum quinque sibi dan-
das curavit totidem coronas diversis ex
foliis, nimirum quernis, hederaceis, myr-
teis, laureis, & oleagineis. Cum vero
ethnici has arbores reputarent sacras
certis Diis Deabusque: primi Christiani
pro cultu falsorum Numinum habebant
usum ejusmodi coronarum: ac Tertul-
lianus peculiari eum libro tractavit.

Deinde Papa Caroli Luxemburgii,
Ludovici Bavari, ac Electorum Imperii
citationem a Nicolao Laurentio factam
redarguens, ad Romanos inquit: Hic mi-
ser haud considerat, quanta sic adulans
pericula vobis accersat concitando in vos

Sæcul.XIV.
A.C.1347.

¶.18.

Hocsem.
p. 505.

Sup.lib.6.
§. 2.

De cor. mil.

Sæcul. XIV. indignationem Regis Caroli, omniumque
A.C. 1347. Germanorum; & quantopere nostram

erga vos benevolentiam minuat, vos a
pietate in nos ac Ecclesiam avocare stu-

Rayn. n. 19. dens. Scelesta lingua violat Ecclesiam
universalem; dum hanc & urbem Ro-

manam esse rem eandem dicit: quapropter
se suspectum reddit de schismate ac

Alb Argent. hæresi. Romanos Clericos extra urbem
ehr. p. 140. commorantes eo redire jussit affixo pa-

lam edicto. Scriptor coævus addit cre-
ditum Tribunum scripsisse Papæ Clemen-
ti, si Romam intra spatium anni non re-
veniret, nec resideret inibi, fore, ut alium
Papam faceret cum Romanis.

Rayn. n. 20. Clemens pergit: Per Legatum no-
strum Bertrandum Cardinalem Presby-
terum de S. Marco moneri Nicolaum cu-
ravimus, ut has stultitias & hos errores
deponeret. At occalluit in superbia sua.
Itaque hortamus & suademos, ut omni-
no desistatis Nicolaum sequi, nullam ei
opem, & consilium præstetis nullum; sed
deserto homine permaneatis obedientes
Ecclesiæ filii, ut porro mereamini nostros
favores & gratias paternas. Dabat 3

Dec. 1347. At interea quidam Romani
Nobiles per Cardinalem Bertrandum in-
stigati conjuravere in Nicolaum Lauren-
tium: qui a populo destitutus relicta Ro-
ma 15 Decembris mari Neapolim fugit
persona-

n. 21.

Baluz. vit.

p. 265. 884.

Vill. l. 12.

c. 104.

personatus, & ad Ludovicum Hungariæ Sæcul. XIV.
Regem transiit. A.C. 1347.

§. XL.

Mors Ludovici Bavari.

Eodem anno obiit Imperator Ludovicus
Bavarus. Ut venandi studio duce- *Rebdorf.*
batur: 11 Octobris mane exibat Mona- an. 1347.
chior hilaris, ac de filio sibi recens nato Alb. Argent.
laetissimus; & ursum inseguebatur. Sed p. 141.
Vill. l. 12.
sub meridiem subito nervorum stupore c. 105.
seu apoplexia correptus ex equo cecidit
inter suos duo ab illa urbe milliaria: &
repente vitam amisit, postquam triginta
tres annos ut Rex Romanorum, & un-
deviginti ut Imperator regnaverat. Mors
ejus pro animadversione divina est habi-
ta: quia per aliquot annos constituti ab
eo Praetores ac Judices opprimebant e-
genos, ac justitiam male administra-
bant. Ipse ac liberi ejus in suis itineri-
bus per habitationes oneri magno erant
Præfulibus, Ecclesiis, & coenobiis. O-
derat Clerum sæcularem, & distitabat,
si aurum accumulare ut lutum posset,
haud conditurum se collegia Canonicor-
um secularium. Ita deceffit non exfo-
latus censuris sibi per Summos Antisti-
tes irrogatis: Monachii tamen primario
in templo Dominæ Nostræ maximas in-
ter ceremonias ut Imperator sepultus
est

Sæcul. XIV. est curis filii sui Ludovici Marchionis
A. C. 1347. Brandenburgici. (°)

§. XLI.

Joannes Patriarcha Constantinopolitanus gradu movetur.

Nic. Greg. *l. 15. c. 5. 7.* Anna Græcorum Imperatrix Cantacuzeni progressibus irritata suggesterentem sibi pacis consilia Patriarcham Joannem Aprium adeo cœpit aversari, ut eum ex authorare statueret. Optimum id præstandi modum fore credidit, si protegeret Gregorium Palamantem, & hujus electatores Montis Athonis Quietistas Patriarchæ infensos propterea, quod ipsorum tomum seu expositionem doctrinæ condemnasset. Tenebat Anna Palamantem inclusum carceri palatii; & ad monachos Montis Athonis scripserat rei causam esse nova dogmata, quæ docendo conturbaret Ecclesiam. Sed tum a gere

(*) Quisquis amat veritatem, legat, obsecro, Imperatoris Ludovici Bavari Defensorem firmissimum Herwartum ab Hohenburg, cuius opus numeris omnibus absolutum cunctis in bibliothecis majoribus habetur. Ad me quod attinet: si usquam, certe hic pauca non sufficiunt; multa vero non capit æquum notarum spatum.

gere prorsus alia; omni eum studio com- Secul.XIV.
A.C.1347.
plecti; ejus & doctrinam probare, & con-
filia aperte sequi. Experrecta protinus
& evagans late doctrina nova totam tur-
babat urbem: impugnabatur enim ab
Episcopis, Sacerdotibus, iisque cunctis,
qui religionem melius edocti erant: hinc
nascebantur contentiones affiduae.

Imperatrix Nicephoro Gregorae opi-
niones Palamantis novas proponebat,
consilium petens. Videbat illum Pa-
trum & conciliorum doctrinæ deditum
sine ullo sibi gratificandi studio: et si Do-
minæ suæ præsentes cuncti applauden-
ter. Igitur ira flagrans eum dimisit du-
riter, animi sensa scripto tradere jussum,
ut illi, qui cum ipsa sentirent, tanto ma-
gis ei refragari possent. Nicephorus
Gregoras, postquam ita se declaraverat,
quotidie mandatum exilii expectabat:
cum Cantacuzenus Constantinopoli po-
titus est. Nam per clandestinam prodi- Nic.l.15.c.8.
tionem noctu eam intravit 7 Febr.
1347, & ordine tam composito, ut nihil
sanguinis funderetur.

Die priore Imperatrix detrahendum Cant.l.3.c.99
de fastigio Patriarcham curaverat negle-
ctis monitis Arbitri conscientiae suæ mo-
nachi virtute prædicti, quem ideo gratia
privabat sua. Convocabat igitur Epis- Nic. c. 9.
copos, omnesque Palamantis fautores:
portæ palatii occludebantur cunctis Pa-
triar-

Sæcul. XIV. triarchæ defensoribus : ipse non admittebatur ad concilium ; sed vadimonii deferti damnabatur : & amotionis sententia non aliam continebat causam, quam quod Palamantem ac doctrinam ejus diris devoverit, atque tomum in ejus gratiam scriptum per tomos posteriores infirmaverit. Vespera Imperatrix eos, qui partem illa in actione habuerant, lauto accepit convivio : lætitia erat magna inter faceta dicteria cachinnosque parum modestos : sed quam sub finem noctis corruptit adventus Cantacuzeni : quem Imperatrix, cum aliquamdiu frustra restitisset, cogebatur agnoscere Imperatorem, sed in secundo gradu post se suumque filium.

Cant. I. 4. c. 3. Ille palatum ingressus exire hinc iussit captivos omnes quacunque de causa ibi detentos, excepto solo Patriarcha Joanne : quem adiit, & objurgavit, quod Imperatricem contra ipsum exacerbasset, ac civile fovisset bellum. Dein addebat : Non exhibitum esset tibi hac in re negotium ; nisi te Præfules exauthorassent, antequam intrarem Constantinopolim. At ob doctrinæ corruptionem, de quate accusant Episcopi, te condemnasse, si convictus es : si vero te purgasses, obstatet nihil, quin sedem reciperes tuam. Nunc, postquam Episcopi te damnarunt, eam reddere tibi nequeo. Permitto tandem,

men, ut te purges, si velis. Cum Pa-^{Sæcul. XIV.}
triarcha se id cupere dixisset, statuerunt A.C. 1347.
diem, qua Episcopi convenienter in pala-
tium. Itaque postquam dies advenerat,
& Præfules cum probatissimis inter Mo-
nachos, & cum spectatissimis e senatu
congregati erant; accitus est Patriarcha,
ut subiret judicium. At recusabat: etsi
pro more ter esset citatus; ac Imperator
ipse illuc venisset.

Tum amotionem illius communi Præ-
fules sententia statuebant, mandabant-
que litteris; adjungentes decretum ad
doctrinam pertinens, in quo cuncti de-
clarabant, Acyndinum, & hujus partes,
quarum esset Joannes, de religione op-
niones malas imbibisse; Palamantem ve-
ro ac sectatores ejus loqui ac sentire in-
star sapientium Theologorum. Haud
multo post Palamitæ conquerebantur a-
pud Imperatorem, quod Patriarcha Joan-
nes quosdam Episcopos & privatos ho-
mines ad partes suas traheret, ac se per
injuriam gradu motum proclamaret: pe-
tebant igitur, ut pelleretur ex urbe, at-
que sic tolleretur dissidium obturbans
Ecclesiam. Assentiens Imperator Pa-
triarcham misit Didymoticum: & inde
eodem anno Constantinopolim remisit
semper captivum: ubi post decem ab a-^{Nic. I. 16. c. 4.}
misso munere menses mortem oppetiit,
annos

Sæcul. XIV. annos sexaginta quinque natus, quorum
A.C. 1347. quatuordecim egerat ut Patriarcha.

§. XLII.

Palamas valet authoritate.

Cum Palamantis sectatores Cantacuzeni res procedere vidissent, studebant sibi conciliare gratiam ejus: sed & Imperatricem Annam sibi benevolam reddere conabantur tam per Proceres ei addictos, quam per foeminas ejus domesticas. Cantacuzenum e longinquo sua insensa ut pertraherent; suffragabantur ei clanculum scriptis, variisque artibus: ac ejus ingressum in urbem vehementer adjuverant.

Palamas ejus Patriarcham facere, cum se ipsum haud posset, Isidorum voluit de præcipuis sectatoribus suis unum; qui primum Monachus, dein electus in Episcopum Monembasiæ; sed convictus errorum Palamantis, suo gradu & piorum cœtu motus fuerat: ut docet tomus seu decretum synodicum Ignatii Antiocheni Patriarchæ scriptum mense Novembri, inductione decima tertia, sive anno 1344. Isidorus tamen evasit Patriarcha Constantinopolitanus: quæ res fuit causa schismatis in hac Ecclesia. Nam Præsulum plerique primo in templum Aposto-

Allat. lib.
p. 188.

Apostolorum, deinde in S. Stephani cœnobium congregati Isidoro ibi & cunctis cum eo sentientibus interdixere sacram communionem; & subsignatam sententiam suam libere miserunt. Solicitus a parte altera Imperator contempsit alios: alios bonis aut honoribus privavit: multos ex urbe expulit. Postmodum Antiochia, Trapezunte, Alexandria, e Cypro, ex Rhodo, & aliunde venerunt litteræ Isidoro, Palamanti, ac eorum sectatoribus sacras dicentium diras Praefulum & Sacerdotum, qui doctrinæ Patrum adhærentes nova omnia respuebant.

§. XLIII.

Cantacuzenus Imperator.

Cantacuzenus ornamenta imperatoria *Sup. §. 10.*

anno 1341 assumpsisse sibi haud contentus, 21 Maji an. 1346 rite se coronandum Adrianopoli curavit per Lazarum Hierosolymæ Patriarcham, qui multis cum Episcopis Constantinopoli se submoverat. At Isidorus & Palamitæ Cantacuzeno persuadebant, illum actum non fuisse satis authenticum, & iterandum esse Constantinopoli. Igitur ejus ceremonia fiebat 13 Maji an. 1347 in templo Blaquernensi: quia Sophiani latus corruerat: sedebant ibi simul duo Imperato-

Hist. Ecclesiast. Tom. XXII. Q q res

Sæcul. XIV. res Joannes Palæologus, & Joannes Cantacuzenus in suo uterque folio; ac tres
A.C. 1347. Imperatrices, Anna Imperatoris adolescentis mater, Irene Cantacuzeni conjux, ac Helena horum filia, quæ Imperatori Palæologo nupsit 21 Maji.

Nic. l. 15. Totum exercitum populumque omnem angebat anathema, in primordio
c. 13. belli civilis a Patriarcha Joanne pronunciatum in cunctos, qui Cantacuzenum agnoscerent Imperatorem, vel cum Palamante ac sectatoribus ejus haberent commercium. Quapropter novus Patriarcha Isidorus e suggestu publice legit absolutionem: quam ut irritam eludebant aduersarii, ridiculum putantes ab homine plurium criminum reo absolvi alios. Loco Præfulum & Sacerdotum, a quibus se vitari cernebat, consecravit multos, qui credebantur indocti & inhabiles; & Palamantem de spe sedis suæ depulsum solatii causa inauguravit Archiepiscopum Thessalonicensem. At is præclusa sibi urbe, quanquam imperatoriis instructus litteris erat, in Lemnum insulam se recipere cogebatur.

Cant. l. 4. c. 3. Interim Cantacuzenus ad Clementem Papam tres Legatos misit, Georgium Spanopolum, seu Hispanici vestiarii Praefectum, Sigerum Prætorem populi, & Latinum quendam nomine Franciscum, qui diu serviebat Imperatori Græco, sed pa-

c. 9.

Sæcul. XIV.
A.C. 1348.

pæ cognitus erat. Hanc per legationem cogitabat ex Papæ animo delere iniquas relationes sui cum Turcis foederis, quorum opem in bello civili poposcerat, & quibus dederat occasionem necandi vel in servitutem abstrahendi permultos Græcos: immo suarum etiam filiarum quandam Orchano illorum Sultano desponderat. Volebat ergo exponere Papæ, se necessitate belli hoc ad foedus inductum esse, nec religionem ibi partem habuisse aliquam. Deinde postulabat, ut declararetur Dux expeditionis bellicæ, quam Papa & Principes Occidentis contra ethnicos pararent: seque haud parum eo collaturum ajebat, si copiis permetteret liberum in Asiam transitum; & ipse illuc veniret. Gloriabatur enim se in studio tuendi nominis Christiani antecessorum nulli cedere. Papa exceptis optime Legatis se missurum Nuncios promisit, qui responsum ferrent. Scribebat 15 Apr. 1348.

§. XLIV.

Papa emit Avenionem.

Eodem tempore Regina Neapolis Joanna Avenione agebat: quo perfugerat, ut devitaret infectiones Ludovici Regis Hungariæ, a quo dicebatur fuisse affinis cœdi Regis Andreæ mariti sui,

Sup. §. 18.

¶ VIII. l. 12.

c. IIII.

Q q 2 cuius

Sæcul. XIV. cujus ille frater ac successor erat. Hoc
A.C. 1348. ex jure is venit Neapolim: quam 23 Jan.
1348 ingressus per Legatos oravit Pa-
 pam, ut Cardinalem Bertrandum suum
 in regno Legatum Siculam ipsi coronam
 imponere juberet, aut permitteret, ut i-
 pse Avenionem iret coronam e sanctissi-
 mis manibus accepturus. Papa 7 Maji
 Legato fuse scripsit in hanc sententiam:
Rayn. 1348
n. 3. Salvo officio haud possumus coronam Si-
 culam concedere Hungariæ Regi, & a-
 dimere Reginæ Joannæ, quæ ob Siciliam
 apud nos clientelam professa hoc regno
 se per hunc Principem exutam esse que-
 ritur. Nec damnata, nec convicta fuit
 cædis mariti sui Regis Andreæ: ac te
 primum, quando Joanna ibi morabatur,
 dein tres alios Cardinales, ex quo ea hic
 versatur, in rem inquirere voluimus. Ad
 nos solos pertinet ultio hujus sceleris, &
 dijudicatio jurium ad hoc regnum. Si-
 quod habere se credit Rex Hungariæ;
 non debuit mox adire possessionem; sed
 a nobis petere judicium, quod proni
 & faciles daremus. Hoc illi responsum
 reddes.

Matth. Vil- At exeunte Majo Rex Ludovicus
lani l. I. c. 14. consensa Baruli nave in Hungariam re-
18. vertit: quod audiens Regina Joanna sta-
 tuit redire Neapolim cum Ludovico co-
 gnato suo Philippi Principis Tarentini fi-
 lio, cui nupsit post gratiam legis sibi a
 Clemen-

Clemente factam ; & qui sibi adscripsit Sæcul. XIV.
 titulum Regis Jerosolymæ, tum non ade- A.C. 1348.
 ptus nomen Regis Siciliæ. Carentes
 autem pecunia, neque subsidium ad sum-
 ptum itineris a Papa vel Cardinalibus
 consecutos necessitas coëgit jurisdictionem,
 quam Regina Joanna ut Provinciae
 Comes in Avenionem habebat, octogies
 mille florenis aureis Ecclesiæ Romanæ
 vendere. In pactione 19 Junii an. 1348
 scripta civitas Avenio dicitur vendita Gall. Ed.
1715.to. I.
p. 822.
 cum omnibus suburbis, toto territorio, Bal. vitæ
obstricta Imperio fuit, venditionem ratam
PP to. I.
p. 263.
 & finibus suis. Et quia beneficiario jure
 habuit, & authoritate sua firmavit Im-
 perator Carolus IV, qui concessit, ut
 Summi Pontifices hanc urbem tenerent
 jure optimo, & tanquam terram omni-
 no liberam.

§. XLV.

Pestis generalis.

Nonnulli celerem Hungarorum Regis
 abitum credebant esse providam cau-
 tionem pestilentiae totam invadentis Ita-
 liam, horrificisque hunc annum cladi- M. Vill. c. 14.
c. 1. 2.
 bus foedantis. Mercatores illam ex O-
 riente attulerant in Siciliam, & portus Rayn. 1348.
 Hetruriæ. Florentiæ consumpsit inter n. 30.
 alios Joannem Villanum, qui historiam Gesta Pond.
Leod. v. 3.
p. 44.
 hujus Reipublicæ ab ejus principio usque

Secul. XIV.
A. C. 1348.

ad hunc annum Italice scripsit a proba
sinceritate sua commendandus. Opus
continuavit Matthæus Villanus ejus fra-
ter: quo teste pestis Florentiæ ab ineun-
te Aprili usque ad initium Septembris
haud paulo supra dimidiam incolarum
partem abstulit. Ab Italia deinde in
Franciam & Hispaniam, ac sequente bien-
nio in Angliam, Germaniam, & ad Se-
ptem Triones transiit.

Rayn. n. 32.
Cont. Nang.
to. II. Spicil.
p. 8c9.

Vita. p. 265.

Christianos hac in calamitate publica
solatus Papa Clemens cunctis Sacer-
dotibus concessit facultatem absolvendi
ab omni peccatorum genere, ac plena
noxarum venia impertiendi hoc corre-
ptos malo; certasque indulgentias largi-
tus est Sacerdotibus, qui Sacra menta pe-
ste infectis administrarent, iisque omni-
bus, qui eis officium charitatis aliquod
præstarent, aut eosdem mortuos sepeli-
rent. Diploma dabat 19 Maji. Specia-
tim Avenione tum Medicos designavit,
qui pauperes inviserent, tum alias con-
stituit viros, qui eis ægrotantibus ades-
sent, & vita functis justa persolvi cura-
rent. Cum autem coemeteria non cape-
rent tot cadavera, campum spati osum e-
mit, quem hoc fine consecrari voluit;
& qui vocatus est Campus floridus. No-
xarum condonatio animabat ægros ad
moriendum: & multi, cum hæredes suos
dece-

decedere priores cernerent, bona sua tem- **Sæcul. XIV.**
plis aut Religiosis donabant.

A. C. 1348.

Multi Sacerdotes timidi gregum suo-
rum curam remittebant Religiosis ani-
mosioribus. In nosocomio Parisiensi tan-
ta erat strages hominum, ut per longum
tempus ad coemeterium SS. Innocen-
tium quotidie in plaustris eveherentur
corpora plus quingenta; numerus prodi-
giosus pro parvo spatio, quod tunc habe-
bat Lutetia. Sacræ Deo Virgines ægro-
tis serviebant sine metu, consueta cum
charitate ac modestia sua: multæ obi-
bant: sed crebro succedebant aliæ. Hæc **S. Ant. Chr.**
pestilentia numerum ingentem Regula- **to. 3 p. 253.**
rium absumpsit: ac pæne deserta ma- **edit. 1586.**
nebant cœnobia: cui malo adscripta fuit
disciplinæ solutio, maxime Mendicantes
inter Religiosos secuta. Amissis enim
Viris optimis, qui doctrina & exemplis
suis monasteria sustentaverant, pestis
præbebat ansam in victu cæterisque re-
bus remittendi de severa legum observa-
tione: quæ post luem instaurari haud
potuit præ tempore Fratrum, quin etiam
Præsidum. Illustres inter Religiosos hac
contagione interemptos notatur Geraldus
Odo quondam Minorum Ordinis Minister
Generalis, quem Papa Clemens anno **Vading. sup.**
1342 loco Isnardi fecerat Antiochenum **1342. n. 4.**
Patriarcham honorarium, & intermisso
brevi tempore Administratorem Ecclesiæ

Q q 4 Cata-

1348. n. 2.

Sæcul. XIV. Catanensis in Sicilia, ubi morte occubuit.
 A.C. 1348. Bernardus Senensis conditor Ordinis
 Montis Oliveti, cum suos Monachos vi-
 ginti septem annis rexisset, ac lue impli-
 citis succurreret, eadem afflatus & ipse
 Senis ad Deum excessit 22 Aug. 1348.

S. Ant. ibid.
 M. Vill. l. I.
 c. 8.

Hæc pestis etiam sustulit Joannem
 Andream Bononiæ celebrem Juris Ca-
 nonici Doctorem, cui debentur decreta-
 lium explanationes, amplioresque com-
 mentarii. Postquam Florentiæ remise-
 rat lues, & cives ex pavore receperant
 animos: Magistratus ut incolas & famam
 ejus augerent, statuebant instituere ibi
 Universitatem, quæ Jura facultatesque
 cunctas traderet. Hoc proposito per to-
 tam Italiam divulgato delati eo Profes-
 sores scientiarum artiumque omnium 6
 Nov. eodem anno lectiones inchoarunt
 suas. Florentini Avenionem quoque
 missis Oratoribus ultimo Maji an. 1349
 a Papa Clemente obtinuerunt diploma,
 quo Florentiæ potestatem creandi Do-
 ctores Theologiæ ac omnium facultatum
 contulit, eademque privilegia, quæ Pari-
 sinæ, Bononiensi, aliisque Universitatibus
 concessa fuerant.

§. XLVI.

Sæcul. XIV.
A.C. 1348.

§. XLVI.

Episcopi extranei.

Alphonsus Castiliæ Rex Papæ Clementi conquerebatur, quod is episcopatum Caurianum Compostellæ obnoxium extraneo dedisset. Papa reposuit: Nonne Apostoli, quibus Episcopi successere, a Domino missi sunt extra regionem suam ad promulgandum aliis gentibus Evangelium? Num in Hispania natus erat S. Jacobus, qui veræ fidei lumen in eam intulit? Mirumne igitur, si Papa sequatur exemplum illius, cuius locum in terra tenet, & apud quem non est distinctio nationum, nec acceptio personarum; atque si deligat viros Dominico gregi ducendo habiles, quamvis exterios? Scribebat 18 Oct.

Aliter differebat Papa S. Julius I, *Sup.lib.12. §. 25.* dum Orientis Episcopis exprobabat alienam a legibus inaugurationem Gregorii intrusi in locum S. Athanasii. *Antio. p. 505. D.* chiæ, inquit, quæ triginta sex dierum itinere distat, Episcopi nomen accepit extraneus, & missus est Alexandriam. Ac postea: Mittitur illuc Gregorius non ibi tinctus fonte salutis, non ibi cognitus, non postulatus, vel a Sacerdotibus, vel ab Episcopis, vel a populo. Et iterum:

Q q 5 Etiam-

Sæcul. XIV. Etiam si culpa resedisset in Athanasio, non
A.C. 1348. sic facienda fuisset consecratio contra
canones Ecclesiæ. Oportuisset, ut Episcopi provinciæ inauguraissent Virum e
Sacerdotibus aut Clericis ejusdem Ecclesiæ selectum. Sic loquebatur hic sanctus Papa; sed nempe mille annis Clemente VI antiquior.

§. XLVII.

Judæi exagitantur.

Fitæ PP. Populus cogitatione sibi fingebat Judæos
p. 254. 882. venenum in fontes ac puteos immittit.
Cont. Nang. tendo excitasse pestem: quo rumore dif-
p. 809. fusio multi concremati & imperfecti sunt
Alb. Argent. sine examine. Igitur in desperationem
p. 174. actæ matres, ne liberi sui post ipsarum mortem baptismate aspergerentur, hos primum, tum se ipsas in rogos injecerunt cum maritis suis comburendas. Late per Germaniam hæ Judæorum cædes factæ sunt; nulla vero Avenione: ubi duas Papa litteras edidit; & priores quidem 4 Julii, quibus vetabat, ne quis Christianorum Judæos ad baptismum compelleret, aut perimeret, aut vulneraret, aut pecuniis exueret sine sententia a loci Domino lata. Per alteras 26 Sept. scriptas declarabat, Judæos sine ratione ulla dici authores pestis; quippe quæ non minus fureret in regionibus, ubi Judæi darentur

Rayn. 1348**n. 33.**

tur nulli. Quocirca mandabat Episcopis, Sæcul. XIV.
ut curarent in templis sub fulminis Ro- A.C.1348.
mani poena edici, ne quis Judæos occide-
ret, aut verberaret; sed si quis cum Ju-
dæo haberet controversiam, in jus eum
vocaret. At istæ inhibitiones non impe-
diebant, quin illæ violentiæ sequente an-
no continuarentur, præfertim in Ger-
mania.

§. XLVIII.

Partes Ludovici Bavari se Papæ submittunt.

Mors Ludovici Bavari sustulit pleras-
que difficultates, quæ Carolo Lu-
xemburgio obstiterant, ne agnosceretur
Imperator. Sed una maximarum fuit
forma absolutionis a censuris, in quas in-
curserant Ludovici partes. Quinto de-
cimo Februarii an. 1348 Papa Balduino
Trevirensi Archiepiscopo misit exemplar
professionis fidei ac juramenti, recitan-
dum iis, qui absolvi cuperent. Illius
summa hæc erat: *Credo Imperatoris non
esse, ut Papam gradu moveat, eligat-
que alium: sed id habeo pro hærefi.
Præterea juro me fideliter obtemperatu-
rum Ecclesiæ ac SS. Domino nostro Pa-
pæ Clementi VI, & speciatim in iis, quæ
statuerit de rebellionibus, aliisque noxis,*
quas

Sæcul. XIV. quas commisi, ac de poenit. in quas in-
A.C. 1348. curri. Obediam Carolo Romanorum
Regi per Ecclesiam approbato. Ludovi-
vici viduæ ac liberis, quamdiu in sedi-
tione perstabant, non adhaerebo, nec ul-
lam opem feram. Denique nullum dein-
ceps agnoscam Imperatorem, quem Ec-
clesia non confirmaverit.

*Aib. Arg.
p. 142.*

p. 143.

Simile mandatum Papa Bambergensi Episcopo misit per Præpositum hujus Ecclesiæ Marquardum Randecium: qui Avenione rediens Basileæ incidit in Imperatorem Carolum huc delatum eodem die 20 Decembris præcedente festum S. Thomæ. Carolus mandatum mox Episcopo Bambergensi, cui hoc Papa inscripferat, & Argentinæ, Wirzeburgi, ac Basileæ Præsulibus (nam omnes quatuor hac in urbe aderant) afferri jussit. Sed forma ejurationis dura videbatur: & quidam Carolo authores erant, ut ne illam acciperet, sed occultaret; & aliam a Papa posceret. Timebatur, ne Basilea renueret Imperatori jurare fidem, nisi tolleretur interdictum: proin mandatum fuit exhibendum. Urbanus Prætor cum Consulibus se sistebat Carolo ac Episcopis; & Bambergensem alloquens Germanice ajebat: Nos, ut scias, sentimus aliter; neque credimus demortuum Imperatorem Ludovicum fuisse unquam hæreticum. Romanorum Regem, sive Im-
pera-

peratorem agnoscemus illum, quem Ele- Sæcul.XIV.
 ctores cuncti, vel plures numero nobis de- A.C.1348.
 derint; etiam si confirmationem nunquam
 a Papa peteret: nec aliud unquam
 contra jura Imperii ullo agemus modo.
 At si Papa tibi fecit copiam remittendi
 nobis omnia peccata nostra, absolvit cu-
 pimus. Tum ex consensu populi Præ-
 tor idem & alius quidam Eques jusju-
 randum cum mandato congruens dixe-
 runt præsente Joanne Pistorino Papæ
 ministro a Secretis. Ita sublatæ sunt
 censuræ: atque solitum cives jusjurandum
 Imperatori dabant: qui Basileensi
 Episcopo, & Abbatи Murbacensi fundos
 possidendos tribuit. Christi natali die
 Imperator in sacrificio sub primam auro-
 ram Evangelium contenta legit voce nu-
 datum manu gladium tenens, ac divinam
 suscepit dapem. Postero die S.Stephani
 Basilea discessit.

Interea Principes Carolo adversan- p. 150.
 tes Guntherum Schwarzenburgium Thu-
 ringiæ Comitem bellicis laudibus abun-
 dantem, qui Henrico Moguntino Archie-
 piscopo, ipsique Imperatori Ludovico Ba-
 varo servierat, ut Imperii clavum accipe-
 ret, oraverunt. Recusabat initio: at de-
 nique consensit, si Principes & Optima-
 tes Francofordiæ palam & aperte Impe-
 rium vacans declararent; & ipse per ma-
 jorem Electorum partem cooptaretur.

Et

Sæcul. XIV. Et vero Guntherum die Lustratae Virginis 2 Febr. 1349 Henricus Moguntinus

A.C. 1349

Archiepiscopus, Ludovicus MarchioBran-deburgicus, Rudolphus Comes Palatinus Rheni, ac Henricus Saxoniae Dux Regem elegerunt; atque post sex hebdomades recepit Francofordia. Ibi 10 Martii composuit edictum hujusmodi: Anteceffor noster Imperator Ludovicus felicis memoriæ legem tulit, ut ille, qui Francofordiæ per Electores aut majorem eorum partem cooptatus esset in Regem Romanorum, plenam Imperii administrationem haberet ante Papæ confirmationem. Hanc legem de consilio nostrorum Principum facrorum profanorumque per edictum præsens renovamus & ratum facimus: irrita simul declaramus omnia acta contraria, nominatim decreta Paparum quippe repugnantia doctrinæ Christianæ & Apostolicæ: cum omnes leges divinæ & humanæ Papam ipsum submittant Imperio: sed Imperator profanis in rebus nec Papæ, nec ulli in terra homini sit obnoxius.

Alb. Arg.

p. 151.

p. 152.

Guntherus Francofordiæ continenter commorans ineunte Majo decubuit æger, ac medicinam sumpfit, quæ veneno infecta credebatur: quia medicus, qui eam prægustaverat, intra triduum decepsit; & Guntherus ipse mox inflatus usum manuum, quarum nervi contrahebantur, perdi-

perdidit. Itaque transegit cum Carolo, Sæcul. XIV.
cui suum jus ad Imperium cessit, & A.C. 1349.
post mensis spatium e vita demigravit.

Pactio*nis* hujus author fuit Ludovi- *H. Rebdorf.*
cus Bavarus extincti Imperatoris filius *p. 435.*
natu major, tunc ab Imperatore Carolo
confirmatus in possessione marchiæ Bran-
deburgicæ a patre suo fibi tradita. Cu- *Dubat. 22.*
jus rei causa Carolo dabat reliquias, quas *p. 181.*
Imperatores suis successoribus destinare
confueverant; nempe gladium Caroli
Magni, hastam, qua Longinus fixerat
Christi pectus, crucis dextrum latus cum
uno clavo, & mantile, quod ad dominica-
cam Coenam adhibitum ferebatur. Re-
liquiæ istæ maximo erant in pretio.

Interim 18 Martii Papa duobus Ar-
chiepiscopis Balduino Trevirensi, & Ger-
laco Moguntino mandatum misit simile
illi, quod ante annum eidem Balduino ac
Episcopo Bambergensi miserat. Sed
Moguntinensis, qui errasse se in fide confite-
ri nolebant, ejurationis formulam nimis
acerbam reputantibus, Carolus Imperator
Papam rogavit, ut mitiorem præscribe-
ret. Qui 6 Junii respondit, non facile
mutandam esse illam formulam Joannis
XXII tempore compositam & observatam:
se tamen cum Cardinalibus hac de re
consultaturum.

§. XLIX.

Sæcul. XIV.
A.C. 1349.

§. XLIX.

Fratres Minores redeunt ad officium.

In Germania restabant Fratres Minores addicti partibus Ludovici Bavari: multosque anno priore ab agnoscendo Imperatore novo averterant contumaciores:

Rayn. 1348.

n. 21.

Id. 1349. n. 16

an. 1348

ut docet epistola, quam Papa 25 Maii convertebant se ad comitia Ordinis generalis; & absolvi a censuris cupiebant, in quas incidissent: ipse Guilielmus Ocamus inter eos eminens ad Ministrum Generalem remisit vetus sigillum Ordinis, quod diu asservaverat. Igitur rogatu Fratum, qui anno 1348 Veronæ comitiis intererant, Papa per litteras 8 Jun.

Vad. 1348.

n. 10.

1349 scriptas Ministro Generali fecit copiam absolvendi poenitentes illos post ejurationem, cuius formulam prioribus similem mittebat, solum addens, ut diserte detestarentur errores Michaëlis Cæsenatis. Hic autem 29 Nov. 1343 Monachii vitam finierat, ut ajunt, poenitens.

Vad. 1349.

Id. Script.

p. 259.

§. L.

§. L.

Sæcul.XIV.
A.C. 1349.*Novi Flagellantes.*

Cum pestis abiisset e Germania, flagellare se palam cœpit populus per causam placandæ iræ divinæ. Medio Junio hujus anni 1349 e Suevia Spiramus. *Arg.* venerunt ducenti cum duce duobusque aliis Magistris, quibus per omnia gerebant morem. Primo mane transfere Rhenum: & accurate populo ante templum formabant grandem circulum, cuius in medio detractis sibi vestibus & tibialibus tantummodo servabant quoddam interiorum femoralium genus usque ad talos demissum. Tum intrabant circulum: quem postquam obierant, alterni se prosternebant brachiis in crucis formam extensis: sequentes transibant priores, & flagellis leniter tangebant suis: dein surgebant isti, ac præteribant se ipsum suis cædentes flagris habentibus nodos quaternis quemque aculeis instrutos ferreis: interim cantabant Germanice, ac sæpe invocabant Deum. Tres validissima prædicti voce subsistebant recti medio in circulo: præfiniebant reliquis sonorum gradus: ac se verberibus cruentabant. Cum omnes genibus initerentur, edito certo signo pronis in humum corporibus ad modum crucis ab-

Hist. Eccles. Tom. XXIII. Rr jecti

Sæcul.XIV.**A.C.1349.**

jecti crebros inter singultus fundebant preces: circumeuntibus a Magistris admonebantur, ut divinam implorarent clementiam pro populo, pro bene de se meritis, pro sibi malefacentibus, pro cunctis fontibus, pro animabus inter pia-
culares flamas detentis. Tandem in pedes erecti se vestitum ibant: & qui eorum vestes ac sarcinas custodierant, suis vicibus tantundem faciebant.

Postremo surrexit quidam, & grandi voce legit epistolam, quam Angelus in templo S. Petri Hierosolymæ deposuisse ferebatur. Memorabat illa Christum humano generi iratum esse ob impia in cœlum verba, usuras, adulteria, ob jejunium diebus Veneris non servatum, ob violatam dominicam, aliaque crimina; eundem SS. Virginis & Angelis misericordiam flagitantibus respondisse per trinqua quatuor dies cuique exulandum domo, ac tergum flagris verberandum esse.

Flagellantes a Spirensibus tam bene-
vole recepti sunt, ut hi certatim eis offer-
rent hospitium. Stipem illi accipiebant
quidem, non vero in privatum bonum,
sed in commune, ut emerent tædas &
vexilla: nam pretiosissima tenebant. In-
vitati tamen ad mensam veniebant per-
mittentibus Magistris suis. Bis de die
se castigabant, inane ac vesperi, tam in
urbibus, quam ruri, & semel noctu secre-
to.

to. Cum fœminis haud loquebantur : Sæcul. XIV.
 nec in lectis plumeis cubabant. Cuncti A.C. 1349.
 cruces rubras in pileo, & nigra veste sua
 gerebant ante ac pone ; item flagrum e
 cingulo pendulum. Non diutius una no-
 ñte in ulla parœcia manebant, excepta
 dominica, qua duas noctes commora-
 bantur.

*Vitæ PP.
to. I. p. 319.*

Amplius centum Spirenses, Argenti-
 nenses mille circiter illorum sodalitio se
 adjungebant, spondentes obedientiam
 eorundem Magistris per dies triginta qua-
 tuor præstandam : nec enim, nisi hac
 conditione, admittebatur quispiam. Præ-
 terea cuique tantum pecuniæ habendum
 erat, ut saltem quatuor denariorum sum-
 ptus quotidie posset facere, ne petere sti-
 pem cogeretur : & quilibet debebat as-
 severare, se peccata sua confessum fuisse
 acerbo cum dolore, ignorisse inimicis
 suis, & ab uxore sua impetrasse conser-
 sum. Denarius illius temporis valebat *Leblanc.*
 novem Gallicos : ideoque illi quatuor *p. 245.*
 conficiebant tres asses monetæ Gallicæ.
 Argentinæ Flagellantum numerus eva-
 sit tantus, ut iniri haud posset. Exem- *Rehdorf.*
 plo tractæ mulieres usque ad pectus ex- *1347. p. 440.*
 utæ se castigabant ut viri. Pietati se
 admiscebatur supersticio. Flagellantes mu-
 tuo absolvebant, ut putabant, a peccatis
 socios : gloriabantur per se miracula edi, *M. S. ap.*
 pellique dæmones : ducebant secum fœ- *Rayn. n. 19.*

R r 2 minas,

Sæcul XIV.
A.C. 1349

*Alb. 150
Vitæ PP.
p. 316.
Rayn. n. 20.*

minas, quæ se liberatas tam male hospitio perhibebant.

Multi Religiosorum Mendicantium, & Sacerdotum improbabant hujusmodi afflictiones: & Papa rem edoctus vulgarbat litteras ad Archiepiscopum Moguntinum & Suffraganeos ejus scriptas in hanc sententiam: In Germania, & circumiectis regionibus, ut comperimus dolentes, nomine pietatis & Numinis propitiandi caput extulit superstitione, profanæ hominum simplicium multitudini afflata per deceptores, qui perhibent Dominum nostrum Jerosolymæ spectabilem Patriarchæ quædam dixisse. Sed a longo tempore Patriarcha ibi nullus adfuit, & quæ audiisse fertur, absurdâ sunt, immo sacris litteris contraria. Fabula tamen misellos homines illos ad insaniam adegit tantam, ut turmatim divisi quidem, sed per omnia conspirantes vagentur variis in regionibus; alios omnes contémnant; sine permisso cujusquam superioris, & contra edicta tales sociates prohibentia vitam singularem ducant; & sua ex autoritate faciant decreta & præscripta rationi minime consentanea. Quidam Religiosi præsertim Ordinum Mendicantium, quod nos potissimum afflit, eorum exemplo falli & abripi se patiuntur, atque pro illis e suggestu dicunt.

Idcirco

Idcirco mala, quæ hujusmodi coetus Sæcul. XIV.
A.C. 1349.
Ecclesiæ ac Germaniæ afferre possent,
præventuri mandamus, ut eos palam de-
nuncietis reprobatos & illicitos; monea-
tisque ac hortemini Christianos omnes
Clericos laicosque hac superstitione im-
butos, ut se inde submoveant. Si non
faciant, eo compelleatis illos per censuras
ecclesiasticas, & civili jurisdictioni vestræ
subditos per poenas profanas. Religio-
fos cæterosque, qui hos errores authori-
tate sua firmant, ac e pulpitis commen-
dant, vel disseminant, captos detinebitis
usque ad novum imperium. Non tamen
obstamus, quin Christiani dependant pœ-
nas sibi legitime injunctas, aut quas pie-
tatis causa, & recta voluntate suscipient
in domibus suis vel alibi sine supersticio-
nibus cætibusque supra memoratis. Hæ
litteræ datæ sunt 20 Oct. 1349; & in-
veniuntur etiam Archiepiscopo Magde-
burgensi ac Suffraganeis ejus inscri-
ptæ.

Parisinus Rector & alii designati pro- Duboulac
to. 4. p. 314.
tulere sua sensa de Flagellantibus; quæ Cont. Nang.
p. 811.
discussa probavit tota Universitas in con-
ventu generali die Martis post festum
Sanctorum Omnis tertio Novembbris Radulfi
Pontif.
Leod. c. 3.
eodem anno. De consilio Parisiensium p. 811.
Doctorum Theologiæ Rex Philippus ve-
tuit sub poena mortis, ne Flagellantes in
Franciam venirent: iidemque Doctores

R r 3 erant,

Sacul. XIV.
A.C. 1350.

erant, per quos Papa hanc superstitionem novam plane comperit: miserunt enim, qui eam illi describerent. Flagellantes inter alias ineptias perhibebant, sanguinem, quem largiter profunderent, permisceri cum sanguine Christi ad noxarum remissionem.

§. LI.

*Sacer annus millesimus trecentesimus
quinquagesimus.*

*Rayn n. II.
Sup. 6. 14.*

Quia proximus annus hujus seculi quinquegesimus per editam sanctionem futurus erat sacer: Papa Clemens ejus memoriam nenovaturus 18 Aug. 1349 ad omnes Episcopos dabat litteras diploma 27 Jan. 1343 scriptum continentes, addito solo precepto promulgationis in dicecessibus, ut Christiani ad obtinendam peccatorum, poenarumque veniam se prepararent.

M. Vill. c. 56.

Effectus erat magnus, mirusque Romanum peregrinantium concursus. Initium Indulgentiae fiebat die Christi natali anno 1349: quo die coepitus est numerari annus 1350: etenim hoc a festo annum ordiri solebat Roma: ut appareat ex diplomate primi anni sacri, nempe 1300. Asperrimum anni 1350 frigus vincebat pius ardor & patientia peregrinantium

*Sup. lib. 89.
§. 69.*

nantium tanta, ut nec glacies, nec nives, Sæcul. XIV.
A.C 1350.
nec aquæ, nec viæ ruptæ a progressu il-
los arcerent. Affluebant istæ diu noctu-
que viris ac foeminis omnium ordinum.
Cauponæ aliæque domus ad viam positæ
non capiebant homines ac equos. Ger-
mani & Hungari gelu ferendo assuetio-
res foris hærebant congregati per ingen-
tes turmas inter ardentes rogos amplissi-
mos. Caupones erant impares non so-
lum præbendo tot hospitibus pani, vino,
& avenæ, sed etiam recipiendis pecuniis:
ac sæpe contigit, ut peregrini suum iter
prosecuturi symbolam suam relinquerent
in mensa, & nemo prætereuntium eam
tangeret, donec veniens caupo eandem
acciperet. In itinere nec tumultus, nec
querimoniæ audiebantur: sed alii aliis
indulgebant, afferebantque opem ac fo-
latia charitatis & patientiæ pleni. Re-
gionis prædones quidam cœperunt ex-
pilare aliquos & occidere: sed ipsi pe-
regrini mutuo sibi succurrentes necabant
illos vel capiebant: & locorum incolæ
viis apponebant custodias.

Peregrinantium numerus haud iniri posse videbatur: at Romani decies, undecies, duodecies centena circiter illorum millia natalibus Christi feriis, ac per tempus verni jejunii ad Pascha usque continenter fuisse Romæ censemebant, & anniversariis Ascensus Domini ac Pente-

R r 4 costes

Sæcul. XIV. costes diebus plus octingenta millia. Sed
A.C. 1350. postquam venerat æstas: ob frugum &
fructuum perceptionem, caloremque ni-
mum multitudo peregrinantium decre-
scere cœpit: attamen minimum ducenta
exterorum millia numerabantur. Ro-
mæ vici semper tam pleni erant, ut tur-
bam deberent sequi pedites, equitesque.
Peregrini tribus templis singulis, quæ ob-
ibant, quotidie dabant munera, hic mi-
nus, ille majus pro pietate sua.

Dominica quinta verni jejunii pri-
mum monstrabatur Christi sudarium, seu
imago, quam Veronica tulit: tum vero
frequentia fuit tanta in templo S. Petri,
ut complures suffocarentur in præsentia
mea, inquit Henricus Rebdorffensis mo-
nachus: qui sic indicare videtur, tunc
temporis nomen Veronicæ attributum
esse foeminæ, quæ sanctam Domini No-
stri faciem in sudario ferens exhibebatur
Chastell. *martyr. 13.* *Jan. p. 205.* a pictoribus; & quæ postea credebatur
Sup. Lib. 76. *§. II.* fuisse reapse mulier & sancta. Sed Ve-
ronica est vera icon sacri vultus, quæ in-
de a tempore Papæ Innocentii III voca-
ta fuit Veronica. Matthæus Villanus
addit, cum in solarium peregrinorum sin-
gulis dominicis, ac solemnioribus diebus
ostenderetur sacrum sudarium, interdum
homines duodecim circiter in confertissi-
ma turba obtritos esse.

Omnes

Omnes Romani agebant caupones, Sæcul.XIV.
 domosque suas commodabant advectis A.C.1350.
 per equos peregrinis, qui diversorum pro-
 se ac jumentis suis compensare mercede
 maxima jubebantur. Præterea quia pe-
 regrini prospicere de victu sibi debebant;
 Romani, cum alimenta ubertim & parvo
 pretio acquirere possent, per malignita-
 tem suam toto anno panem, carnes, ac
 vinum care admodum venundabant, &
 negotiatores ea deferre foris vetabant,
 ut sua pluris venderent. Sub finem an-
 ni sicut in principio peregrinantiū mul-
 titudo erat major: & tum veniebant no-
 biles, ac illustres Italiæ, aliarumque re-
 gionum viri ac fœminæ. Ultimis die-
 bus condonatum est cunctis Romæ ver-
 santibus, quod de tempore obeundarum
 stationum eis deerat: quæ illis gratia
 siebat ideo, ut omnes indulgentiam con-
 sequi possent.

Inter hujus anni cursum Cardinalis Rayn. n.3.4.
 Annibal Cecanus Tusculanus Episcopus M. Vill.l. I.
 Romam ut Legatus venit, tranquillitati c. 88.

publicæ, ac peregrinorum commodis pro-
 visurum. At Romani haud æquis fe-
 rebant animis, quod is stationes obeun-
 di tempus contraheret, ac peregrini Ro-
 mæ brevius commorantes sumptum mi-
 norem facerent. Haud semel, cum in
 ædibus esset suis, huc sagittas illi mitte-
 bant, insultabant ejus domesticis, ac per

Rr 5 urbem

S^{ecundum} XIV urbem eentes invadebant. Indignatus
A. C. 1350. Annibal Roma abiit in Campaniam: sed
in itinere obiit veneno petitus cum suo-
rum pluribus.

Rayn. 1349. Inter Principes alios Castellæ, Arra-
n. II. goniæ, Lusitaniæ, ac Cyperi Reges, &
Austriæ Dux exponebant Papæ se non
posse adire Romam indulgentiæ obtainen-
dæ causa: sed alio eam modo nancisci
cupiebant. Papa distulit responsum: so-
lique Duci Austriæ Alberto dici curavit,
se cum Cardinalibus hac super re delibe-
Id. 1350. raturum. Deinde Regi Cyprio Hugoni
n. 2. ita scripsit: Cardinales Fratres nostri
hanc indulgentiam non tantum saluti a-
nimarum, verum etiam honori Cœlitum
destinatam esse considerantes neutquam
confenserunt, ut cuiquam concederetur
præterquam iis, qui obirent eorum tem-
pla. Dabat 14 Aug. Postea Joanni Ar-
chiepiscopo Brundusino suo in Sicilia In-
ternuncio permisit, ut indulgentiam anni
facri largiretur triginta hominibus, ea
lege, ut, revera si statuissent Romam pe-
ttere, ac per impedimenta legitima de-
tenti essent, pecuniæ summam, qua sum-
ptus itineris æstimarentur, solverent pro-
pagandæ fidei, aliisque piis operibus pro
Papæ arbitrio impendendam.

Mar. l. 16. Castiliæ Rex erat Alphonsus XI co-
c. 15. gnomine Justus. Haud cogitabat ob in-
M. Vill. l. I. indulgentiam ire Romam; ab anno priore
c. 41. in

in oppugnanda Gebaltarica occupatus: Sæcul. XIV.
 quam capturus jam erat: quando pesti- A.C. 1350.
 lentia gravissime suas in copias fæviente
 correptus & ipse occubuit 26 Martii an-
 nos triginta octo natus. Si per vitam li-
 cuisset, Mauros ex Hispania omnes ex-
 pulsurus fuisse creditur; magnus profe-
 cto Princeps, nisi per annorum viginti
 quatuor concubinatum cum Eleonora
 Gusmana virtutes obscurasset suas. Suc-
 cessorem habuit suum filium Petrum
 quindecim habentem annos cognomento
 postea crudelem.

§. LII.

*Papa per Nuncios consilia confert
 cum Imperatore Cantacu-
 zeno.*

Interim Papa Nuncios Constantinopo-
 lim misit, ut Imperatori Cantacuzeno
 spöonderat anno 1348. Hi Nuncii *Sup. §. 42.*
 fuere Guilielmus Emergatus ex Ordine *Vading.*
 Minorum Kissauræ in Creta Præsul, & *1349. n. 12 &*
Rcg. n. 193.
 Gaspardus sive Hugo Spertiis Domini- *Rayn. 1350.*
 canus Cenedæ in Marchia Tarvisina E- *n. 28.*
 piscopus. Idibus Februarii anno 1350
 Papa eis mandatum dedit, ac duas epi-
 stolas eodem die scriptas, ad Cantacu-
 zenum alteram, alteram ad Assanum
 Constantinopolis Præfectum. Optime
 illos

Sæcul. XIV. illos excepit Cantacuzenus : qui sua in
A. C. 1350. historia sic de iisdem loquitur.

Lib. 4. c. 9. Papa, cum Imperatoris Legatos omni honore congruo acceptos remitteret, adjunxit eis duos Episcopos plurimis ornatus virtutibus, & in litteris humanis perfectos : quæ illos in congressu suavissimos, & ad persuadendum maxime idoneos reddebat. Et vero volupe Imperatori erat quotidie cum eis colloqui : ac illi ea, quæ ad suum negotium pertinencia quovis die ab ipso audierant, per quam accurate scribebant omnia, ut ad Papam referrent. Et postquam memoraverat ea, quæ Nuncii tam de bello contra ethnicos, quam de consensu Ecclesiarum Papæ nomine proposuerant; addit: Imperator ante omnia significabat gratum erga Papam animum pro tanto ejus in se amore, & pro voluntate frangendi vires hostium Christiani nominis. Tum pergit: Bellum in hos barbaros dupliciter mihi placet ; quia & proderit toti orbi Christiano ; & ipse partem ejus capiam. Etenim naves, arma, equos, ærarium, & quidquid meum est, huc impendam futurus felix ipsam periculis expnendo vitam.

Ecclesiarum concordiam quantis cupiam votis, explicando non sum. Dicam solummodo, si huc nihil esset opus nisi me mactari, non modo jugulum, sed & cultrum

cultrum præberem lubens. Attamen tan- Sæcul. XIV.
A.C. 1350.
ti ponderis negotium magnam circum-
spectionem postulat. Nec enim de com-
modo terreno, sed de bonis cœlestibus,
ac de fidei puritate agitur. Haud oportet
hac in re sibi ipsi fidere, quasi aliquis
solus cognitionem tam altam posset asse-
qui. Hinc primitus profluxit dissidium
Ecclesiarum. Nam si anthores dogma-
tum, quæ modo tuetur Ecclesia Roma-
na, non sibi confidissent ipsis, neque cæ-
teros sprevissent Præfules, sed iis liber-
tatem examinis reliquissent, non tam lon-
ge processisset malum. S. Paulus ea, quæ Gal. 2. v. 2.
docuit, cum Apostolis communicavit, ne
incassum, ut ait, curreret.

Contrarius agendi modus non bene
vertit Imperatori Michaëli primo ex Pa-
læologis; immo auxit discordiam. Ego
ipse non credo, mihi ante decisionem
concilii universalis unquam persuasum
iri, ut me rebus addicam novis, vel a-
lios cogam id facere. Quibus vis inten-
tatur, illi mox aures claudunt, ut ne pri-
mum quidem verbum audiant. Vos i-
psos puto de fide mea non confituros
esse, si tam facile, ac sine disquisitione ad
doctrinam transirem vestram. Nam quæ
fiducia de rebus novis collocari potest in
illo, qui non firmiter adhæret opinionibus,
quas a majoribus accepit suis, & in qui-
bus est educatus?

p. 736.

Censeo

Sæcul. XIV.
A.C. 1350.

Censeo proinde, ni vobis aliter videatur, habendum esse concilium universale, cui adsint Orientis æque ac Occidentis Episcopi. Hoc congregato nos aberare a vero non finet Deus: fidelis est. Porro si Asia & Europa Romano, ut olim, subiectæ forent Imperio, concilium apud nos celebrandum esset: Nunc autem id fieri nequit. Papa non potest hoc venire; mihi ob bella continua res ardua factu est tam longa prosectio. Itaque, si Papæ lubet, conveniemus in quendam locum maritimum inter nos medium; quo ipse Occidentis Episcopos, ego Patriarchas ac Præfules his obnoxios adducemus. Si res Papæ probatur, protinus per nuncium mihi hoc indicet, designetque locum ac tempus concilii. Nec enim parvo spatio mihi erit opus ad congregandos illuc Patriarchas ac Episcopos.

p. 737.

Nuncii hac responsione contenti acceptis muneribus imperatoriis revertentur ad Papam: cui redditia itineris sui ratione diurnum commentarium exhibere. Clemens confessim misit, qui diceret Imperatori, consilium agendi conventus sibi videri optimum, sed convocandos esse Præfules Occidentis ad destinandum tempus ac locum. Paulo post iterum scribens orabat, ut ne concilii dilatio negligentiae suæ adscriberetur. Nihil

hil ardentius cupio, addebat, quam Eccliarum concordiam. Sed Italiæ Principes, & maximi Europæ Reges numerosos parant exercitus, ut se mutuo invadant: meumque patris communis officium postulat, ut pacem inter eos conciliem. Tum nihil antiquius mihi erit, quam concilium, ac Ecclesiarum consensio. Imperator per Joannem ex Galatensi cœnobio Constantinopoli proximo Dominicanum, quem ad Papam misit, proprio ejus proposito gratias egit, rogavitque, ut in hoc persisteret. At Clementis obitus id extinxit.

§. LIII.

Isidorus moritur. Callistus Patriarcha Constantinopolitanus.

Interim Constantinopolis alium agnoverat Patriarcham. Isidorus decubuit æger ex dedecore ac mœrore ob elufas prædictiones suas: somnia quippe sua Nic. Greg. pro divinis habuerat monitis; & ad illam suam agendi rationem conformaverat; Cant. l. 4. c. 16 ut solebant Palamitæ. Longo igitur His. Byz. morbo consumptus est exeunte an. 1349: postquam sedem tenuerat duobus annis, to. I. p. 37. septem mensibus, & quindecim diebus. Palamitæ magnopere curabant, ut ei succederet aliquis de ipsorum secta: & post

Sæcul. XIV. post oblatos eis viros multos Imperator monachum de Monte Athone accivit Callistum nomine Palamantis amicum, quem invitis Præfulibus multis inaugurarī Patriarcham jussit. Erat homo rudis, ac severus usque ad duritiam. Quapropter tres menses ab ejus consecratione non effluixerant: cum Præfulum plerique illum devitarunt, Messalianum esse jurantes. Negabat pariter juratus; & actores variorum scelerum accusabat, hunc de aperitis sepulchris; illum de peccato cum muliere; alium de hæresi Bogomiliorum; alium de fæcerdotio intamibus vendito. Diu durabat hoc schisma: sed tandem Imperator Cantacuzenus pacis author Patriarchæ ac Episcopis persuasit, ut ignoscerent sibi mutuo; & ab accusationibus desisterent.

§. LIV.

Mors Philippi Valesii. Joannes Franciæ Rex.

Rex Philippus Valesius curriculum vitae confecit 22 Aug. 1350, cum regnasset annos viginti duos: eique succedit suus filius natu major Dux Normaniæ. Remis eodem anno die dominica 26 Sept. eum inauguravit Archiepiscopus Joannes Viennensis 14 Junii anno sequente

quente mortuus. Rex Joannes post sa- *Sæcul. XIV.*
cram inunctionem Avenionem venit ad *A C 1350.*
Papam: qui ejus rogatu Cardinales duo-
decim creavit die Veneris 17 Dec. hoc *Cont. Nang.*
ipso anno 1350. *p. 814.*
Mariot. to. 2.
p. 634.
H. Reb. d.
p. 440.
Vitæ PP.
p. 259. 891.

§. LV.

Novi Cardinales.

Primus erat Ægidius Alvarus Albur-
nius Toletanus ab anno 1337 Archie-
piscopus, Cardinalis Presbyter de S. Cle-
mente. Secundus, Pastor Sarratinus
Vivariensis ex Ordine Minorum Episco-
pus Assisi, dein Ebredunensis Archiepis-
copus, Cardinalis Presbyter de SS. Mar-
cellino ac Petro. Tertius, Raymundus
Canillacensis ex diœcesi Mimatina Ca-
nonicus Regularis ex Ordine S. Augusti-
ni, Præpositus Ecclesiæ Magalonensis, *p. 868. 895.*
exinde anno 1345 Archiepiscopus Tol-
fanus, ac denique Cardinalis Presbyter
de sancta Cruce in *Jerusalem.* Quartus,
Picto Montesquius Vasco diœceseos Au-
scitanæ, Doctor Juris Civilis, anno 1325
Vasatensis, an. 1334 Magalonensis per
Joannem XXII, & post quadriennium,
nempe 27 Jan. 1339 per Benedictum XII
Albigensis Episcopus factus, nunc Cardi-
nalis Presbyter de duodecim Apostolis.

Secul. XIV.
A.C. 1350.

p. 899.

p. 900.

p. 902.

p. 903.

p. 380.

p. 905.
Felib. t. 5.

n. 19.

Quintus, Nicolaus Capochius Nobilis Romanus, an. 1341 per Benedictum XII Ultrajectensi cathedræ impositus; & hac relicta per Clementem VI an. 1348 creatus Urgelanus Episcopus; modo Cardinalis Presbyter de S. Vitale, sed communiter dictus Cardinalis Urgelanus. Sextus, Petrus Crosius Lemovicensis, Doctor Theologiæ, Provisor domus Sorboniæ, ac Ecclesiæ Parisinæ Decanus, an. 1343 per Clementem VI designatus Episcopus Silvanectinus, & post sexennium translatus Antissiodorum, Sorbonæ tamen Provisor assiduus, Cardinalis Presbyter de S. Martino *in Montibus*. Septimus, Pontius Villemurinus Vasco, Canonicus Regularis prima pontificii Juris laurea donatus, ab anno 1348 Apamensis Episcopus; Cardinalis Presbyter de S. Sixto. Octavus, Guilielmus Acrifolius prope Superiofanum in dioœcesi Lemovicensi natus; a puerō Benedictinus Bellilocī ad Duranium monachus; sed brevi a Papa Clemente cognato suo, tunc Rothomagensi Archiepiscopo accersitus, eumque semper faventem habens; anno 1346 nominatus a Papa Cæsaraugustanus Archiepiscopus; & quamquam hac pro Ecclesia consecratus non erat, vocatus Cæsaraugustanus Cardinalis Presbyter de S. Maria trans Tiberim. Nonus, Aegidius Rigaldus Rauciacensis ab anno 1348

1348 Dionysiopolitanus Abbas, Cardi- ^{sæcul.XIV.}
nalis Presbyter de S. Praxede, missio sibi ^{A.C.1350.}
petafo rubro per Laudunensem & Parisi-
num Episcopos a Papa sic jussos domini- <sup>Froiss. l. I.
c. 154.</sup>
ca Palmarum die 10 Aprilis 1351 Lute-
tiæ in palatio coram Rege Joanne tectus;
sed, ut creditur, eodem anno mortuus.

Decimus, Joannes Molinius natus in
tractu Lemovicensi; Brivæ Curretæ ^{Bal. p. 906.}

Prædicatorum Ordinem ingressus; Theo-
logiæ Doctor; anno 1344 constitutus To-
losæ Inquisitor; post triennium Magister
sacri palatii; an. 1349 renunciatus Gene-
ralis Præses Ordinis; ac denique Cardi-
nalialis Presbyter de S. Sabina. Undeci-

p. 907.

mus, Raynaldus Ursinus Romanus, Ar-
chidiaconus Leodiensis, Papæ Notarius,
Cardinalis Diaconus de S. Adriano. Duo-

p. 908.

decimus, Joannes Elufanus, Carmanii
Pro- Comitis filius, Papæ Joannis XXII
nepos, Canonicus Turonensis, Summæ
Sedis Notarius, Cardinalis Diaconus de
S. Georgio *ad velum audeum.*

§. LVI.

Humbertus Delphinus Patriarcha.

Die sabbati Natali Christi Papa sacros
ordines contulit Humberto Delphino
Viennensi, cuius historia est altius repe-
tenda. Hic Princeps mollis ac effemini- <sup>n. 258. 890.
H. Rebdorf.</sup>
natus, parum animi & constantiæ habens, ^{p. 440.}

Sæcul. XIV. aliquamdiu effusus in intemperantiam,
A. C. 1350. deinde militiam secutus sacro bello in

M. VIII. I. I. Turcas præfuit: sed modicam retulit lau-

c. 26.

Sup. §. 27. 33 dem, ut vidimus. Ante hoc iter viduus

Alb. Argent. sine liberis, ac ære alieno pressus anno

P. 131. 1343 suum Delphinatum Regi Philippo

Valesio pro grandi pecuniæ summa ces-
 serat. Reversus hanc pactionem ratam
 habuit, & Carolum Philippi nepotem,
 postea Regem in possessionem Delphina-
 tus misit. Ab eo tempore Gallorum Re-
 gis filius natu major & coronaæ hæres
 proximus semper titulum Delphini gessit.

P. 153. Confirmatio pæcti anno 1349 facta est

Vitæ p. 259. Lugduni apud Dominicanos, quorum Or-
 dini nomen Humbertus dedit de consilio
 cujusdam Carthusiani. Tum Papa ob
 assiduam Regis Joannis solicitationem il-
 lum dixit Alexandriæ Patriarcham hono-
 rarium: ac ne is contra pactionem cum
 Rege initam revenire cuperet, eum die

H. Rebendorf. Christi Natali anno 1350 in sacrificio no-
 cturno Hypodiaconum, in antelucano

P. 440. Diaconum, & in ultimo Sacerdotem in-
 auguravit. Remensem dein sedem va-

Marlot. I. 4. cuam per suum obitum reliquit Hugo Ar-
c. 14. cius, qui Joanni Viennensi successerat, ex
 Monacho Benedictino Floriacensi ad Li-
 gerim Ferrarensis Abbas, tum Episcopus
 Laudunensis, demum Remorum Archie-
 piscopus. Fuerat unus de tribus Præ-
 fulibus, qui Parisiis Cameracense colle-
 gium

222

gium condidere: decepsit autem 18 Febr. sæcul XIV.
1351, scilicet 1352 ante Pascha. Exin- A.C. 1351.
de Papa Clemens Remensis Ecclesiæ ad-
ministrationem perpetuam Humberto de-
tulit: qua per triennium gesta vitam e-
dedit 22 Maji an. 1355.

§. VII.

Carceres monastici.

Ineunte anno 1351 Rex Joannes Villa-
novæ prope Avenionem Rhodano in-
ter eas medio diversans, illic equestrem
pugnam ludicram edi volebat, cui tota Pa-
pæ Aula interfuit. Tum Rex se totum *Bal. Capit.*
dabat rebus Occitaniae, ac nemini nega-^{to.2. p.1088.}
bat alloquium. Ergo 27 Jan. Stephani
Aldebrandi Tolosani Archiepiscopi Vica-
rius Generalis Præfulus hujus nomine
conquerebatur de cœnobiorum severitate
nimia monachos ob graves noxas inclu-
dentium carceri obscuro ac perpetuo,
quem vocarent *Vade in pace!* Panem so-
lummodo & aquam eis pro victu præberi,
omnemque cum Fratribus rerum omnium
communionem adimi: sic miseros sem-
per emori desperatos. Rex imperabat,
ut in posterum Abbates, aliique mona-
storum Præfides quovis mense bis invise-
rent, ac solarentur inclusos, & his liceret
pariter bis quolibet mense Fratris alicu-
jus colloquium petere. Qua de re lit-

Ss 3 teras

Sæcul. XIV. teras confici patentes jussit; quarum exectionem commisit Præfecto Tolosano,
A.C. 1351 cæterisque Occitaniæ Prætoribus. Fratres Minores ac Dominicani omni ope
ac opera enitebantur, ut hoc mandatum revocaretur; & authoritatem Papæ im-
plorabant. At Rex persistens in senten-
tia eos obedire, aut cedere de regno vo-
luit. Parebant igitur, sed ægerrime.

§. LVIII.

Querimoniæ de Religiosis Mendicantibus.

Cont. Nang. **E**odem anno 1351 Cardinales multique
p. 815. alii Præfules cum magna Parochorum multitudine in Romana curia con-
surgebant contra Ordines Mendicantes;
cupiebant eos supprimi; & in senatu a-
criter contendebant hos Religiosos nec
acciri ab Ecclesia, nec deligi; non verbi
divini præconium, non administrationem
pœnitentiæ, aut sepulturam ad eos per-
tinere; atque per istam ditatos esse. Car-
inalis quidam hac super re sermonem
fusum habebat: nec Mendicantes, qui
aderant, reponebant quidquam. Sed
Papa defendens eos ajebat: Hi Religiosi
non ita spernendi sunt, ut dicitis: voca-
vit eos Deus ac Ecclesia, ut ipsam adju-
vent: nec propterea, quod posteriores
venerint.

venerint, minus numerandi sunt inter **Sæcul.XIV.**
ministros ejas: ut S. Paulus, quanquam **A.C.1351.**
accersitus ultimo, primos inter Apostolos
locum obtinet.

Pergebat Papa conversus ad Præfules:
Quid proponeretis populo, si tacerent hi
Fratres? Animi modestiam commenda-
retis vos, qui maximam cunctos inter sta-
tus superbiam & luxum in curribus ac
equis, in comitatu, & supellectile, rebus-
que omnibus præ vobis ferre soletis? De
paupertate loqueremini vos, quibus tan-
ta tenacitas insidet atque cupiditas, ut
universa per orbem beneficia vos neuti-
quam satiarent? Sileo de castitate: Deus
novit cujusque mores; & quam molliter
multi sua habeant corpora viventes in
deliciis. Multi vestrum oderunt Mendicantes,
ac ne vita sua deprehendatur,
suas eis fores præcludunt, dum scurris &
infamibus benefaciunt. Non debetis in
invidiam adducere, si Mendicantes ulti-
mæ pestis tempore aliqua bona recepe-
runt pro cura ægrorum & morientium,
quos multi Parochi destituebant. Siqua
ædificia exstruxere: in ornamentum tem-
pli potius, quam commodi privati gratia
id fecerunt. Sed vos tenere omnia vul-
tis, quos ad usus, Deus scit. Hæc sunt,
ob quæ hos Religiosos pauperes averfa-
mini. Denique Papa eis exponebat ma-
la Ecclesiæ obventura, si votis ipsorum

Ss 4 annue-

Sæcul. XIV.
A. C. 1351.

annueret : dicebatque , ut ambæ partes querelas suas scripto traderent: se cognitores eis egregios designaturum.

§. LIX.

Clericorum carceres.

to. XI Conc.
p. 1928.

Antea de severitate carcerum monasticorum , ut vidimus , postmodum e contrario de facili captivitate Clericorum nocentium querelæ movebantur. Id docet Simonis Ippipii Cantuariensis Archiepiscopi ad Radulphum Strafortium Episcopum Londinensem epistola , ubi ait: In ultimo senatu conquerebamur , quod profani Judices condemnent , ac perimant Clericos , quin etiam Sacerdotes. Sed , ut nobis responsum est , Clericos privilegium suum reddit audacieores ad committenda crimina : & comprehensi , vel saltē accusati convictique repetenti se Judici ecclesiastico reverenter traduntur : sed asservantur ab eo socorditer ; & in carcere tam laute vivunt , ut hic eis sit deliciarum , non poenæ locus , ac peiores exeant , quam intrarunt. Quidam etsi manifesto fontes , & cooperti criminibus non excusandis tam facile admittuntur ad purgationem canonicam , ut ad vitam priorem redeundi spem conservent . Et malum hoc exemplum est Clericis cæteris

ris illecebra peccandi non sine damno pa- **Sæcul. XIV.**
cis publicæ. **A.C. 1351.**

Has ob causas de consilio nostrorum
Fratrum Episcoporum illo in senatu præ-
sentium decrevimus ea, quæ sequuntur.
Judices ecclesiastici nostræ provinciæ Can-
tuariensis curabunt Clericos ob privile-
gium Cleri sibi traditos congruenter sta-
tui & pro ratione hominum criminum-
que custodiri, ita, ut carceris pœnam
sentiant. Si sunt malefici manifesti, &
publice infames, ita, ut eorum liberatio
Ecclesiæ offenditionem, ac regno pericu-
lum creare possit, diebus Mercurii, Ve-
neris, & sabbati pane & aqua, reliquis
diebus pane & cerevisia tenui, dominica
etiam quibusdam oleribus reficientur:
nec addetur quidpiam quacunque de-
mum de causa. Si captivi sint innocen-
tes, non poterunt admitti ad purgatio-
nem canonicam nisi post accuratas inqui-
sitiones legitime suis in locis factas. Da-
bat 18 Febr. 1351.

§. LX.

Privilegia Regis Franciæ.

Sub idem tempus Papa Clemens Regi **Spicil. to. 4.**
Franciæ Joanni, ac Reginæ Joannæ **p. 274. &c.**
secundæ conjugi ejus diversas fecit gra- **c. 26.**

Ss 5 tias

Sæcul.XIV. tias expressas in epistolis suis. Per pri-
A. C. 1351. rem 29 Apr. 1351 datam permittit, ut
Du Tillet. in locis interdictis pro se suoque comita-
p.442.n.27. tu rem agi divinam current. Per alte-
 ram concedit, ut sibi deligant idoneum
 conscientiæ arbitrum, qui possit ipsos ab-
 solvere etiam a casibus, in quibus con-
 sulenda esset Summa Sedes. Eidem Vi-
 ro tribuit plures alias potestates, quæ
n. 51. cerni queunt in his litteris. Denique
 cunctis Clericis regiæ domus convictori-
 bus largitur copiam recitandi preces ho-
 rarias ex more Parisiensis Ecclesiæ.

Ryn. 1344. Abhinc annos quinque idem Papa
n. 62. Regi Joanni, tum Normanniæ Duci de-
 derat facultatem tangendi res sacras pie-
 tatis causa, excepto Christi corpore. Et
Id. 1345. qui hoc tibi porriget Sacerdos, addit,
n. 32. pretiosum quoque sanguinem tibi præ-
 bere poterit, quamdiu vives, etiamquan-
 do Rex eris: nec obstat ulla sanctio vel
 confuetudo contraria. Dabat 21 Junii
 an. 1344: & anno proximo eandem gra-
 tiam impertiit Odoni Burgundiæ Duci.
 Commendat autem utriusque cautionem;
 & vult Sacerdotem illum tam secreto &
 tam providenter agere, ut nihil sanctissi-
 mi Sanguinis extra vas sacrum frustra
 effluat, & nulla inde offendio nasca-
 tur.

Uſus

Uſus ſacræ communionis ſub utraque ſpecie communis fuerat usque ad initium ſaeculi XII, & amplius. At ſe-
quentे ſeculo Ecclesiæ Latinæ mos erat Ital. to. 3.
prope universalis, ut illam ſub panis ſpecie ſolum acciperent laici ; ut diſerte dicit Alexander Alensis : nec tamen videmus ſanctionem aut legem aliquam hujus mu-
tationis, quæ ſenſim introducta fuit.

§. LXI.

Quæſtio de Christi ſanguine.

Hoc anno inter Fratres Minores ac Do-
minicanos mota eſt quæſtio de ſan-
guine Christi. Anniversaria orbis redem-
pti die 15 Apr. Franciscus Bailius Fra-
trum Minorum Barcinonensium Præfes
publice in templo ſui coenobii eſſuggestu
dixit Christi ſanguinem in cruciatibus ef-
fufum fuſſe separatum a divinitate, ideo-
que cultu latræ non adorandam in tri-
duo mortis. Nicolaus Roselius Domini-
canus tum per Arragoniam Inquisitor id
perscripsit ad Joannem Molinium antea
Magistrum Ordinis Generalem, tum Car-
dinalem de S. Sabina : qui Papæ rem
indicavit. Is post ſolemnem conventum
Inquisitori per patentes litteras præcepit,
ut hoc dogma tanquam falſum ac hære-

ſim

Sæcul. XIV. sim olens damnaret solemniter, ac recan-
A.C. 1351. tandum publice curaret: quod factum
est in cathedrali templo Barcinonensi.
SS. Petrus ac Joannes, cum irent ad se-
pulchrum Domini, agitare quæstionem
hanc potuissent, ni fuissent occupati co-
gitationibus magis seriis: sed post Chri-
sti reditum ad vitam nihil illam prodesse
puto, nisi agatur de quibusdam reliquiis
existimatis, quales Henricus III
Anglorum Rex accepit
anno 1247.

Sup. l.72.
§. 66.

FINIS TOMI XXIII.

INDEX